

THE MINISTER FOR
FOREIGN AFFAIRS

File
6.B.28.a.
Enclosure
1
Date
21 February, 2006

**Explanation from the Danish Government in accordance with
Article 52 of the European Convention on Human Rights**

Dear Secretary General,

In response to your letter dated 21 November 2006 in which you request an explanation in accordance with Article 52 of the European Convention on Human Rights, I hereby forward explanations of the manner in which Danish Law ensures the effective implementation of the relevant provisions of the European Convention on Human Rights.

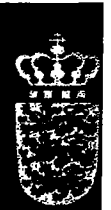
Yours Sincerely,

Per Stig Møller
Minister for Foreign Affairs

Mr. Terry Davis,
Secretary-General of the Council of Europe

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF DENMARK

Asiatisk Plads 2
DK-1448 Copenhagen K
Denmark
Phone +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Enclosure

File
6.B.28.a

Department
Dep. of Int. Law

21 February, 2006

I. Introduction

Response to the request of 21 November 2005 from the Secretary General of the Council of Europe, regarding the effective implementation in Danish law of certain provisions of the European Convention on Human Rights.

By letter of 21 November 2005 the Secretary General of the Council of Europe has (in accordance with Article 52 of the European Convention of Human Rights) requested an explanation of the manner in which Danish law ensures the effective implementation of the provisions of the European Convention on Human Rights. In the request reference is made to recent reports suggesting that individuals, notably persons suspected of involvement in acts of terrorism, may have been apprehended and detained, or transported while deprived of their liberty, by or at the instigation of foreign agencies, with the active or passive cooperation of High Contracting Parties to the convention or by High Contracting Parties themselves at their own initiative, without such deprivation of liberty having been acknowledged.

First of all, it should be noted that pursuant to generally recognized principles of international law deprivation of liberty of persons in Denmark may only be made by Danish public authorities. No foreign authorities can perform such acts in Denmark except where international law would contain specific provisions to that effect. This fundamental rule of international law is also reflected in Danish constitutional principles. Any international agreement providing exception to this principle would require a fundamental constitutional scrutiny to determine if it would be in conformity with the Danish Constitution and would – if it exceptionally would be considered constitutionally possible – in any case require approval by the Danish Parliament (Folketinget).

Furthermore, it should be noted that the wording of the request is very broad and that Danish legislation contains numerous rules concerning

deprivation of liberty that appear not to be relevant in the context of the request (for instance rules governing when psychiatric patients can be deprived of their liberty). For this reason the Danish Government has tried to identify areas of the Danish legislation that appear to be relevant when answering the part of the request that concerns Danish legislation. In this connection the Danish Government has identified the rules relating to deprivation of liberty under Danish criminal procedural law, the rules relating to extradition, the rules relating to unlawful deprivation of liberty, the rules relating to acts of violence and torture and the rules relating to complicity as relevant. Furthermore, the Danish Government has identified the Danish rules on complaints against the police in connection with criminal acts committed by police personnel on duty and the general rules on investigation, indictment and trial in connection with criminal offences as relevant. Finally, the Danish Government has identified the Danish rules concerning compensation in consequence of criminal proceedings and the rules relating to crime victims' right to compensation as relevant.

In cases where a person within the Danish territory is charged with a crime, whether this crime is committed abroad or within the Danish territory, Danish authorities must adhere to the rules on deprivation of liberty under Danish criminal procedural law. The rules that are contained in the Administration of Justice Act can be summed up as follows:

II. *Arrest*

Under Danish criminal procedural law, coercive measures may only be taken in case of an offence or a suspected offence. Certain coercive measures may be taken even though charges has not yet been preferred, whereas other coercive measures, such as pre-trial detention, imply that the police has preferred a charge against the person against whom the measure is aimed.

Pursuant to Section 755 (1) of the Administration of Justice Act, any person who is reasonably suspected of a criminal offence subject to public prosecution may be arrested by the police if arrest is deemed necessary to prevent further criminal offences, to secure the person's presence for the time being or to prevent his association with others. However, no arrest may be made if, in the nature of the case or the circumstances in general, deprivation of liberty would be a disproportionate measure, cf. section 755 (4).

The phrase 'reasonably suspected' implies that the suspicion must be better founded than the certainty required to prefer a charge. The suspi-

cion must normally be based on certain specific grounds, such as possession of items originating from a crime or identification by a witness.

An arrest shall be made as leniently as allowed by the circumstances, cf. Section 758 of the Administration of Justice Act, and a detainee shall not be subjected to other restrictions of his liberty than those required by the purpose of the detention and considerations of order.

Pursuant to Section 760 of the Administration of Justice Act, any person who is arrested shall be released as soon as the grounds for the arrest have ceased to apply. An arrested person shall be brought before a judge within 24 hours of the arrest if he has not been released before.

Section 760 of the Administration of Justice Act is worded as follows:

Section 760

"Any person who is arrested shall be released as soon as the grounds for the arrest have ceased to apply. The hour of his release shall appear from the report.

(2) An arrested person shall be brought before a judge within 24 hours of the arrest if he has not been released before. The hour of the arrest and arraignment shall be recorded in the court records.

(3) If an arrest has been made concerning a criminal offence for which custody is not applicable, the prisoner shall be released before the closing of the court hearing.

(4) If an arrest has been made for a criminal offence for which custody is applicable, or in pursuance of section 756 hereof, and the court finds that the prisoner shall not be released forthwith, the court, if it finds that on the basis of the insufficiency of the information available, or if for some other reason it finds that it cannot immediately decide on the question of custody, may decide that he shall remain under arrest until further notice. The order of the court shall contain the circumstances resulting in the remand. During the remand, section 765 hereof shall apply correspondingly. The accused shall have an opportunity to state any information that he wishes to be provided.

(5) If he has not been released before, the accused shall be brought before a judge again, who within 3 x 24 hours after the end of the first court hearing shall decide whether the accused shall be released or detained in custody or be subjected to measures in accordance with section 765 hereof.

III. Remand in custody

The Danish rules on remand in custody are laid down in Part 70 of the Administration of Justice Act.

According to the provisions of Part 70 of the Administrations of Justice Act (Sections 762-779), a person charged may only be held in pre-trial detention by court order. No one may be held in pre-trial detention for a period exceeding four weeks at a time. Furthermore, the measure of pre-trial detention may not be applied if the deprivation of liberty would be disproportionate to the disturbance so caused to the life of the person charged, the importance of the case and the sanction to be expected if the person charged is found guilty (the principle of proportionality)."

Sections 762-779 of the Administration of Justice Act are worded as follows:

Section 762

"A person charged can be remanded in custody where there is a reasonable suspicion that he has committed an offence subject to public prosecution if, under the law, the offence may result in imprisonment for one year and six months or more, and where:

(i) according to the information obtained on the person charged, there are definite grounds to presume that he will evade prosecution or enforcement; or

(ii) according to the information obtained on the person charged, there are definite grounds to fear that, if at large, he will commit new crime of the nature mentioned above; or

(iii) due to the circumstances of the case, there are definite grounds to presume that the person charged will obstruct prosecution, in particular by removing clues or warning or influencing other persons.

(2) A person charged may also be remanded in custody when there are strong grounds for suspecting that he has committed:

(i) an offence subject to public prosecution which, under the law, may result in imprisonment for six years or more, and it is deemed necessary for law enforcement reasons, according to the information obtained on the gravity of the offence, that the person charged is not at large; or

(ii) a violation of section 119(1), section 123, section 134 a, sections 244 to 246, section 250 or section 252 of the Criminal Code if, according to the information obtained on the gravity of the offence, the offence can be expected to result in a sentence of imprisonment for not less than 60 days, and it is deemed necessary for law enforcement reasons that the person charged is not at large.

(3) Custody cannot be applied if the offence can be expected to result in a sentence of a fine or imprisonment for a period not exceeding 30 days, or if the deprivation of liberty would be disproportionate to the inconvenience so caused to the life of the person charged, the importance of the case and the legal consequence to be expected if the person charged is found guilty."

Section 763

"Where there is reasonable suspicion that a person has violated terms fixed in a suspended sentence in accordance with Part 7 or Part 8 of the Danish Criminal Code, in a conditional pardon, or release on parole, he may be detained in custody, if the court finds that the violation is of such a nature that there is a question of enforcement of a prison sentence or commitment to an institution; and

(i) if on the basis of the information available about the person there are definite grounds to assume that he will evade the consequences of the violation of the terms; or

(ii) if on the basis of the information available about the circumstances of the accused there are definite grounds to believe that, if set free, he will continue to violate the terms, and considering the nature of the violations, it is deemed necessary to detain him in custody to prevent such violations.

(2) This shall apply also if there is reasonable suspicion that a person has violated provisions fixed in a judgment or in an order in accordance with sections 68, 69, 70, or 72 of the Danish Criminal Code."

Section 764

"Upon the request of the police, the court shall decide whether an accused shall be taken into custody.

(2) An accused who is present in this country shall be questioned in court about the charge against him and shall have an opportunity to argue his case before the decision is made, unless the court finds that for special reasons the arraignment must be considered useless or harmful to the accused. If an order about custody has been made without the accused having had an opportunity to argue his case in court, he shall be brought before the court within 24 hours after he has set foot in this country, or the obstacle for his arraignment has ceased.

(3) In the court hearing held to decide on the question of custody, the accused shall have access to assistance from a defence attorney. If the accused is present in court, he shall be given an opportunity to consult with the defence attorney before he is questioned.

(4) The ruling of the court is made by way of an order. If the accused is taken into custody, the order shall contain the specific circumstances that form the basis for the court's decision that the requirements of custody have been met. If the accused is present in court, he shall be notified immediately about the provisions on custody that the court has applied, and about the grounds for custody mentioned in the order, and about his right to appeal. A transcript of an order under which an accused is taken into custody shall be handed over to him upon request."

Section 765

"Where the conditions to apply custody are met, but if the purpose of custody may be obtained by less radical measures, the court makes an

order about such measures in lieu thereof subject to the consent of the accused.

(2) The court may thus decide that the accused shall

- (i) subject to supervision fixed by the court;
- (ii) comply with specific conditions concerning his place of dwelling, work, spending of leisure time, and association with specific persons.
- (iii) placing at an appropriate home or institution;
- (iv) subject to psychiatric treatment or treatment against addiction to alcohol, drugs, etc., if necessary in a hospital or in a special institution;
- (v) report at the police station at fixed intervals;
- (vi) deposit his passport or other identification documents;
- (vii) provide financial security by way of a money-bond to be determined by the court to secure his presence at court hearings and enforcement of a judgment, if applicable.

(3) In case of decisions in pursuance of subsection (1) and (2) hereof, the provisions of section 764 hereof shall apply correspondingly.

(4) If the accused evades appearance in court or enforcement of the judgment, the court, after those whom the decision concerns have, as far as possible, been given an opportunity to speak, may by an order decide that a money-bond provided in pursuance of subsection (2)(vii) has been forfeited. Forfeited money under a bond shall fall to the Treasury, provided always that the victim's claim for damages shall be covered from the amount. Under special circumstances, the court may for up to six months after the order decide that forfeited money under a bond that has fallen to the Treasury, shall be repaid in part or in whole.

(5) After negotiation with the Minister for Social Affairs and the Minister of Health, the Minister of Justice may lay down rules about granting permission for leave, etc., to persons who are placed in an institution or a hospital, etc., in pursuance of subsection (2)(iii) or (iv), if no decision is made on this subject otherwise. In this connection, the Minister of Justice may determine that decisions made in pursuance of these rules may not be brought before a higher administrative authority."

Section 766

"The court may at any time undo orders made by it about custody or measures in lieu of custody."

Section 767

"Apart from cases where the person charged is not present in this country, the order shall fix a term for the length of custody or measure. The term must be as short as possible and may not exceed four weeks. The term can be extended, but not by more than four weeks at a time. The extension shall be made by order, unless the person charged consents to extension. Until a judgment is delivered by the court of first instance, the rules of section 764 shall apply correspondingly to court hearings and orders about extension of the term of custody. If a person charged who

has been remanded in custody or subjected to another detention measure waives his right to be present in court, or if the court finds that his presence in court will involve disproportionate difficulties, his presence may be dispensed with.

(2) If the term fixed under subsection (1) hereof expires after commencement of the trial, the custody or measure shall continue without any further extensions until judgment is delivered in the case. Upon expiry of the term fixed prior to commencement of the trial, the accused may request the court to terminate custody or any measure in lieu according to section 766 or 768. If, upon expiry of the term, the accused requests the court to terminate custody or any measure in lieu, the court shall decide such request within seven days. If the court does not grant the request, the accused can only make a new request after 14 days following the court's decision. Any question of a possible termination of custody imposed under section 762(2) must be decided by a judge or a division not involved in the trial, cf. section 60(3), unless one of the conditions in the second sentence of section 60(3) is satisfied. By court decision, a request from the accused can be considered in writing if the decision is made by a judge or division not involved in the trial.

(3) If an extension order extending the term of custody or other detention measure beyond three months is appealed, the appeal shall be heard orally upon request. When an appeal has been heard orally once, the superior court shall decide whether a subsequent request for an oral hearing shall be granted. The provision in the last sentence of subsection (1) hereof shall apply correspondingly."

Section 768

"Detention in custody or measures in lieu hereof, shall if necessary be terminated by a court order if prosecution is dropped or the conditions for instituting proceedings no longer exist. If the court finds that the necessary speed has not been used to proceed with the matter and that custody or other measures are not reasonable, the court shall terminate the custody or measure."

Section 769

"An order about custody or other measures shall have effect only until the matter is decided in a trial. Upon request, the court shall after the decision make an order about whether the defendant awaiting an appeal, if applicable, or until enforcement can be implemented, shall be taken into custody or remain in custody or be subjected to measures in lieu hereof. In the decision on this, the provisions of sections 762, 764-766, and 768 shall apply correspondingly, unless the defendant accepts to remain in custody or to be subjected other measures. If the accused has been detained in custody or been subjected to other measures before the trial, but the court does not find that there is any basis to continue custody or other measures, the court may upon request of the prosecution

decide that detention in custody or other measures shall be in force until a decision on the question of custody is made by the superior court before which the case or the question of custody has been brought.

(2) If the decision made in the case is brought before a higher court, or if in pursuance of subsection (1) hereof, a decision is made to apply custody or other measures after the decision, the question about the continued application hereof shall as soon as possible be submitted to the superior court before which the decision is brought. The rules of section 762, 764(1), (3), and (4), 765, 766, 767(1)(i-iv), and section 768 shall apply correspondingly to the superior's court decision on the question of custody or other measures."

Section 770

"A remand prisoner is subject to the restrictions only that are necessary to secure the purpose of the custody or to maintain order and security in the remand prison.

(2) Remand prisoners shall be placed in remand prisons (local prisons), to the extent possible at the place where the criminal proceedings are pending. Placing outside a remand prison may take place for health reasons or in pursuance of section 777 hereof."

Section 770a

"Upon request of the police, the court may decide that a remand prisoner shall be excluded in whole or in part from association with other inmates (solitary confinement), where:

- (i) custody was decided pursuant to section 762(1)(iii); and
- (ii) there are definite grounds to presume that custody is not in itself sufficient to prevent the detainee from obstructing prosecution, including by influencing other persons charged through other inmates or by influencing others by threats or in another similar way."

Section 770b

"Solitary confinement may only be implemented or continued if:

- (i) the purpose cannot be obtained by less radical measures, including by placing the detainee in a local prison other than that in which specific other inmates are placed, or in any other way preventing the detainee from associating with such inmates, or by imposing check of letters and visits or a visit ban;
- (ii) the measure, including the particular burden that it may cause because of the detainee's young age, physical or mental infirmity or other personal circumstances, is not disproportionate to the importance of the case and the legal consequence to be expected if the detainee is found guilty; and
- (iii) the investigation is carried out at the particular speed required at custody in solitary confinement, including by making use of the possibilities of securing evidence under section 747."

Section 770c

"If the provisional charge concerns an offence which, under the law, cannot result in imprisonment for four years, solitary confinement may not occur for a continuous period of more than four weeks.

(2) If the provisional charge concerns an offence which, under the law, can result in imprisonment for four years or more, but not imprisonment for six years, solitary confinement may not occur for a continuous period of more than eight weeks.

(3) If the provisional charge concerns an offence which, under the law, can result in imprisonment for six years or more, solitary confinement may not occur for a continuous period of more than three months. The court may decide in exceptional cases that solitary confinement shall be extended beyond three months if continued solitary confinement is required for essential considerations of investigation, irrespective of the length of the period of solitary confinement.

(4) If the detainee is under 18 years of age, solitary confinement may not in any case occur for a continuous period of more than eight weeks."

Section 770d

"Court decisions on solitary confinement shall be made by separate order. If the court makes a decision on solitary confinement, the court must state in its order the specific circumstances supporting its finding that the conditions of section 770a to 770c on solitary confinement or continued solitary confinement are satisfied.

(2) In court decisions on solitary confinement, the rules of section 764(2) to (4), section 766, section 767(1) and sections 768 and 769 shall otherwise apply correspondingly. At implementation of solitary confinement, the first term of the measure may not exceed two weeks. If the detainee is under 18 years of age, the term of solitary confinement may not be extended by more than two weeks at a time."

Section 770e

"If solitary confinement is extended beyond eight weeks, the appeal shall be heard orally upon request. If the decision on solitary confinement is upheld, subsequent appeals of continued solitary confinement shall also be heard orally upon request if, by the order appealed, the solitary confinement is extended beyond eight weeks since the last oral hearing of an appeal of extended solitary confinement. In other cases the appellate court shall decide whether a request for an oral hearing shall be granted. The provision in the last sentence of section 767(1) shall apply correspondingly."

Section 771

"A remand prisoner is allowed to receive visits to the extent allowed by the rules governing order and security in the remand prison. The police

may, considering the purpose of the detention in custody, oppose to visits paid to the remand prisoner or may demand that visits shall be supervised. If the police deny visits, the remand prisoner shall be notified of this, unless the judge makes an order otherwise for the purpose of the investigation. The remand prisoner may demand that the police's refusal of visits or demands for supervision be brought before the court for a decision. The remand prisoner shall always have the right to unsupervised visits from his defence attorney.

(2) When special circumstances speak in favour thereof, the management of the institution may with the consent of the police grant remand prisoners leave with escort for a short period."

Section 772

"A remand prisoner has a right to receive and send letters. The police can look through letters before receipt or mailing. The police shall hand over or send the letters as soon as possible, unless the contents could be damaging to the investigation or maintenance of order and security in the remand prison. If a letter is detained, the question of whether the detention should be maintained shall be brought before the court immediately. If the detention of mail is upheld the sender shall be notified immediately unless, for the purpose of the investigation, the judge makes a decision otherwise.

(2) A remand prisoner has the right to unsupervised exchange of correspondence with his defence attorney, the Minister of Justice, the Director of the Prison Service and the Parliamentary Ombudsman. The Minister of Justice may lay down rules about remand prisoners' right to send sealed letters to other public authorities or individuals."

Section 773

"If the police decide that out of regard to the purpose of the custody detention, other restrictions shall be made with regard to a remand prisoner's rights, the remand prisoner may demand that the question of maintenance of the restrictions be brought before the court for a decision."

Section 774

"Neither the staff of the institution or others are not allowed to carry out any kind of investigation concerning remand prisoners."

Section 775

"Disciplinary punishment can be imposed on remand prisoners in the form of confinement in a special cell for up to two weeks or seizure of wage payments. The said disciplinary punishments may be used together.

(2) The provisions of sections 65 and 66 of the Act on Enforcement of Sentences, etc., on the use of handcuffs and security cell shall apply correspondingly to remand prisoners."

Section 776

"The Minister of Justice shall lay down detailed rules on the treatment of remand prisoners. As regards detainees held in solitary confinement by court order, the Minister of Justice shall lay down specific rules on more staff contact, extended visiting rights, special right to individual tuition and certain types of work as well as offers of regular and long consultations with a priest, doctor, psychologist or a similar person. The Minister of Justice shall also lay down rules on other assistance granted to remand prisoners to limit the occupational, social and personal inconveniences caused by the custody."

Section 777

"A remand prisoner may, subject to court approval, be placed in an institution for persons serving a prison sentence or safe custody, or in a hospital, etc., cf. sections 68 and 69 of the Criminal Code, if the remand prisoner himself, the public prosecutor and the management of the institution consent thereto. If required for health reasons or considerations for the safety of others, such placement may exceptionally be effected without the remand prisoner's consent. In the institution, the remand prisoner must be treated according to the rules applicable to persons placed there by judgment. The remand prisoner may not leave the institution without court approval, except in the cases referred to in section 771(2)."

Section 778

"Remand prisoners' complaint of prison personnel's conduct shall be submitted to the prison governor in question (local prison governor) or to the Directorate of the Prison Service. If the complainant does not succeed in his claim or if no final decision is made within two weeks of submission of the complaint, the complaint may be brought before the court at the venue of the remand prison (local prison).

(2) The court may reject to initiate an inquiry if the complaint is found obviously unfounded, if it concerns matters of insignificant importance, or if it is filed more than four weeks after the incident complained of took place. The court's inquiry shall be made in accordance with the rules of section 1019b, section 1019 e(1), and (3)-(5), section 1019f ((2), and section 1019 g. The judge shall make a decision on an interview with the complainant and witnesses and procurement of statements from experts and other evidence.

(3) When inquiry is finished, the court shall submit a report on the findings which shall be sent to the complainant, to the party whom the complaint concerns, and to the prison governor (local prison governor), and to the Directorate of the Prison Service."

Section 779

“(repealed)”

IV. Extradition

A foreign authority that wishes a person within the Danish territory, who abroad is charged with a crime, detained on remand with a view to extradition from Denmark, must present the Danish authorities with an extradition request. In such cases the Danish authorities must act according to the Danish Extradition Act (Consolidated Act No. 833 of 25 August 2005). The Danish authorities can only extradite the person concerned if the conditions in the Extradition Act are met.

According to Section 1 of the Danish Extradition Act a person, who abroad is charged with a crime or convicted for an offence, can be extradited from Denmark. However the Act does not apply to extraditions from Denmark when the special rules on extradition between the Nordic states are applicable.

The basic condition for extradition to states *outside* the European Union appears from sections 2-10. Section 2 and 2a has the following wording:

Section 2

“(1) The Minister of Justice, acting under an agreement with a state outside the European Union, may decide that a Danish national can be extradited for prosecution in that state,

if the person in question has in the two years preceding the criminal act resided in the state seeking his extradition and the act constituting the offence for which the extradition is sought is punishable under Danish law by a period of imprisonment of at least one year, or
if the act is punishable under Danish law by a period of imprisonment of longer than four years.

(2) If, in relation to a state outside the European Union, one of the agreements specified in paragraph 1 does not apply, the Minister of Justice may adopt a decision on the extradition of a Danish national for prosecution if the conditions in paragraph 1 are otherwise met and this is indicated by special law-enforcement reasons.”

Section 2a

“An alien can be extradited for prosecution or execution of a judgment in a state outside the European Union if the act is punishable under Danish law by a period of imprisonment of at least one year. If the act is punishable under Danish law by a shorter period of imprisonment, the person can nevertheless be extradited if an agreement to that effect has been concluded with the state in question.”

According to Section 3 extradition for prosecution may only be decided, if a decision on arrest or imprisonment has been made for the concerned act in the foreign state. Extradition for the execution of a judgment can, unless otherwise specified in the agreement with the foreign state, only take place, 1) if the judgement holds a term of imprisonment for minimum 4 months or 2) if the convicted person according to the judgement or a decision made under the provisions of the judgement, is to be placed in a institution for a period that can amount to 4 months.

The basic condition for extradition to *Member States of the European Union* appears from Section 10a, which has the following wording:

Section 10a

“(1) The extradition of persons for prosecution or execution of a judgment in a Member State of the European Union for an offence that, under the law of the Member State that has requested the extradition, is punishable by imprisonment or a detention order for a period of at least three years can be effected on the basis of a European arrest warrant although a corresponding act is not punishable in Danish law. In the case of the following acts:

- (1) participation in a criminal organisation,
- (2) terrorism,
- (3) trafficking in human beings,
- (4) sexual exploitation of children and child pornography,
- (5) illicit trafficking in narcotic drugs and psychotropic substances,
- (6) illicit trafficking in weapons, munitions and explosives,
- (7) corruption,
- (8) fraud, including that affecting the financial interests of the European Communities,
- (9) laundering of the proceeds of crime,
- (10) counterfeiting currency, including of the euro,
- (11) computer-related crime,
- (12) environmental crime, including illicit trafficking in endangered animal species and in endangered plant species and varieties,
- (13) facilitation of unauthorised entry and residence,
- (14) murder, grievous bodily injury,
- (15) illicit trade in human organs and tissue,
- (16) kidnapping, illegal restraint and hostage-taking,
- (17) racism and xenophobia,
- (18) organised or armed robbery,
- (19) illicit trafficking in cultural goods, including antiques and works of art,
- (20) swindling,
- (21) racketeering and extortion,
- (22) counterfeiting and piracy of products,
- (23) forgery of administrative documents and trafficking therein,

- (24) forgery of means of payment,
 - (25) illicit trafficking in hormonal substances and other growth promoters,
 - (26) illicit trafficking in nuclear or radioactive materials,
 - (27) trafficking in stolen vehicles,
 - (28) rape,
 - (29) arson,
 - (30) crimes within the jurisdiction of the International Criminal Court,
 - (31) unlawful seizure of aircraft/ships,
 - (32) sabotage.
- (2) Persons can be extradited for prosecution in a Member State of the European Union for acts that are not covered by paragraph 1 under a European arrest warrant if the criminal act in the Member State renders the person liable to a period of imprisonment of at least one year and a corresponding act is punishable under Danish law.
- (3) Persons can be extradited for execution of a judgment in a Member State in the European Union for acts that are not covered by Section 1 under a European arrest warrant if the judgment has sentenced the person to prison or a detention order of not less than four months and the corresponding act is punishable under Danish law.
- (4) A person can be extradited for prosecution or execution of a judgment for a number of offences although the conditions in paragraphs 1-3 are met in the case of only one of those offences."

According to the Danish Extradition Act decisions on whether a person can be extradited from Denmark or not is made by the Danish Ministry of Justice. If the Ministry of Justice finds the conditions for extradition fulfilled and decides to extradite the person concerned, the latter can request the lawfulness of the Ministry's decision examined by the courts.

V. Unlawful acts of deprivation of liberty and complicity

As it follows from the above within the Danish territory only the Danish Ministry of Justice is competent to decide on the extradition of a person with a view to prosecution in another country (the decision can be tried by the courts). Furthermore, within the Danish territory only the Danish police can arrest a person who on reasonable grounds is suspected of a criminal offence indictable by the state. In this context it should be noted that the Danish Security Intelligence Service (PET) is part of the Danish police and that PET in relation to arrest and detention on remand is subject to the same legislation as other parts of the Danish police.

There are a few exceptions to the aforementioned rule on the authority to arrest, one being section 755(2) of the Administration of Justice Act

according to which the same authority belongs to any person who comes upon someone during or with immediate connection to the perpetration of a criminal offence that is indictable by the State. In these cases the detainee must as soon as possible be handed over to the police with information about the time and grounds for the arrest. Finally, within the Danish territory only the Danish Courts can, when a number of conditions are met, decide to detain on remand an accused.

Thus, a deprivation of liberty (arrest, detention on remand) that takes place within the Danish territory with a view to prosecution abroad would be unlawful according to Danish law if it was unacknowledged by the Danish authorities and thus had taken place without the criminal procedural rules in the Administration of Justice Act being observed.

Unlawful deprivation of liberty is a criminal offence cf. Section 261 of the Danish Criminal Code whether the deprivation of liberty is conducted by a private person, police personnel or by an official of a foreign agency.

Section 261 of the Criminal Code is worded as follows:

Section 261

"Any person who deprives another person of liberty shall be liable to a fine or imprisonment for any term not exceeding 4 years.

(2) If the deprivation of liberty has been effected for the purpose of gain or if it has been of long duration or if it consisted any person being unlawfully kept in custody as insane or mentally deficient or being enlisted for foreign military service or being taken into captivity or any other state of dependence in any foreign country, the penalty shall be imprisonment for any term not exceeding 12 years."

VI. *Acts of violence and torture*

Acts of violence and torture are also criminal offences cf. Sections 244-247 of the Criminal Code. The primary provisions in this context are worded as follows:

Section 244

"Any person who commits an act of violence against, or otherwise attacks the person of others, shall be liable to a fine or to imprisonment for any term not exceeding 3 years."

Section 245

"Any person who commits an assault of a particularly heinous or brutal or dangerous character or who is guilty of cruelty shall be liable to im-

prisonment for any term not exceeding 6 years. If such an assault has caused significant damage to another person, or to the health of another person, it shall be considered a particularly aggravating circumstance.

(2) Any person who, in circumstances other than those covered by Subsection (1) above causes damage to another person or to the health of another person shall be liable to imprisonment for any term not exceeding 6 years."

VII. *Instigation, aiding and abetting*

According to Danish law complicity to a criminal offence, including unlawful deprivation of liberty and acts of violence is a criminal offence. This follows from section 23 of the Criminal Code which states that the penalty in respect of an offence shall apply to any person who has contributed to the execution of the wrongful act by instigation, advice or action. The punishment may be reduced in certain cases, but the accomplice can only avoid punishment altogether if he under certain conditions prevents the completion of the offence or takes steps which would have prevented its completion had it not, without his knowledge already been unsuccessful or averted in some other way.

VIII. *Remedies in connection with unlawful deprivation of liberty committed by police-trained personnel while on duty*

The body of rules for processing complaints against police personnel etc. consists of three parts in the Danish Administration of Justice Act. Part 93 b and Part 93 c regulate processing of complaints against police officers' conduct and processing of criminal proceedings against police officers and Part 93 d concerns the Police Complaints Board. A copy of the relevant provisions in English is enclosed.

The scheme for processing complaints against police officers entered into force on 1 January 1996. The most important element of the scheme is that the Regional Public Prosecutors will deal with complaints regarding the conduct of police officers, investigate criminal cases involving police officers and decide which charge(s), if any, should be brought. The rules apply to police personnel with police authority, i.e. police-trained personnel and the police attorneys. The rules apply only to incidents that have occurred while a police officer is on duty. The decision of whether an incident has occurred while a police officer was on duty is based on a specific assessment. Basically, the Regional Public Prosecutor will handle all aspects of inquiries and investigation, so that police personnel will only be involved in the consideration of these cases

to a very limited extent. Another important element is the introduction of Police Complaints Boards. The Board consists of one lawyer and two laymen, and it supervises the Regional Public Prosecutor's processing of cases comprised by the scheme. The scheme is limited to complaints about conduct and criminal proceedings involving police personnel. A third element of the scheme is an extended access to assign a lawyer. This applies both to the complainant and to the officer complained against in cases of complaints about conduct, and to the injured party and the police officer in criminal cases involving police personnel.

Complaints about the conduct of police personnel, criminal proceedings involving police officers, and cases where the Regional Public Prosecutor initiates investigations if a person has died or has been seriously injured as a consequence of police interference, or while the subject was in police custody are comprised by the scheme.

The enclosed publication in English "Police Complaints Board Cases in Denmark" contains a thorough description of the rules for handling complaints concerning the police. It was drafted in 2002, but the rules have not been changed significantly since then. Furthermore the relevant parts of the Administration of Justice Act in English are enclosed.

IX. Remedies in connection with unlawful deprivation of liberty committed by police-trained personnel while off-duty, by officials of foreign agencies and by private persons

Criminal offences, including unlawful deprivation of liberty, committed by police-trained personnel while off-duty, private persons and officials of foreign agencies are subject to the general rules on investigation, indictment and trial contained in the Administration of Justice Act. It follows from the said act that reports about criminal offences are submitted to the police and that the police upon report or by own virtue initiates investigation, when there is reasonable suspicion that a criminal offence indictable by the state has been committed. Furthermore, it follows from the act that the purpose of the investigation is to clarify if the conditions for imposing criminal liability or other criminal legal consequence exist and to procure information for the disposition of the case, as well as to prepare the case for trial proceedings. It is also stated that the police, as soon as possible prepares a report about the undertaken interrogations and about other investigative measures unless such information exists in another form. Apart from these and other general provisions the act contains detailed provisions on a number of different investigative measures, such as interrogation, invasions of the secrecy of communication etc., search, seizure and disclosure. The act also contains provisions

on the procedures in relation to indictment and on the procedures to be followed during the trial. Unfortunately, an English copy of these provisions does not exist, but a Danish copy of the provisions is enclosed (Consolidated Act No. 910 of 27 September 2005 and Act No. 1398 of 21 December 2005 amending the before mentioned consolidated act).

X. *Compensation in consequence of criminal proceedings*

According to section 1018a of the Administration of Justice Act, a person, who has been arrested or detained on remand in the course of criminal proceedings and in accordance with criminal procedural law, has a right to compensation for the damage he has suffered in this connection, if charges are dropped or if he is acquitted, without this being due to him being irresponsible on account of mental illness. Compensation is awarded for economical damage and for damage for pain and suffering, disruption or destruction of profession and other circumstances. Even if the abovementioned conditions for awarding compensation are not met, compensation can be awarded if the deprivation of liberty that has taken place during the proceedings is not proportional to the result of the prosecution, or if it is deemed reasonable for other reasons. Compensation can be reduced or denied if the accused has caused the measures himself.

XI. *Compensation to victims of violations of the Criminal Code*

The Danish state awards compensation and damages for personal injury inflicted by violations of the Criminal Code where any such violation is committed within the Danish territory. Please find enclosed in English a copy of the Consolidated Act No. 688 of 28 June 2004 on state compensation to victims of crime.

XII. *Immunity*

The competence of a state to exercise jurisdiction within its own territory is limited by inter alia the rules of international law concerning immunity.

In Denmark the rules concerning immunity are not regulated by means of explicit legislation. Instead Section 12 of the Danish Criminal Act provides that the application of the provisions in the Criminal Act shall be subject to the applicable rules of international law. This implies, that Denmark in accordance with her international law obligations cannot

take legal proceedings against criminal activity committed by a person or an entity that enjoys immunity.

In accordance with the Vienna Convention of 1962 on Diplomatic Relations, diplomatic agents enjoy immunity from the criminal jurisdiction of the receiving state. Moreover, Heads of States and other persons holding special positions of trust within a State enjoys immunity in accordance with customary international law. As a consequence of her international law obligations, Denmark would not under the Danish Criminal Act be able to prosecute a person, which enjoys immunity.

If a person, who does not enjoy immunity, commits an offence within the territory of Denmark he would be subject to the rules of the Danish Criminal Act, which as explained above contains rules that *inter alia* makes it an offence to deprive others of their liberty.

XIII. Unlawful deprivation of liberty during the period from 1 January 2002 until the present

The Secretary General has requested an explanation as to whether, in the period running from 1 January 2002 until the present, any public official or other person acting in an official capacity has been involved in any manner – whether by action or omission – in the unacknowledged deprivation of liberty of any individual, or transport of any individual while so deprived of their liberty, including where such deprivation of liberty may have occurred by or at the instigation of any foreign agency.

The Danish Government has no knowledge of any such cases of unlawful deprivation of liberty.

XIV. Official investigation

Regarding the request for providing information on whether any official investigation is under way and/or any completed investigations, the Danish Government has not instigated an official investigation.

This decision should be seen in strict connection with the fact that all relevant information has already been offered by the Danish Government during several meetings in the Foreign Affairs Committee of the Parliament, Parliamentary debates and through the written answers to the large amount of Parliamentary questions that have been posed on this matter.

Part 93b
Consideration of complaints concerning police officers

Section 1019.-(1) Regional Public Prosecutors shall consider complaints of the conduct of police officers in service (complaints of conduct).

(2) The National Commissioner of Police shall provide assistance for the inquiry to the Regional Public Prosecutors upon request.

(3) The police may, on its own initiative, carry out urgent inquiry measures. The police shall notify the relevant Regional Public Prosecutor of such inquiry measures as soon as possible.

Section 1019a.-(1) Complaints must be filed with the relevant Regional Public Prosecutor. Any complaint of abuse of police authority during criminal proceedings can also be made orally to the court records during the criminal proceedings.

(2) The Regional Public Prosecutor may refuse to consider a complaint if filed more than six months after the occurrence of the matter complained of.

Section 1019b. The person complained of (the respondent) must receive a presentation of facts and have an opportunity to make a statement about such presentation. The respondent is not obliged to make a statement about the presentation.

Section 1019c. The respondent has the right to appear with a legal assistant. Section 23 of the Public Employees Act shall apply correspondingly to the reimbursement of fees payable by the respondent to his legal assistant.

Section 1019d.-(1) The respondent is not obliged to give evidence to the Regional Public Prosecutor if it is presumed that the respondent will incur criminal or disciplinary liability thereby.

(2) The Regional Public Prosecutor shall advise the respondent on the provision of subsection (1) hereof and on the provisions of section 1019b, section 1019c and section 1019i(1)(ii). Such advice must be given as soon as possible and prior to the first interrogation of the respondent. It must appear from the report that the respondent has received due advice.

Section 1019e.-(1) If evidence is given in court, cf. section 1019f, the court shall assign counsel to the complainant and the respondent.

(2) When deemed appropriate in other cases, the court may, at the request of the complainant or the respondent, assign counsel to the person in question. The Regional Public Prosecutor shall advise the person in question on his right to request assignment of counsel and see to it that such request is brought before the court. Section 1019f(2) shall apply correspondingly. Such advice must be given as soon as possible and prior to the first interrogation of the person in question. It must appear from the report that the person in question has received due advice.

(3) Counsel shall be assigned at no expense to the person in question.

(4) Copies of the material procured by the Regional Public Prosecutor in connection with the inquiry must be sent to counsel on a regular basis. Counsel may not hand over the material received to his client or to others without the consent of the Regional Public Prosecutor.

(5) Counsel is entitled to attend interrogations of his client both with the Regional Public Prosecutor and in court and has the right to ask additional questions of his client. Counsel must be notified of the time of interrogations and court hearings.

Section 1019f.-(1) The Regional Public Prosecutor may decide that evidence shall be given in court.

(2) If the complaint concerns abuse of police authority during the criminal proceedings, or during enforcement of a decision made under criminal law, evidence must be given before the district court before which the criminal proceedings are being or were being conducted or are expected to be brought. In other cases evidence must be given before the district court of the district in which the matter complained of occurred.

Section 1019g.-(1) The Regional Public Prosecutor shall appear in court hearings concerning the case.

(2) To the extent possible, the respondent must be notified of scheduled court hearings and have an opportunity to be present.

(3) The respondent is not obliged to give evidence if it is presumed that the respondent will incur criminal or disciplinary liability thereby. The court shall advise the respondent thereof.

(4) The case shall be tried under criminal procedure without the assistance of lay judges.

Section 1019h.-(1) The Director of Public Prosecutions shall hear appeals of decisions made by the Regional Public Prosecutors concerning complaints of conduct. The decision of the Director of Public Prosecutions on an appeal cannot be appealed to the Minister of Justice.

(2) The time limit for appealing decisions on complaints of conduct is four weeks after the complainant has received notification of the decision. If the appeal is lodged after expiry of this time limit, the appeal must be heard if the failure to observe the time limit may be considered excusable.

(3) The provisions of subsections (1) and (2) hereof shall apply correspondingly to decisions on access to documents under the Public Administration Act and the Freedom of Information Act.

Section 1019i.-(1) Any consideration of a complaint of conduct will be discontinued if:-

- (i) there is a basis for bringing a provisional charge against the respondent;
- (ii) the respondent is suspected of a criminal offence and demands a criminal trial of the complaint; or
- (iii) it is decided to examine the complaint under the rules of the Commissions of Inquiry Act.

(2) In the cases referred to in subsection (1)(i) and (ii) hereof, the Regional Public Prosecutor shall conduct the criminal proceedings concerning the complaint, cf. Part 93c. Consideration of the complaint of conduct will be resumed if no charge is brought or no person is convicted.

Section 1019j.-(1) The Regional Public Prosecutor shall notify the relevant Chief Constable and the National Commissioner of Police when consideration of a complaint of conduct is commenced. The Regional Public Prosecutor shall also notify the relevant Chief Constable and the National Commissioner of Police of decisions on complaints of conduct.

(2) No disciplinary investigation shall be commenced before the complaint of conduct is closed.

(3) The provision of subsection (2) hereof does prevent the person in question from being suspended or temporarily transferred to other work under the general rules of the service.

Section 1019k. On his own initiative, the Regional Public Prosecutor may initiate an inquiry under the rules of this Part.

Section 1019l. The Minister of Justice may lay down detailed rules on the consideration of complaints of conduct.

Section 1019m. The Minister of Justice may decide that an inquiry is not to be carried out according to the rules of this Part if grounds of national security or foreign powers so require.

Part 93c

Criminal cases against police officers

Section 1020. Informations on criminal offences committed by police officers while on duty must be laid with the relevant Regional Public Prosecutor.

Section 1020a.-(1) The Regional Public Prosecutors shall institute investigations upon an information laid or on his own initiative when it may reasonably be presumed that police officers while on duty have committed a criminal offence subject to public prosecution.

(2) The Regional Public Prosecutors shall also initiate an investigation when a person has died or been seriously injured as a consequence of police intervention or while in police custody. The provisions of section 1019j shall apply correspondingly.

Section 1020b.-(1) When considering the cases referred to in sections 1020 and 1020a, the Regional Public Prosecutors may exercise the powers otherwise granted to the police.

(2) The National Commissioner of Police shall provide assistance for the investigation to the Regional Public Prosecutors upon request.

(3) The police may, on its own initiative, carry out urgent investigative measures. The police shall notify the relevant Regional Public Prosecutor of such investigative measures as soon as possible.

Section 1020c.-(1) The Regional Public Prosecutors are authorised to effect public prosecution in the cases referred to in sections 1020 and 1020a, unless under this Act or rules laid down pursuant to this Act such powers are granted to the Director of Public Prosecutions or the Minister of Justice. The prosecuting authority is granted power to withdraw charges.

(2) The Regional Public Prosecutors shall conduct the cases referred to in sections 1020 and 1020a before the district courts, the Maritime and Commercial Court and the High Courts.

Section 1020d. The court shall assign counsel for the defence when deemed appropriate, or when it follows from the provisions of Part 66.

Section 1020e. The court shall assign a victim advocate when deemed appropriate, or when it follows from the provisions of Part 66a.

(2) The victim advocate is entitled to inspect the material referred to in the second sentence of section 741c(2), irrespective of whether a charge has been brought.

(3) The provisions of Part 66a shall otherwise apply correspondingly.

Section 1020f. The Director of Public Prosecutions may decide that criminal proceedings comprising a plurality of counts or persons charged shall be conducted in their entirety by the Regional Public Prosecutor under the rules of this Part if such procedure is required due to one of the counts or one of the persons charged.

Section 1020g. The provisions of this Act governing criminal proceedings shall otherwise apply correspondingly.

Section 1020h. The Minister of Justice may lay down detailed rules on proceedings in the cases mentioned in sections 1020 and 1020a.

Section 1020i. The Minister of Justice may decide that a case is not to be considered according to the rules of this Part if grounds of national security or foreign powers so require.

Part 93d

Police complaints boards

Section 1021.-(1) A police complaints board consists of an attorney as chairman and two lay persons appointed by the Minister of Justice for a period of four years reckoned from the first day of a month of January. Members can be re-appointed once.

(2) Members of police complaints boards may continue the consideration of a pending case after their period of office, provided that it is deemed appropriate due to considerations of efficient exploitation of board resources and it is anticipated that the complaint will be decided within a short period.

(3) The attorney shall be appointed upon nomination by the Council of the Danish Bar and Law Society, four persons being nominated for each office, two of whom must be female and two male.

(4) The lay persons shall be appointed upon nomination by the county councils, Copenhagen City Council, Frederiksberg City Council and Bornholm Regional Council, each council nominating six persons residing in the relevant county or municipality, three of whom must be female and three male.

(5) The lay persons cannot be members of a local or county council or of Parliament while members of a police complaints board. The provision of section 70 shall otherwise apply correspondingly.

(6) The attorney shall carry on business and the lay persons shall reside in the district of the relevant police complaints board.

(7) A person turning 70 years of age within the period referred to in the first sentence of subsection (1) hereof cannot be appointed member.

(8) The Minister of Justice shall appoint a substitute for each member among the persons nominated pursuant to subsections (3) and (4) hereof and under the same rules as the member in question.

(9) The Minister of Justice shall lay down detailed rules on the number of police complaints boards and the distribution of complaints among them, and on the nomination of members and their remuneration.

Section 1021a.-(1) The Regional Public Prosecutor shall promptly notify the police complaints board of complaints and informations to be considered under Part 93b or Part 93c.

(2) The police complaints board may indicate to the Regional Public Prosecutor that, according to the board, an inquiry should be commenced under the rules of Part 93b or investigation under the rules of Part 93c.

Section 1021b.-(1) Copies of the material procured by the Regional Public Prosecutor in connection with the inquiry of the cases referred to in Part 93b and the investigation of cases referred to in Part 93c must be sent to the police complaints board on a regular basis. The police complaints board may not hand over the material received to anybody else without the consent of the Regional Public Prosecutor.

(2) The Regional Public Prosecutor shall otherwise inform the police complaints board on a regular basis of all material decisions made in connection with the inquiry or investigation.

Section 1021c.-(1) The police complaints board may request the Regional Public Prosecutor to make specific additional inquiry or investigative measures.

(2) If the person charged or the Regional Public Prosecutor in a case that is being considered under Part 93c objects to the board's request for additional investigative measures, such request must be submitted to the court for decision. Section 694(2) shall apply correspondingly. Upon request, court decisions shall be made by order.

Section 1021d. The Regional Public Prosecutor shall prepare a report to the police complaints board on the outcome of the inquiry under Part 93b or the investigation under Part 93c. The report must contain a review of the course of the inquiry or investigation and the actual circumstances of importance to the decision in the case as well as an assessment of the weight of the evidence brought forth. The report must state how the case should be decided according to the Regional Public Prosecutor.

Section 1021e.-(1) The police complaints board shall inform the Regional Public Prosecutor how cases conducted under Part 93b or Part 93c should be decided according to the Board.

(2) The decision must state whether it is in conformity with the opinion of the police complaints board.

(3) The decision must be forwarded to the person who filed the complaint or laid the information.

Section 1021f.-(1) The police complaints board can appeal the Regional Public Prosecutor's decision to the Director of Public Prosecutions. The decision of the Director of Public Prosecutions on an appeal cannot be appealed to the Minister of Justice.

(2) The time limit for appeals under subsection (1) hereof is four weeks after the police complaints board has received notification of the decision. If the appeal is lodged after expiry of this time limit, the appeal must be heard if the failure to observe the time limit may be considered excusable.

Section 1021g. The Minister of Justice may lay down detailed rules on the activities of the police complaints boards, including of the interaction between the Regional Public Prosecutors and the police complaints boards.

Section 1021h. The Director of Public Prosecutions shall prepare an annual report to Parliament and the Minister of Justice on the consideration of the cases referred to in Part 93b and Part 93c. This report must be made public.

State Compensation to Victims of Crime (Consolidation) Act No. 688 of 28 June 2004

The following is a consolidation of the State Compensation to Victims of Crime Act, cf. Consolidation Act No. 470 of 1 November 1985 as amended by section 3 of Act No. 366 of 18 May 1994, section 16 of Act No. 980 of 17 December 1997, section 2 of Act No. 463 of 7 June 2001 and section 2 of Act No. 35 of 21 January 2003.

Part 1

Personal injury

1. (1) The State awards compensation and damages for personal injury inflicted by violation of the Criminal Code where any such violation is committed within Danish territory. The same applies to personal injury that occurs in connection with assistance to the police during arrest or in connection with acts done for the purpose of lawful arrest by a private citizen or prevention of criminal offences.

(2) Compensation is further awarded for damage to clothing and other usual personal property, including minor amounts in cash that the victim was carrying when the personal injury was inflicted.

(3) In special situations, compensation may be awarded for injury inflicted by acts committed outside Danish territory if the victim is a Danish resident or a Danish national or at the time of the offence in the service of a Danish foreign mission abroad. Compensation may also be awarded where any such acts are committed against a victim residing in Denmark, but pursuing his trade or profession outside Danish territory.

2. If the victim dies, compensation is awarded under sections 12 to 14 a and section 26 a of the Liability in Damages Act.

Part 2

Property damage

3. (1) The State awards compensation for property damage caused by violation of the Criminal Code within Danish territory where such violation is committed by persons:

- (i) in preventive detention in an institution of the Prison and Probation Service;
- (ii) arrested for the purpose of being imprisoned or in custody;
- (iii) transferred to an institution outside the Prison and Probation Service pursuant to section 49(2) of the Criminal Code;
- (iv) admitted to a residential institution for children and young people under the Act on Social Services;
- (v) admitted to a prolonged stay at an accommodation facility suitable for long-term accommodation of persons with substantial and permanent impairment of their physical or mental function due to mental retardation, cf. section 92 of the Act on Social Services; or
- (vi) hospitalised or detained against their own will at a hospital or another institution referred to in section 1 of the Act on Hospitalisation of Mentally Ill Persons.

(2) Compensation is awarded for damage caused within the bounds of the institution or during authorised stays outside the bounds, or in case a person fails to return from leave or escapes.

(3) The Minister of Justice may lay down rules stipulating that compensation is awarded for damage caused by persons who reside voluntarily at an institution of the Prison and Probation Service if any such damage is caused within the bounds of the institution or in its immediate vicinity.

(4) Upon negotiation with the relevant minister, the Minister of Justice may lay down rules stipulating that compensation is awarded for damage caused by persons in foster care.

4. The Minister of Justice may lay down rules stipulating that the State may pay compensation for any such damage as is mentioned in section 3(1) and caused by persons who have escaped from an institution in Finland, Iceland, Norway or Sweden corresponding to the institutions referred to in section 3(1).

5. No compensation is awarded to public authorities or institutions.

Part 3

Common provisions, etc.

6. Compensation is awarded even if the offender is:

- (i) unknown or nowhere to be found;
- (ii) under 15 years; or
- (iii) of unsound mind.

6 a. Decisions on compensation under this Act are subject to the general rules of Danish law on the liability of offenders, including the rules on reduction or lapse of compensation due to the victim's or the deceased's contribution to the injury or damage or acceptance of the risk of injury or damage.

7. (1) No compensation is awarded where the injury or damage is compensated by the offender or covered by insurance moneys or any other payment in the nature of genuine damages.

(2) No compensation is awarded to cover any claims for indemnity against the offender.

8. Compensation under section 3 may be reduced or lapse if the victim has failed to take ordinary security measures, such as taking out insurance.

9. (1) The Minister of Justice may lay down rules to the effect that claims below a certain threshold will not be compensated.

(2) Upon negotiation with the relevant minister, the Minister of Justice may lay down rules stipulating that compensation is awarded under section 3(1) to (3) for damage caused in the immediate vicinity of an institution even though the damage caused amounts to less than the amount fixed under subsection (1) hereof.

9 a. Compensation for property damage, cf. sections 3 and 4, shall not exceed DKK 50,000. This amount is adjusted pursuant to the rules in section 15 of the Act on Liability in Damages.

10. (1) It is a condition for payment of compensation that the offence was reported to the police without undue delay and that the victim raises a claim for compensation during any criminal proceedings against the offender.

(2) The rules of subsection (1) hereof may be deviated from if circumstances make it appropriate.

(3) The police shall counsel the victim about his right to obtain compensation under this Act.

11. (1) Any decision on compensation is made by a Criminal Injuries Compensation Board to be set up by the Minister of Justice.

(2) The Board consists of a chairman, who must be a judge, and two other members, one of whom must be appointed upon nomination by the Minister for Social Affairs and the other upon nomination by the Council of the Danish Bar and Law Society. Members and their substitutes are appointed for a term of four years.

(3) The Minister of Justice shall lay down the rules of procedure for the Board and the rules on submission of applications.

11 a. (1) If the victim's claim for compensation and damages from the offender has been decided by judgment, the compensation to be paid under this Act is the amount fixed by the judgment, but cf. sections 7 to 10.

(2) Subsection (1) hereof does not apply in the event that the offender is deemed to have accepted the claim or the amount claimed during the trial.

(3) Notwithstanding subsection (1) hereof, the Board may award a larger compensation or higher damages than the amount fixed in the judgment if particular circumstances make it appropriate.

11 b. If the victim has submitted an application to the Board for compensation under this Act and the victim's claim for compensation and damages from the offender is pending before the court or has been decided by judgment, cf. clause 11 a (1), the Board may decide, if so authorised by the Minister of Justice, to intervene in the proceedings or to appeal the judgment to a superior court pursuant to the same rules as those applicable to the victim. The Board is allowed to appeal the judgment for a period of eight weeks reckoned from the date of with the Board was notified of the judgment.

12. Upon negotiation with the relevant minister, the Minister of Justice may lay down rules stipulating that a decision on compensation under section 3(1) to (3) for damage caused in the immediate vicinity of the institution, but amounting to less than a specific amount, may be made by the institution in question.

(2) Section 13, the first sentence of section 14(1) and section 14(3) shall apply correspondingly to applications considered by the institution.

(3) A decision made by the institution may be appealed to the Board by the victim and the offender.

13. The Board may not consider any applications submitted more than two years after the offence, except in exceptional circumstances.

14. (1) The Board may invite the applicant to provide further evidence, including to appear before the Board in person, to submit to medical examination in case of personal injury, and, if required, to submit to observation and treatment, possibly by hospitalisation. The Board may also request details deemed necessary from other persons with knowledge of such details. To this end the Board may procure case notes from hospitals.

(2) The Board may demand an examination in court.

(3) If the applicant fails to provide the evidence requested by the Board within a certain time-limit, the Board may decide on the application on the basis of the information available.

15. (1) Costs pertaining to Board proceedings, inclusive of costs pertaining to the examinations referred to in section 14(1), are payable by the State.

(2) In special cases, the Board may decide that costs defrayed by the applicant in connection with the case must be reimbursed in full or in part.

16. The Board makes the final administrative decision on cases referred to the Board.

17. The State will be subrogated to the victim's claim against the offender to the extent that it pays compensation.

18. (1) If the applicant has given incorrect information or failed to disclose particulars of relevance to the compensation, repayment of any amount wrongfully received may be claimed.

(2) Repayment may also be claimed if the offender subsequently compensates the injury or damage, or the injury or damage is covered by insurance moneys or any other payment in the nature of genuine damages.

Part 4

Entry into force

19. (1) This Act enters into force on 1 October 1976.

(2) This Act does not extend to injury inflicted and damage caused by offences prior to its effective date.

20. This Act does not apply to the Faroe Islands and Greenland, but may, by Royal Decree, be extended to the Faroe Islands and Greenland, subject to such adaptation as may be required by circumstances particular to those parts of the Kingdom of Denmark.

.....

Ministry of Justice, 28 June 2004

Lene Espersen

/Anne Kristine Axelsson

Lov om ændring af retsplejeloven (Behandlingen af større straffesager om økonomisk kriminalitet, adgang til teleoplysning i visse børsstrafferetlige sager m.v.)

LOV nr 1398 af 21/12/2005 (Gældende)

Senere ændringer til forskriften

Forskriftens fulde tekst

Lov om ændring af retsplejeloven ¹⁾

(Behandlingen af større straffesager om økonomisk kriminalitet, adgang til teleoplysning i visse børsstrafferetlige sager m.v.)

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1

I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 910 af 27. september 2005, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 554 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. I § 18 indsættes som *stk. 3*:

» *Stk. 3.* I byretssager om økonomisk kriminalitet, der forventes at have en længere varighed, kan landsrettens præsident efter indstilling fra dommeren bestemme, at retten sammensættes af 2 dommere og 3 domsmænd. For så vidt angår Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, træffes bestemmelsen af rettens præsident. Såfremt byretten er en af de i § 17, stk. 1 eller 4, nævnte retter, beskikkes en af dommerne efter § 45. Som retsformand fungerer den dommer, der i øvrigt beklæder den pågældende ret, eller, hvis denne dommer ikke deltager i domsforhandlingen, den efter embedsalder ældste dommer, medmindre dommerne aftaler andet. Uden for domsforhandlingen kan en enkelt dommer handle på rettens vegne.«

2. I § 31 b, 1. pkt., indsættes efter »928 a, stk. 2 og 3,«: »eller er dokumenter undladt oplæst, jf. § 927 c,«.

3. I § 41 c indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Undlades oplæsning af dokumenter, der indgår i domsforhandlingen, jf. § 927 c, kan disse gennemses i retten den pågældende dag og en uge frem.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

4. I § 214, stk. 3, ændres »Såfremt en dommer, en nævning eller en domsmand i en nævningesag eller i en domsmandssag ved landsret« til: »Såfremt en dommer, en nævning eller en domsmand i en nævningesag, i en domsmandssag ved landsret eller i en sag, der behandles efter § 18, stk. 3,«.

5. I § 781, stk. 3, 2. pkt., indsættes efter »telekommunikationstjeneste«: », eller såfremt mistanken angår en overtrædelse af lov om værdipapirhandel m.v. § 35, stk. 1, § 36 eller § 39, stk. 1«.

6. I § 840 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* En part kan anmode retten om at beramme sagen, når anklageskrift er indleveret til retten.«
Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

7. I § 877 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Et vidnes forklaring til politirapport kan herudover efter rettens bestemmelse benyttes som bevismiddel, hvis parterne er enige herom og vidnet ville være forpligtet til at afgive forklaring, hvis

pågældende var blevet indkaldt som vidne i retten.«

8. Efter § 927 b indsættes:

»§ 927 c. Retten kan efter høring af parterne beslutte, at oplæsning af omfattende sagkyndige erklæringer eller andre dokumenter i sagen kan undlades. Retsformanden skal i så fald sikre, at rettens medlemmer gennemlæser disse dokumenter. Det skal fremgå af retsbogen, hvilke af de fremlagte bilag der er behandlet efter denne bestemmelse. Retten kan bestemme, at der helt eller delvis skal gives en mundtlig sammenfatning af dokumenter, hvor oplæsning er undladt, i retten.«

9. Efter § 928 b indsættes:

»§ 928 c. Ved afstemninger har hver dommer og hver domsmand én stemme. I sager, der behandles efter § 18, stk. 3, har, hvis undtagelsesvis kun 1 dommer medvirker, denne 2 stemmer. På samme måde har hver domsmand 1½ stemme, hvis der undtagelsesvis kun medvirker 2 domsmænd.«

10. I § 965 d indsættes efter »927 b«: », 927 c«.

11. I § 968, stk. 2, indsættes efter »når og for så vidt beslutningen«: »angår sagens berømmelse eller«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2006.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 1, har virkning for sager, hvor anklageskriftet indgives efter lovens ikrafttræden.

Givet på Christiansborg Slot, den 21. december 2005

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/Lene Espersen

Officielle noter

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/6/EF af 28. januar 2003 om insiderhandel og kursmanipulation (markedsmisbrug) (EF-Tidende 2003 nr. L 96, side 16).

Links til EF direktiver, jf. note 1

Direktiv 2003/6/EF Celex no. 32003L0006

RECSADVOKATEN

Police Complaints
Board Cases in Denmark

for Director of
Public Prosecutions

Police Complaints
Board Cases in Denmark

The Director of
Public Prosecutions

English summary of the annual report
to the Danish Parliament and
the Minister of Justice about
Police Complaints Board cases, 2002.

You can view the Danish version on the
Director of Public Prosecutions homepage
<http://www.rigsadvokaten.dk>

Design: Rumfang
Printed by: Rekart

CONTENTS

1.	The Tasks and Organization of the Police and Prosecution Service	5
1.1.	The Police	5
1.2.	The Prosecution Service	5
1.3.	The Director of Public Prosecutions	6
1.4.	The Public Prosecutors	7
1.5.	The Chiefs of Police	7
2.	Introduction to the rules for and procedures in a Police Complaints Boards Case	10
3.	Most important elements of the scheme	10
4.	Cases comprised by the Police Complaints Boards scheme ..	11
4.1.	Complaints against conduct	11
4.2.	Criminal cases	12
4.3.	Special rules concerning inquiries in pursuance of section 1020 a(2) of the Danish Administration of Justice Act.	13
5.	Description of the procedure in a Police Complaints Board case	13
5.1.	Start of a case	13
5.2.	The Inquiry/investigation	14
5.3.	The Regional Public Prosecutor's particulars of the case	15
5.4.	The case is submitted to the Board	15
5.5.	The Police Complaints Board's Advisory Opinion	16
5.6.	Settlement of a case	16
5.6.1.	Settlement of a case of complaints against conduct ..	16
5.6.2.	Settlement of criminal investigation	17
5.6.3.	Withdrawn complaints	18
5.7.	Access to appeal to the Director of Public Prosecutions	18

Police Complaints Board Cases

6.	Access to files	22
7.	Assignment of an attorney	23
7.1.	Assignment of an attorney in complaint of conduct cases	23
7.2.	Assignment of a defence attorney in criminal proceedings	23
8.	Cases outside the scope of the police complaints board scheme	24
8.1.	Introduction	24
8.2.	Police measures not covered by law of criminal justice	24
8.3.	Measures and decisions under the law of criminal justice	25
9.	Disciplinary cases	25
	Appendix, Statistics	29
1.	Statistics on cases processed by the Regional Public Prosecutors	29
2.	Statistics on cases processed by the Director of Public Prosecutions	32

Section 1.

The Tasks and Organization of the Police and Prosecution Service

1.1. The Police

In accordance with Section 108 of the Danish Administration of Justice Act, it is the responsibility of the police to maintain law and order, public safety and security, to ensure that national laws and regulations are upheld, and to do what is necessary to prevent, investigate and prosecute crime.

5

Denmark is divided into 54 police districts plus the districts in Greenland and the Faroe Islands. The Commissioner of the Copenhagen Police heads the district in the country's capital city, while Chiefs of Police command the other districts.

In accordance with Section 109(1) of the Danish Administration of Justice Act, the Minister of Justice is the highest-ranking superior of the police. The Minister exercises his powers through the National Commissioner of Police, the Commissioner of the Copenhagen Police and the Chiefs of Police.

In accordance with Section 110 of the Danish Administration of Justice Act, the administration of the police's human resources, finances etc. is under the auspices of the National Commissioner of Police. The National Commissioner of Police then supervises the usual way that the Chiefs of Police (the Commissioner of the Copenhagen Police) plan the work of the police and draws up general guidelines for such work.

1.2. The Prosecution Service

The tasks and organization of the Prosecution Service are set out in Part 10 (Sections 95-107) of the Danish Administration of Justice Act. The Prosecution Service is made up of the Director of Public Prosecutions, the Public Prosecutors and the Chiefs of Police.

It is the task of the Prosecution Service in collaboration with the po-

lice to prosecute crimes in pursuance of the rules of the Danish Administration of Justice Act. The overall objectives of this task are described in Section 96(2) of the Act, which states that the Prosecution Service shall proceed with every case at the speed permitted by the nature of the case. The Prosecution Service shall thereby ensure that those liable to punishment are prosecuted and that the innocent are not prosecuted ('the principle of objectivity').

6

The Prosecution Service is governed by the Minister of Justice, who supervises the prosecutors. The Minister of Justice may also make rules for how the prosecutors carry out their tasks, and the Minister may also instruct them to take on specific cases. The Minister of Justice also deals with complaints about decisions made by the Director of Public Prosecutions in the 1st instance.

1.3. The Director of Public Prosecutions

The tasks of the Director of Public Prosecutions are set out in Section 99 of the Danish Administration of Justice Act. In accordance with this provision, the Director of Public Prosecutions conducts criminal cases before the Supreme Court and takes part in the special court of final appeal. The Director of Public Prosecutions is superior to the other prosecutors and supervises them.

The Director of Public Prosecutions also decides how the prosecutors are to carry out their work. These general instructions are published in Instructions from the Director of Public Prosecutions [Rigsadvokatens Meddelelser], among others. For example, in Instruction No. 3/2002, the Director of Public Prosecutions set detailed guidelines on the authority to prosecute and rules on submission of cases for approval etc. for the Prosecution Service.

The Director of Public Prosecutions may also instruct the prosecutors to take on specific cases.

The Director of Public Prosecutions also deals with complaints about decisions made by the Public Prosecutors in the 1st instance.

1.4. The Public Prosecutors

The tasks of the Public Prosecutors are laid out in Section 101 of the Danish Administration of Justice Act, which states that the Public Prosecutors conduct criminal cases before the high courts, including appeals and jury trials and decisions on the question of appealing city court decisions. The Public Prosecutors also supervise the handling of criminal cases by the Chiefs of Police (Commissioner of the Copenhagen Police) and handle complaints about decisions made by the Chiefs of Police (Commissioner of the Copenhagen Police) regarding prosecution.

The Public Prosecutors can furthermore make decisions on how the Chiefs of Police (Commissioner of the Copenhagen Police) are to carry out their duties as prosecutors. They may also give instructions on handling specific cases, including instructing the Chiefs of Police (Commissioner of the Copenhagen Police) to start, continue, abstain from or stop the prosecution in a specific case.

The Public Prosecutors also deal with cases involving compensation with regard to criminal prosecutions (Part 93a of the Danish Administration of Justice Act) and supervise the extent of criminal measures to which psychologically deviate criminals have been sentenced, and thus take a position on the issue of off-ground privileges etc. for persons placed in hospital or institution by criminal justice decisions, see Statutory Order no. 680 of 10 July 2000 from the Ministry of Justice.

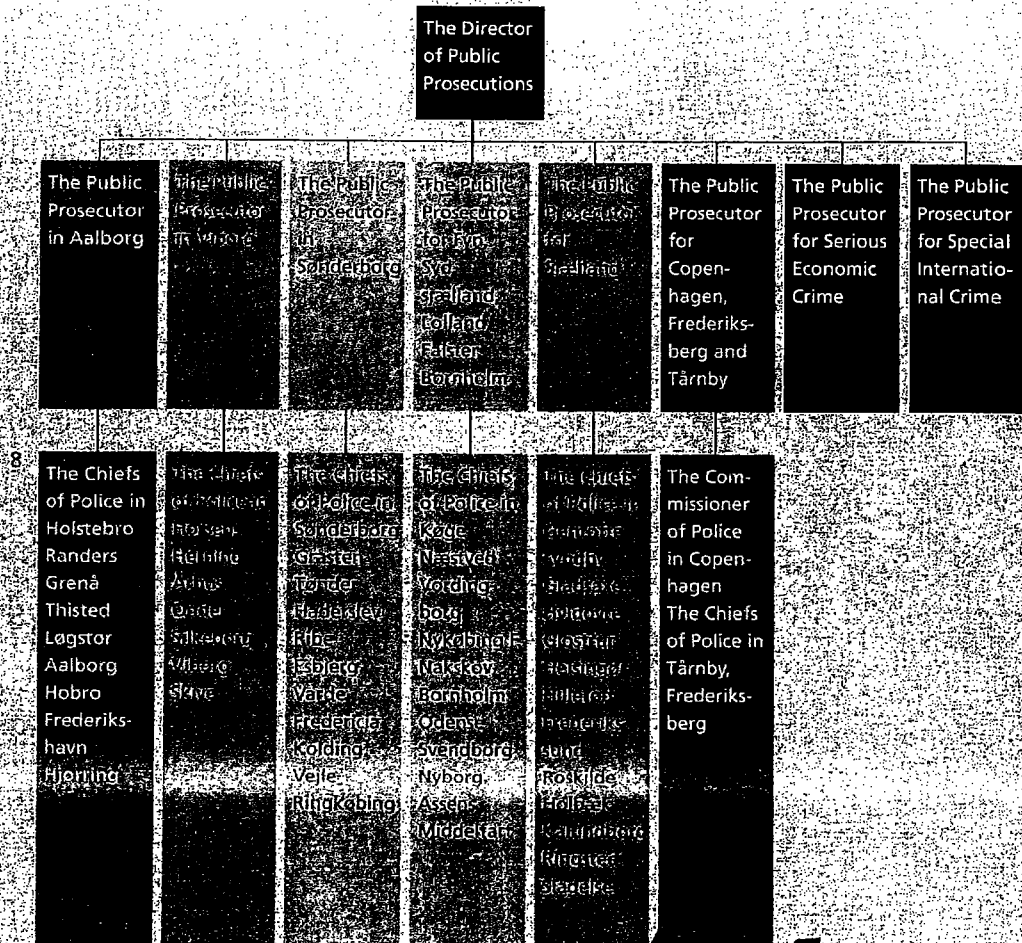
Finally the Public Prosecutors handle complaints about the police in the 1st instance (Part 93b-93d of the Danish Administration of Justice Act) covered by this report.

The tasks of the Public Prosecutors are divided among six Regional Public Prosecutors, the Public Prosecutor for Serious Economic Crime and the Chief Prosecutor for Special International Crime.

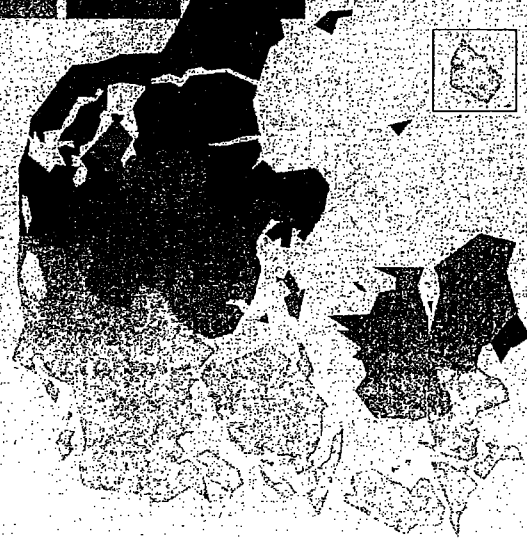
1.5. The Chiefs of Police (the Commissioner of the Copenhagen Police)

The tasks of the Chiefs of Police and Commissioner of the Copenhagen Police as Public Prosecutors are set out in Section 104 of the Danish Administration of Justice Act. The Chiefs of Police and the prosecutors employed by them function as the Prosecution Service before the city

Police Complaints Board Cases

The Prosecution Service

courts. Thus in addition to heading up the police as described in Section 9.1.2., the Chiefs of Police are responsible for investigations in the police districts and the operations of the Prosecution Service.

The ordinary authority to prosecute in criminal cases was changed by the Act on the Structure of the Prosecution Service (L 385/1991). As a starting point, prosecution is now under the auspices of the Chiefs of Police.

However, in accordance with the provisions of the Danish Administration of Justice Act and the Prosecution Service rules on submission of cases for approval, including Instruction No. 3/2002 from the Director of Public Prosecutions, the Chief of Police must submit a number of cases to the Public Prosecutor for approval before charges are brought etc.

9

This could apply, for example, if there could be any question of whether the Chief of Police would be disqualified to act in such cases, or if members of the police force have been wronged while on duty, or if the accused has complained that the police have taken special investigative steps. Naturally, groundless complaints about investigative steps approved by the court are exempted, including cases against psychologically deviate criminals as well as certain ad hoc Acts, for example, cases where there is disagreement between the Chief of Police and the special authority concerning the formulation of the charges for the Public Prosecutor.

The change of competence to act was coupled with an expansion of the duty of the Public Prosecutor to exercise ordinary control and supervision of planning and case handling in the police districts. Giving the Public Prosecutors the option either on their own initiative or following a complaint to take up decisions for review thus helps ensure uniform case handling.

2. INTRODUCTION TO THE RULES FOR AND PROCEDURES IN A POLICE COMPLAINTS BOARD CASE

The body of rules for processing complaints against police personnel, etc., consists of three parts in the Danish Administration of Justice Act. Part 93 b and Part 93 c regulate processing of complaints against police officers' conduct and processing of criminal proceedings against police officers, while Part 93 d concerns the Police Complaints Boards.

10 The scheme for processing complaints against police officers entered into force on 1 January 1996. A similar body of rules for processing complaints and criminal cases regarding police personnel in Greenland entered into force on 1 January 2000. The body of rules does not for the time being extend to the Faroe Islands.

3. MOST IMPORTANT ELEMENTS OF THE SCHEME

The most important element of the scheme is that the Regional Public Prosecutors will deal with complaints regarding the conduct of police officers, investigate criminal cases involving police officers and decide which charge(s), if any, should be brought. The rules apply to police personnel with police authority, i.e. police-trained personnel and the police attorneys. Clerical staff and civilian employees are not comprised by the scheme.

The rules apply only to incidents that have occurred while a police officer is on duty. The decision of whether an incident has occurred while a police officer was on duty is based on a specific assessment. In the memorandum to the bill it is added that due to the special nature of police service, the concept would probably have to be interpreted very broadly.

Basically, the Regional Public Prosecutor will handle all aspects of inquiries and investigation, so that police personnel will only be involved in the consideration of these cases to a very limited extent. However, the police will handle any urgent matters concerning inquiries and investigation. In addition, the Regional Public Prosecutors may to certain extent request assistance with their investigation, etc., from the Serious Crime Squad under the National Commissioner of Police. Such external assistance in connection with an investigation may, however, only be

used as an exception and in accordance with strict instructions from the Regional Public Prosecutor.

Another important element is the introduction of Police Complaints Boards. A Police Complaints Board has been set up for each Regional Public Prosecutor.

The Board consists of one lawyer and two laymen, and it supervises the Regional Public Prosecutor's processing of cases comprised by the scheme. The Boards elect a national chairman and submit an annual report on their activities.

The scheme is limited to complaints about conduct and criminal proceedings involving police personnel. Not included in the scheme are thus complaints against decisions on merits and police action in connection with the processing of cases. Such complaints are not comprised by the jurisdiction of the Police Complaints Board.

11

A third element of the scheme is an extended access to assign a lawyer. This applies both to the complainant and the officer complained against in cases of complaints about conduct, and to the injured party and the police officer in criminal cases involving police personnel.

4. CASES COMPRISED BY THE POLICE COMPLAINTS BOARDS SCHEME

The following cases are comprised by the scheme: complaints about the conduct of police personnel, criminal proceedings involving police officers, and cases where the Regional Public Prosecutor initiates investigation if a person has died or has been seriously injured as a consequence of police interference, or while the subject was in police custody.

4.1. Complaints against conduct

The definition of a complaint against conduct as defined in the Ministry of Justice's guidelines of 18 January 1982 (concerning processing of complaint cases that are referred to the local boards concerning police activities) is maintained.

In the guidelines the Ministry of Justice describes the core area of processing of the local Boards as complaints against "violence and heavy-handed treatment in connection with arrest, disturbances, etc., abuse

of power, e.g. in connection with arrest and search, other incorrect procedures occurring in the line of duty, and impolite address or other incorrect conduct".

Cases regarding complaints against the conduct of police personnel are considered by the Regional Public Prosecutor following a complaint or at his own initiative, including on the basis of an opinion submitted by the Police Complaints Board. All involved parties shall be informed of the filing of the complaint.

12 It is, moreover, assumed in the memorandum to the bill "that the police's processing of minor complaints shall be maintained". In accordance with this practice many minor complaints have been settled in a conversation between a superior police officer and the complainant. In this connection it is assumed that the police advise the complainant about the formal channel of complaint to the Regional Public Prosecutor and that a note is prepared about what has happened.

The note is submitted to the Regional Public Prosecutor, who, at his own initiative may institute a closer inquiry. The Regional Public Prosecutor shall, moreover, inform the Police Complaints Board about the note.

The Regional Public Prosecutor may dismiss a complaint against conduct without considering the merits of the case, for example, if the complaint is filed more than six months after the incident in question took place, or if the complaint is manifestly unfounded. The case shall be submitted to Police Complaints Boards before the Regional Prosecutor makes his decision.

4.2. Criminal cases

The Regional Public Prosecutor shall initiate investigation acting on a complaint or at his own initiative, e.g. following an opinion submitted by the Police Complaints Board. An investigation shall be initiated if there is a reasonable assumption that while discharging his duties, a police officer has committed a criminal offence subject to public prosecution.

The purpose of the investigation is to clarify whether the conditions to impose criminal liability or other sanction under criminal law exist, to gather information for the purpose of making a decision in the case, and to prepare the case for court proceedings.

A case may be dismissed on its merits without instituting any proceedings if there is no reasonable assumption that a criminal offence subject to public prosecution has been committed. However, the case shall first be submitted to the Police Complaints Board.

4.3. Special rules concerning inquiries in pursuance of section 1020 a(2) of the Danish Administration of Justice Act

The Regional Public Prosecutor shall initiate an investigation if a person has died or has been seriously injured as a consequence of police interference, or while the subject was in police custody. Such investigations shall be initiated no matter whether any assumption exists that a criminal offence has been committed.

13

Although such an investigation is to be conducted in accordance with the rules of criminal procedure, the object is not merely to assess whether there is a question of criminal or disciplinary liability, but to assess also if similar incidents can be prevented through changed procedures and rules, etc.

5. DESCRIPTION OF THE PROCEDURE IN A POLICE COMPLAINTS BOARD CASE

5.1. Start of a case

The Regional Public Prosecutor considers cases after a complaint or a report has been filed. The Regional Public Prosecutor may also consider a case at his own initiative, i.e. upon an advisory opinion from the Police Complaints Board. In certain situations an inquiry is mandatory.

The Police Complaints Board shall be notified of the case forthwith – i.e. without delay – and shall be kept informed about the progress of the inquiry or investigation.

The Regional Public Prosecutor shall besides notify the Chief of Police of a district, The National Commissioner, and in certain cases the Ministry of Justice as well. These authorities shall be kept up to date of all steps relevant to them.

If the Regional Public Prosecutor finds that the complaint is manifestly

unfounded or if it appears at the initial assessment that the complaint is not seriously meant, the Regional Public Prosecutor may decide not to initiate an inquiry or investigation. The Regional Public Prosecutor shall submit the question of dismissing the complaint to the Police Complaints Board before any decision is made.

5.2. The Inquiry/investigation

The Regional Public Prosecutor shall without delay inform the Police Complaints Board about complaints and reports filed in accordance with Part 93 b and 93 c of the Danish Administration of Justice Act.

When the processing form of a complaint is considered the complainant's wording of the complaint will generally be decisive for whether the case is to be processed as a complaint against conduct or as a criminal case. In case of doubt the Regional Public Prosecutor considers the set of rules to be applied in connection with the complaint.

It is not decisive for the Regional Public Prosecutor's decision on the set of rules that shall be applied that the Police Complaints Board had given an advisory opinion on this beforehand.

If, opposite the Regional Public Prosecutor, the Police Complaints Board finds that the case should be investigated as a criminal case, the Board may notify the Regional Public Prosecutor of this. If the Regional Public Prosecutor does not follow the opinion of the Police Complaints Board, the Board may appeal the decision to the Director of Public Prosecutions.

Usually, the parties will then be summoned for an interview at the Regional Public Prosecutor's office or in any other place deemed expedient by the Regional Public Prosecutor. It may e.g. be the town hall at the place where the incident complained against took place.

The Regional Public Prosecutor may also decide that instead statements shall be heard in court. As a point of departure, court hearings are held in public.

Where complaints against conduct and criminal cases are concerned, the Police Complaints Board may request the Regional Public Prosecutor to take certain additional inquiry and investigative steps.

In principle, the Police Complaints Board can at every stage of the case request the Regional Public Prosecutor to take certain additional inquiry and investigative steps.

If the Regional Public Prosecutor opposes to a request of the Police Complaints Board in a case regarding conduct, the Board can appeal the Regional Public Prosecutor's decision to the Director of Public Prosecutions. If in connection with the processing of a criminal case, the accused or the Regional Public Prosecutor opposes to the Police Complaints Board's request to take certain additional investigative steps, the issued is to be settled by the court.

15

5.3. The Regional Public Prosecutor's particulars of the case

In cases concerning complaints against police officers' conduct, the Regional Public Prosecutor shall prepare particulars on the basis of the information available. The respondent police officer shall receive a copy of the particulars before he or she is interviewed. The respondent police officer has no obligation to comment on the particulars.

Particulars will not be prepared in connection with criminal inquiries.

5.4. The case is submitted to the Board

The Regional Public Prosecutor shall prepare a report to the Police Complaints Board when the inquiry or the investigation is finished. The report shall include a review of the course of the case and the facts, an assessment of the evidence and an advisory opinion on the decision of the case. No report is made in cases that are found manifestly unfounded.

Furthermore, the Police Complaints Board shall be involved in the matter if after the Regional Public Prosecutor's decision, new information appears that may imply that the Regional Public Prosecutor's decision ought to be reassessed. This will be the case in particular if the information is of such essential importance to the case that there is a certain probability that the outcome of the case would have been different if the information had been available in connection with the

Regional Public Prosecutor's and the Police Complaints Board's original position on the case.

Where the new information is of such a nature that the Regional Public Prosecutor finds that there are grounds to reopen the processing of the case with submission of the matter to the Police Complaints Board, the Regional Public Prosecutor is to notify the Police Complaints Board only of the information.

5.5. The Police Complaints Board's Advisory Opinion

16

The Police Complaints Board then notifies the Regional Public Prosecutor on how it finds the case should be settled.

Where cases of complaints of conduct are concerned, the Police Complaints Board may indicate as its opinion that the Regional Public Prosecutor should express regrets of the incident in question to the complainant, or that the complaint should be dismissed.

The complaint may be dismissed either after prior inquiry or based on the information available.

Where criminal cases are concerned, the Police Complaints Board may indicate as its opinion that an indictment should be issued or that charges should be dismissed. The Board may also indicate that prosecution should be withdrawn, that an initiated investigation should be closed, or that a complaint should be dismissed.

5.6. Settlement of a case

5.6.1 Settlement of a case of complaint against conduct Dismissal

The Regional Public Prosecutor dismisses the case if no information has been obtained to substantiate the complaint, or if the complaint is manifestly unfounded. The Regional Public Prosecutor notifies the parties of the case.

The complainant succeeds in whole or in part in his claim

The Regional Public Prosecutor's decision on a reasoned complaint or report filed may be to the effect that i.a. regrets of the incident are expressed to the complainant or that criticism is raised against the police officer(s) involved. This decision may be made in cases where an

inquiry was made into complaints of conduct as well as criminal cases where the Regional Public Prosecutor has found that there were no grounds for prosecution.

The respondent police officer will receive a copy of the Regional Public Prosecutor's decision, which may in certain cases form the basis for a disciplinary inquiry. The Regional Public Prosecutor does not make any recommendations on whether a disciplinary case should be instituted.

If there is any basis to bring charges or if there is a suspicion of a criminal offence and the officer in question demands criminal proceedings, the consideration of the complaint is terminated. A consideration of the complaint may be resumed if the police officer in question is not charged or is not convicted.

17

If the inquiry appears to be subject to faults of a general nature, the Regional Public Prosecutor will raise the question with the responsible authority.

A complaint is withdrawn

A case will normally be closed if the complaint is withdrawn. As an inquiry may also be initiated at the instance of the Regional Public Prosecutor, the processing of the complaint may, however, continue if the Regional Public Prosecutor deems that this is necessary.

Other possibilities

In certain cases the case may be transferred to be processed before a court of inquiry, etc.

5.6.2. Settlement of criminal investigation Dismissal

The Regional Public Prosecutor closes the investigation if no information has been obtained which gives reasonable grounds to assume that a criminal offence has been committed subject to public prosecution. A complaint will also be dismissed if it is manifestly unfounded.

If the Regional Public Prosecutor has made an inquiry in accordance with section 1020 a (2) of the Danish Administration of Justice Act, he will close the investigation in the same manner. This is done if the circumstances of the case have been fully clarified and if on the basis

of the information found there is no reasonable assumption that a criminal offence has been committed subject to public prosecution.

Prosecution, etc.

The Regional Public Prosecutor may settle criminal proceedings by issuing an indictment or bringing charges, by withdrawing charges or dismissing all charges, etc. The forms of decisions appear from the provisions of criminal procedure of the Danish Administration of Justice Act.

18 The Chief of Police and the National Commissioner will in all circumstance be notified of the decision. In certain cases the Ministry of Justice will also be notified.

When considering the question of prosecution, the Regional Public Prosecutor will also make a decision on whether other conduct subject to criticism is involved – including whether the case shall be dealt with as a complaint against conduct.

5.6.3. Withdrawn complaints

It happens that a complainant withdraws his complaint or report. There may be many reasons for this. A complainant's reason for withdrawing a complaint may be, for example, that after some time of deliberation, he has found no basis to maintain his complaint, or that the police officer involved has deplored his conduct. It happens, moreover, that a complainant does not respond to the Regional Public Prosecutor's summons for questioning or other communications. In such situations the Regional Public Prosecutor will generally close the inquiry into a complaint of a conduct case, unless the Regional Public Prosecutor at his own initiative finds that there is a basis to continue the inquiry into the matter.

Where an investigation in a criminal case is concerned, the Regional Public Prosecutor can to a certain extent close an investigation if the complaint is withdrawn.

5.7. Access to appeal to the Director of Public Prosecutions

The complainant and others as well may complain to the Regional Public Prosecutor about police officers' conduct while discharging their duties.

Nor are there basically any limits to the group of persons who are

entitled to file complaints about a criminal offence committed by the police.

However, it is only the parties to the case and the Police Complaints Board who may appeal the decision made by the Regional Public Prosecutor to the Director of Public Prosecutions.

In pursuance of the public administration law, a party is the one who has an essential, direct, individual and legal interest in the outcome of the case. This may be e.g. the person who has made a claim for compensation with respect to the case.

If a person, who is not a party to the case with regard to the merits of the case, files a complaint about the formal case processing, the complainant will be a party to that case only.

19

The deadline for filing complaints is four (4) weeks. The parties to the case shall be notified if an appeal is made in a case concerning conduct. If the Police Complaints Board appeals the Regional Public Prosecutor's decision, notification shall be given in criminal cases as well.

The complaint processing is subject to the general principle of two instances, which means that the decision made by the Director of Public Prosecutions on an appeal made by the Regional Public Prosecutor's decision is final. Accordingly, the decision cannot be appealed to the Ministry of Justice.

The Police Complaints Board and the parties to the case are subject to the same deadline for filing appeals. Accordingly, appeals must be sub-mitted within four (4) weeks of the Board's receipt of the decision. An appeal filed by a party shall be processed, however, if there are excusable grounds for not filing the appeal within the stipulated deadline.

If the Police Complaints Board appeals, the Director of Public Prosecutions will in practice consider such an appeal as an appeal from an authority. Handling errors by authorities, including police complaints boards, are not in general considered excusable.

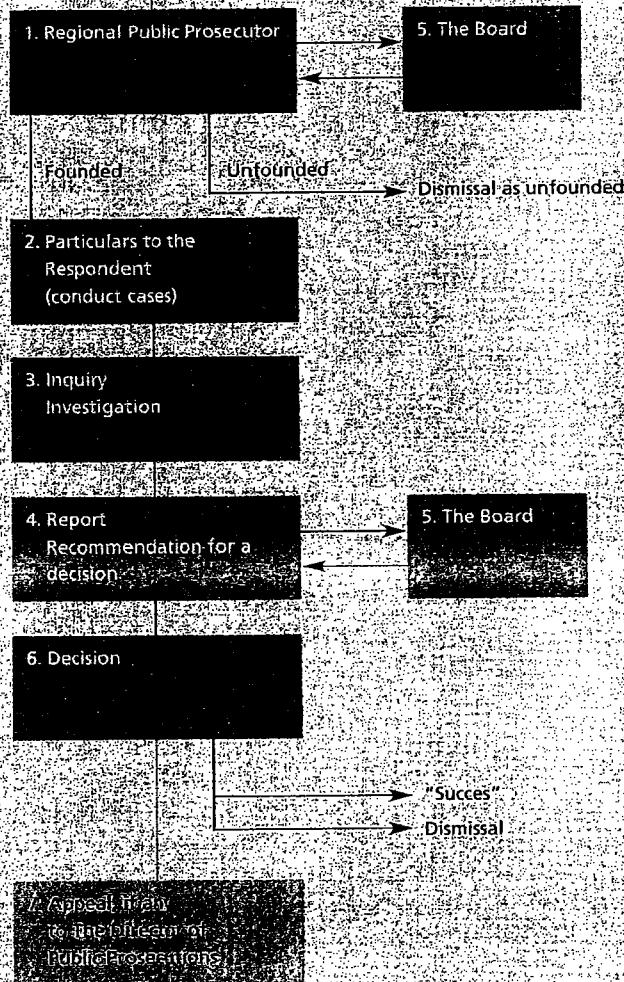
The Regional Public Prosecutor shall notify the parties to a case if the Police Complaints Board appeals the decision. Furthermore, the Regional Public Prosecutor shall notify the parties to a case where a decision in a case regarding conduct is appealed.

The access to appeal entails a completely new processing of the merits of the case. Thus, a complete review of the merits of the case, of the

Police Complaints Board Cases

Procedure in
a Police
Complaints
Board Case

Complaint

Description of the procedure in a Police Complaints Board Case

1. Start of a case

- The complaint or report has been filed
- The complainant receives a written confirmation
- The Board and the Chief of Police and the National Commissioner of Police are notified of the complaint
- The person complained against (the respondent) is notified
- The Board is currently informed of the progress of the inquiry
- The Regional Public Prosecutor submits the complaint to the Board before it may be dismissed as manifestly unfounded

2. Particulars

21

- The Regional Public Prosecutor prepares particulars if it is a founded complaint against conduct. The particulars are sent to the respondent

3. The inquiry/investigation

- The parties are interviewed and an attorney may be assigned to either or both of them. Witnesses, if any, are interviewed

4. The case is submitted to the Board

- The Regional Public Prosecutor prepares a report with a review of the course and the facts of the case, assesses the evidence and makes a recommendation of how the case should be settled. No report is made in cases that are manifestly unfounded

5. The Board's Opinion (Section 1021 e)

- The Police Complaints Board notifies the Regional Public Prosecutor on how the Board finds the case should be settled

6. The decision

- The Regional Public Prosecutor makes a decision of the case:
 - Cases regarding conduct* - complaint dismissed
 - complainant succeeds in whole or in part
 - Criminal proceedings* - the complaint or report is dismissed
 - investigation is closed
 - charges are withdrawn - regrets expressed, if appropriate
 - indictment/charges issued/indictment/charges dismissed

It shall appear from the decision whether the Board concurs in the decision. The parties of the case, the Board, the Chief of Police and the National Commissioner are notified of the decision of the case.

7. Access to complaints

- The parties to the case and the Board may appeal the decision made by the Regional Public Prosecutor to the Director of Public Prosecutions

assessment of the evidence, judicial issues and discretionary issues has to be made. In his processing of the case, the Director of Public Prosecutions can obtain new information, in order, for instance, to clarify circumstances pleaded in connection with the complaint. This may, for example, be by way of additional or supplementary interviews of witnesses, the complainant or the respondent, and by obtaining photos or sketches of the scene of the incident.

If in connection with the processing of the case by the Director of Public Prosecutions new information appears, this may result in remission of the case by the Director of Public Prosecutions for the purpose of re-newed processing by the Regional Public Prosecutor and the Police Complaints Board. However, the information must be of such essential importance to the case that there is a certain probability that the outcome of the case would have been different if the information had been available in connection with the Regional Public Prosecutor's and the Police Complaints Board's original position on the case.

In his processing of the case the Director of Public Prosecutions will oversee that the decision is correct with regard to the merits of the case and that the formal rules of the case processing have been observed.

In practice, this entails that the Director of Public Prosecutions is not, for example, bound by the fact that Regional Public Prosecutor and the Board have concurred in which matters of fact that can be made the basis of the decision of the case, the assessment of the evidence, or the subsumption.

6. ACCESS TO FILES

The Respondent and the other parties to the case have access to documents in a complaint of conduct case in accordance with the rules of the Danish Public Administration Act. The point of departure here is that there is full access to the documents of the case.

There is no access to documents for others than the parties in a complaint of conduct case, as police complaints board cases are not comprised by the Act on Public Access to Documents in Public Files (also known as the Open Administration Act).

The reported person, however, does not, as point of departure, have access to the documents of criminal proceedings while the case is

pending, and nor, often, when it is concluded. If the reported person has an assigned defence attorney he has a right of access to the documents of the criminal proceeding in accordance with the general rules of the Danish Administration of Justice Act.

If an attorney has been assigned to the victim, he has access to the documents of the case to a wide extent. Others do not have a right of access to the documents of criminal proceedings.

7. ASSIGNMENT OF AN ATTORNEY

7.1. Assignment of an attorney in complaint of conduct cases

23

In complaint of conduct cases the court will in any circumstance assign an attorney to the parties to the case, that is to say, to the respondent and to the complainant when questioning is conducted in court. The court will advise the respondent about his right not to make a statement if this may be assumed to expose the respondent to criminal liability or disciplinary liability.

In case of questioning out of court, when circumstances speak in favour of this, the court may, at the request of the respondent, assign an attorney to represent him. The Regional Public Prosecutor will advise the respondent about his right to have an attorney assigned.

7.2. Assignment of a defence attorney in criminal proceedings

In criminal proceedings the reported person is entitled to have a defence attorney assigned to represent him when it follows from the rules of Part 66 of the Danish Administration of Justice Act on "the accused and his defence attorney".

Furthermore, the reported person has a right to have a defence attorney assigned to him when circumstances speak in favour of this. This shall apply also if the reported person is not accused. The request can be made by the reported person or by the Regional Public Prosecutor.

The Regional Public Prosecutor advises the reported person about the

access to have a defence attorney assigned to represent him. The court makes the decision on assignment of a defence attorney.

The powers of a defence attorney follow from the general rules of the Danish Administration of Justice Act.

8. CASES OUTSIDE THE SCOPE OF THE POLICE COMPLAINTS BOARD SCHEME

8.1. Introduction

24

In a description of how complaints can be filed about the activity of the police, a distinction must be made between measures and decisions made by the Chiefs of Police (the Commissioner of the Copenhagen Police) or at their responsibility, and police personnel's conduct or punishable offences while on duty.

Complaints against measures and decisions are not comprised by the police complaints board scheme. The question of which is the appropriate authority depends on the nature of the case.

8.2. Police measures not covered by law of criminal justice

A decision can be appealed to the Ministry of Justice if it concerns purely police (operational) measures outside the scope of the law of criminal justice. These cases comprise measures as part of enforcement of law and order, e.g. barring an area as a consequence of a bicycle race or a traffic accident, ordering a person away from a locality, placement in detention, and the like.

Special rules of complaint apply to a number of the police's other tasks not covered by the law of criminal justice. For instance, road traffic legislation belongs under the Ministry of Justice and this Ministry is therefore the authority charged with complaints of the police's refusal to issue drivers' licences.

Furthermore, in various areas of special legislation, the police provide assistance to the special authority when control measures are carried out – also in cases where there is no suspicion of a criminal offence.

Besides, some special enactments contain provisions giving the police

an administrative supervisory authority not covered by the law of criminal justice, e.g. in the Animal Protection Act.

8.3. Measures and decisions under the law of criminal justice

Where, on the other hand, it concerns measures as part of a criminal investigation, the decision can be appealed to the Regional Public Prosecutor. It may be decisions on using certain investigative steps, including e.g. arresting, searching, seizing, etc. Similarly, it is possible to complain of certain investigative steps that have not been taken – e.g. a certain person was not questioned or a certain person was not questioned thoroughly enough. Only where it is matter of harassment or misuse of power on the part of the police can this type of case be comprised by the scheme with police complaints boards.

25

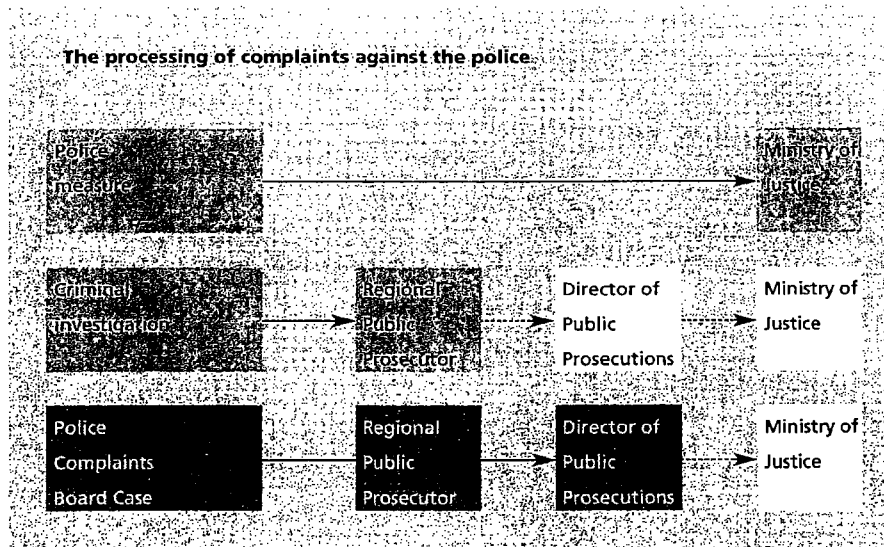
The question of the lawfulness of the police's investigative steps may, moreover, be brought before the court in pursuance of Section 746(1) of the Danish Administration of Justice Act.

Complaints can be filed also against the Chief of Police's decision on the issue of prosecution – for instance where the Chief of Police withdraws prosecution, dismisses a complaint filed, or closes the investigation.

Furthermore, complaints of the Chief of Police's rejection of a request for access to files.

9. DISCIPLINARY CASES

The Regional Public Prosecutors do not make decisions in disciplinary cases. Depending of their nature these cases are dealt with and decided by the Chief of Police, the Director of Public Prosecutions, or the Ministry of Justice. The question of when there are grounds to initiate a disciplinary case against a police officer is determined in accordance with the rules of Part 4 of the Civil Servants Act concerning suspension and disciplinary prosecution, etc., and the National Commissioner's Promulgation I No. 10 on the processing of disciplinary cases. The body of rules on processing of disciplinary cases is described in the Report for 1996 page 152 ff. This section describes in brief the interplay between

the body of rules on disciplinary cases and police complaints board cases.

The Regional Public Prosecutor shall notify the Chief of Police in question and the National Commissioner when a case concerning conduct or investigation in a criminal case is commenced. This follows from Section 1019 j and Section 1020 a(2), 2nd sentence of the Danish Administration of Justice Act.

The purpose of these rules is to ensure that the employing authority gets an opportunity to assess whether the case gives rise to disciplinary measures against the respondent or the reported police officer. It follows, furthermore, from the provisions that no disciplinary inquiry shall be commenced based on a complaint or report filed until the processing of the complaint of conduct case or the criminal case has been concluded. The reason for this provision is to avoid that inquiries are made in the case as a police complaints board case and a disciplinary case as well.

The provisions do not prevent that the respondent or reported officer be suspended or temporarily transferred to other work in accordance with the general rules applying to the service while the complaint case is pending. This decision is made by the Director of Public Prosecutions.

The Regional Public Prosecutor shall notify the Chief of Police in question and the National Commissioner (employing authority) when the inquiry or investigation of the complaint case is concluded. In this connection the Regional Public Prosecutor can draw attention to possible previous (conduct) cases against the same police officer. Such notification shall be made after the Regional Public Prosecutor has finished processing the case and made a decision.

This gives the Regional Public Prosecutor/National Commissioner an opportunity to decide whether disciplinary proceedings shall be instituted.

The Regional Public Prosecutor does not make any recommendation on whether disciplinary proceeding should be instituted.

27

The Chief of Police's or the National Commissioner's basis for instituting a disciplinary case will be the decision of the Regional Public Prosecutor, among other things. The Regional Public Prosecutor's decision does not necessarily lead to instituting a disciplinary inquiry with a disciplinary sanction as an outcome. If the Regional Public Prosecutor has expressed criticism or expressed regrets of the incident to the complainant, the Regional Public Prosecutor's decision should be followed up at the place of service in relation to the involved police officer(s) as part of a management and staff policy decision.

It appears from the guidelines to the National Commissioner's Promulgation on processing of disciplinary cases that it is the National Commissioner's opinion that any criticism or regrets expressed in relation to a police officer's conduct towards the citizens shall have service consequences, irrespective of whether it concerns a conduct complaint case, a criminal case (without prosecution) or a case comprised by Section 1020 a(2) of the Danish Administration of Justice Act. It is advised, furthermore, that it is the National Commissioner's opinion that this type of matters will generally lead to actual disciplinary cases.

The Chief of Police – instead of instituting disciplinary proceedings – has the option of dealing with matter in the course of an official interview where the rules of correct conduct are impressed on the police officer in question and where he is warned of recurrence. If the Chief of Police elects this possibility, it follows from the National Commissioner's Promulgation I No. 10 that the Chief of Police shall notify the National Commissioner in writing of what were the official consequences of a

Police Complaints Board Cases

decision for the police officer(s) in question in a case where the Regional Public Prosecutor – or National Commissioner, if appropriate – has criticised or deplored the conduct of a police officer.

The National Commissioner forwards the notification to the Regional Public Prosecutor/Director of Public Prosecutions. The Regional Public Prosecutor/Director of Public Prosecutions will thus in any circumstance be informed of the official consequences for the police officer in question of the Regional Public Prosecutor's criticism or expression of regrets for a police officer's conduct.

Appendix Statistics

1. STATISTICS ON CASES PROCESSED BY THE REGIONAL PUBLIC PROSECUTORS

Statistics on new cases 1996-2002

New cases filed in:	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Conduct cases	539	333	286	583	367	392	365
Criminal proceedings	474	312	340	480	502	539	511
- including traffic offences	166	100	113	138	160	166	170
- including cases governed by section 1020a	11	6	12	14	9	17	9
Total	1013	645	626	838	869	931	876

29

Statistics on cases completed 1996-2002

Cases completed in:	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Conduct cases	260	320	282	380	302	363	400
Criminal proceedings ¹⁾	258 (117)	283 (106)	323 (103)	431 (106)	413 (139)	564 (174)	474 (121)
- including cases governed by section 1020 a	8	6	7	18	13	16	11
Total	518	603	605	811	715	927	874

Note:

1) Traffic cases in brackets

Police Complaints Board Cases

Conduct cases completed 1996-2002

Cases completed in	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Cases settled in police district ¹⁾	39	45	48	52	44	52	73
Complaint withdrawn	2	24	11	18	11	18	8
Complaint dismissed ("Time barred") ²⁾	12	4	5	7	12	9	3
Complaint dismissed as unfounded ³⁾	145	206	162	255	197	241	289
No criticism but incident regretted ⁴⁾	15	10	22	17	12	12	12
Criticism ⁵⁾	4	6	11	12	16	9	7
Criticism of "system errors" ⁶⁾	1	0	0	0	1	1	0
Other ⁷⁾	12	25	23	19	9	21	8
Total	260	290	282	380	302	362	400

Notes:

- 1) Minor cases.
- 2) Administration of Justice Act section 1019 a (2).
- 3) Inter alia: unfounded cases, cases where the Inquiry has not supported the complaint, cases where statements are contradictory ("inconclusive").
- 4) Cases where the Regional Public Prosecutor regretted the incident to the complainant, although there were no grounds to criticise the conduct of the police officer.
- 5) Criticism of the police officer's conduct.
- 6) Including criticism of the organisation of general procedures.
- 7) Inter alia: cases closed when the complainant did not respond to summons by the Regional Public Prosecutor.

**Criminal proceedings completed by the Regional Public Prosecutors 1996-2002,
including cases governed by section 1020 a(2)**

Cases completed in:	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Dismissal ^a	57 (7)	78 (18)	84 (3)	127 (11)	100 (12)	106 (10)	96 (4)
Investigation discontinued/ charges withdrawn ^b	112 (47)	150 (47)	161 (48)	216 (40)	228 (66)	320 (65)	282 (62)
Charges ^c	36 (31)	37 (28)	58 (47)	78 (54)	73 (60)	116 (97)	79 (52)
Incident deplored but no charges ^d	5 (2)	5 (0)	6 (0)	0 (0)	5 (0)	11 (0)	3 (1)
Other ^e	48 (30)	19 (13)	21 (5)	10 (1)	7 (1)	11 (2)	14 (2)
Total	258 (117)	289 (106)	330 (103)	431 (106)	413 (139)	564 (174)	474 (125)

Notes:

- 1) Traffic cases in brackets.
- 2) Dismissed according to the Administration of Justice Act section 749 (1).
- 3) Comprising cases dismissed according to the Administration of Justice Act section 749 (1) (non-charged individuals) and cases dismissed according to the Administration of Justice Act section 721 (1-1) (charged individuals).
- 4) Comprising cases where charges were made, fines imposed, or charges withdrawn or concluded with a formal caution.
- 5) Cases where the Regional Public Prosecutor regretted the incident to the complainant, although there were no grounds for charges etc.
- 6) Inter alia: cases withdrawn, minor traffic cases etc.

New cases governed by section 1020 a (2) 1996-2002

Cases regarding:	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Total
Death in detention	1	1	1	3	3	1	1	11
Attempted suicide in detention etc.	0	0	2	1	0	1	1	5
Injuries caused by firearms - including killed caused by firearms	6	3	3	3	2	6	4	27
Other deaths	1	0	0	0	0	2 ¹⁾	2	5
Other injuries	3	2	4	5	0	6	2	22
Other injuries	1	0	2	2	4	3 ²⁾	1	13
Total	11	6	12	14	9	17	9	78

1) One of the cases concerned 2 persons killed by firearms.

2) One case amended (2002).

Police Complaints Board Cases

Cases completed governed by section 1020 a (2) 1996-2002

Decision	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Total
Investigation discontinued/charges withdrawn	9	6	10	10	7	14	5	61
Charges ¹⁾	0	0	0	1	0	2	1	4
Criticism	1	0	0	3	0	1	0	5
Incident deplored but no criticism	0	0	0	0	0	0	0	0
Criticism of "system errors" and recommendations ²⁾	1	0	1	0	2	0	1	5
Other ³⁾	0	0	1	0	0	0	0	1
Cases pending	0	0	0	0	0	0	2	2
Total	10	6	11	11	9	17	8	72

Notes:

1) Charges for manslaughter caused by traffic offences.

2) Recommendations on procedures connected to detention etc.

3) Incident deplored by the police officer in question.

2. STATISTICS ON CASES PROCESSED BY THE DIRECTOR OF PUBLIC PROSECUTIONS

Statistics for cases processed by the Director of Public Prosecutions

Complaints filed by	1998	1999	2000	2001	2002
Type of case	Conduct Criminal	Conduct Criminal	Conduct Criminal	Conduct Criminal	Conduct Criminal
Police officer	3	6	9	9	5
Citizen ¹⁾	51	66	41	63	59
Board	6	14	2	12	4
Total	60	86	52	84	68
Total number	146	136	143	148	151

1) Including complaints rejected.

Registrator

Frederiksholms Kanal 16

DK-1226 København K

Denmark

Telephone: (+45) 33 12 12 00

Administration of Justice Act
(Consolidated Act No 910 of 27 Sept. 2005)

Andet afsnit. Sagens forberedelse, inden tiltale rejses

Kapitel 67

Almindelige bestemmelser om efterforskning

§ 742. Anmeldelser om strafbare forhold indgives til politiet.

Stk. 2. Politiet iværksætter efter anmeldelse eller af egen drift efterforskning, når der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået.

§ 743. Efterforskningen har til formål at klarlægge, om betingelserne for at pålægge strafansvar eller anden strafferetlig retsfølge er til stede, og at tilvejebringe oplysninger til brug for sagens afgørelse samt forberede sagens behandling ved retten.

§ 744. Politiet udfærdiger snarest rapport om de afhøringer, der foretages, og om andre efterforskningsskridt, medmindre oplysning herom foreligger på anden måde.

§§ 745-745 b. (Ophævet)

§ 745 c. Forsvareren har adgang til at overvære politiets afhøringer af sigtede og ret til at stille yderligere spørgsmål. Efter begæring skal forsvareren underrettes om tidspunktet for afhøringerne. Er den sigtede varetægtsfængslet, og er der truffet bestemmelse om isolation, jf. § 770 a, må den sigtede ikke afhøres, uden at forsvareren er til stede, medmindre såvel den sigtede som forsvareren samtykker heri.

§ 745 d. Når en afhøring, en konfrontation, en fotoforevisning eller andet efterforskningsskridt af lignende betydning kan formodes at ville finde anvendelse som bevis under domsforhandlingen, giver politiet meddelelse til forsvareren inden foretagelsen, således at forsvareren kan få lejlighed til at være til stede. Forsvareren har adgang til at stille forslag med hensyn til gennemførelsen af det pågældende efterforskningsskridt. Forsvarerens bemærkninger i så henseende skal tilføres politirapporten. Har forsvareren ikke mulighed for at komme til stede, eller er det ikke muligt for politiet at give forsvareren meddelelse, kan der kun foretages efterforskningsskridt, som ikke kan opsættes. Har forsvareren ikke været til stede, skal forsvareren uden ophold underrettes om det foretagne.

Stk. 2. Reglerne i stk. 1 kan fraviges efter bestemmelsen i § 729 c.

§ 745 e. Kan politiets afhøring af et barn, når afhøringen optages på video (videoafhøring), formodes at ville finde anvendelse som bevis under domsforhandlingen, skal forsvareren være til stede under videoafhøringen.

Stk. 2. Den, der er mistænkt eller sigtet, har ikke adgang til at overvære videoafhøringen. Den pågældende skal snarest muligt have adgang til sammen med sin forsvarer at gennemse videooptagelsen hos politiet. En begæring fra den, der er mistænkt eller sigtet, eller dennes forsvarer om, at der foretages genafhøring af barnet, skal fremsættes snarest muligt herefter.

§ 746. Retten afgør tvistigheder om lovligheden af politiets efterforskningsskridt samt om sigtedes og forsvarerens beføjelser, herunder om begæringer fra forsvareren eller sigtede om foretagelsen af yderligere efterforskningsskridt. Afgørelsen træffes på begæring ved kendelse.

Stk. 2. Ved tvistigheder om lovligheden af politiets afgørelser efter § 729 a, stk. 3, 1. pkt., eller § 729 b, stk. 2, 1. pkt., skal politiet redegøre for grundene til den afgørelse, der er truffet. Retten kan endvidere pålægge politiet over for retten at fremlægge det materiale, som tvisten angår.

Stk. 3. Bliver dommeren bekendt med, at en foranstaltning, der er iværksat af politiet i medfør af denne lov, og som kræver rettens godkendelse, ikke er forelagt retten inden udløbet af den herfor fastsatte frist, bestemmer han efter at have afkrævet politiet en redegørelse, om foranstaltningen skal opretholdes eller ophæves.

§ 747. Retsmøde afholdes, når der fremsættes anmodning om foranstaltninger, som kræver rettens medvirken. Efter anmodning afholdes endvidere retsmøde, når det er påkrævet for at sikre bevis, som det ellers må frygtes vil gå tabt, eller som ikke uden væsentlig ulempe eller forsinkelse vil kunne føres umiddelbart for den dømmende ret, eller når det må antages at være af betydning for efterforskningen eller af hensyn til en offentlig interesse. Retsmøde med henblik på at sikre bevis kan endvidere afholdes efter anmodning, såfremt sigtede er varetægtsfængslet i isolation og sikringen af bevis vil kunne få betydning for spørgsmålet om ophævelse af isolationen.

§ 748. Sigtede underrettes så vidt muligt om alle retsmøder og er berettiget til at overvære dem. Dette gælder ikke retsmøder, der afholdes med henblik på at opnå rettens forudgående kendelse om foretagelse af foranstaltninger i henhold til kapitlerne 69-74. Er sigtede varetægtsfængslet, kan fremstilling af ham undlades, hvis den vil være forbundet med uforholdsmæssigt besvær.

Stk. 2. Forsvareren underrettes om alle retsmøder og er berettiget til at overvære dem. Er det ikke muligt at give forsvareren meddelelse, kan der kun afholdes retsmøder, som ikke kan opsættes. For så vidt angår de i stk. 1, 2. pkt., nævnte retsmøder kan reglen dog fraviges, hvis hensynet til fremmede magter, til statens sikkerhed eller til sagens opklaring eller tredjemand undtagelsesvis gør det påkrævet. Afgørelsen træffes af retten efter politiets begæring. Forsvareren må kun med rettens samtykke videregive oplysninger, han har modtaget i retsmødet.

Stk. 3. Forsvareren er berettiget til at fremsætte bemærkninger og kort at få disse tilført protokollen, men dommeren bestemmer, på hvilket tidspunkt af retsmødet dette kan ske.

Stk. 4. Retten kan pålægge sigtede at indfinde sig til et retsmøde. Er pålægget ikke givet i et tidligere retsmøde, meddeles det ved en skriftlig tilsigelse. Tilsigelse sker med mindst aftenens varsel. Retten kan dog fastsætte andet varsel eller pålægge sigtede at møde straks. Tilsigelsen skal indeholde oplysning om sigtelsens genstand. Udeblivelse kan kun medføre retsvirkninger, hvis tilsigelsen er lovlig forkyndt og indeholder oplysning om virkningerne af udeblivelse.

Stk. 5. Retten kan på begæring bestemme, at der ikke skal gives sigtede underretning om et retsmødes afholdelse, eller at sigtede skal være udelukket fra at overvære et retsmøde helt eller delvis, hvis hensynet til fremmede magter, til statens sikkerhed eller til sagens opklaring eller tredjemand undtagelsesvis gør det påkrævet.

Stk. 6. Har sigtede været udelukket fra at overvære et retsmøde, skal retten, hvis sigtede er til stede, og ellers politiet snarest gøre ham bekendt med, hvad der er tilført retsbogen. Hvis de særlige hensyn, som har begrundet udelukkelsen, fortsat er til stede, kan sigtede dog af retten afskæres herfra, ligesom retten kan pålægge forsvareren ikke at give sigtede underretning om, hvad der er passeret i retsmødet. Pålægget kan udstrækkes, indtil tiltalte har afgivet forklaring under domsforhandlingen.

Stk. 7. Stk. 1-6 finder ikke anvendelse på retsmøder, der afholdes i henhold til § 729 c, eller hvor der fremlægges oplysninger, der efter § 729 c er undtaget fra forsvarerens adgang til aktindsigt, og hvor der efter § 784 beskikkes en advokat for den, som indgrebet vedrører.

§ 749. Politiet afviser en indgivet anmeldelse, hvis der ikke findes grundlag for at indlede efterforskning.

Stk. 2. Er der ikke grundlag for at fortsætte en påbegyndt efterforskning, kan beslutningen om at indstille efterforskningen træffes af politiet, såfremt der ikke har været rejst sigtelse. Er sigtelse rejst, finder bestemmelserne i § 721 og § 722 anvendelse.

Stk. 3. Afvises anmeldelsen, eller indstilles efterforskningen, underrettes de, der må antages at have rimelig interesse heri. Afgørelsen kan påklages til den overordnede anklagemyndighed efter reglerne i kapitel 10.

Kapitel 68

Afhøringer og særlige efterforskningsskridt

§ 750. Politiet kan foretage afhøringer, men kan ikke pålægge nogen at afgive forklaring, og ingen tvang må anvendes for at få nogen til at udtale sig. Enhver er dog pligtig på forlangende at opgive

navn, adresse og fødselsdato til politiet. Undladelse heraf straffes med bøde.

§ 751. Det væsentlige indhold af de afgivne forklaringer tilføres rapporterne, og særlig vigtige dele af forklaringerne gengives så vidt muligt med den afhørtes egne ord.

Stk. 2. Der skal gives den afhørte mulighed for at gøre sig bekendt med gengivelsen af forklaringen. Den afhørtes eventuelle rettelser og tilføjelser medtages. Den afhørte gøres bekendt med, at han ikke har pligt til at underskrive rapporten.

Stk. 3. Fonetisk optagelse af forklaringer må kun finde sted, når den afhørte er gjort bekendt hermed.

§ 752. Inden politiet afhører en sigtet, skal han udtrykkeligt gøres bekendt med sigtelsen og med, at han ikke er forpligtet til at udtale sig. Det skal af rapporten fremgå, at disse regler er iagttaget.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om, i hvilke tilfælde kommunalbestyrelsen skal underrettes om og have adgang til at overvære afhøringen af sigtede under 18 år. For mistænkte personer under 15 år gælder bestemmelsen i § 821 d.

Stk. 3. Spørgsmål til en sigtet må ikke stilles således, at noget, der er benægtet eller ikke erkendt, forudsættes tilstået. Løfter, urigtige foregivender eller trusler må ikke anvendes.

Stk. 4. Afhøringen må ikke forlænges alene for at opnå en tilståelse. Ved afhøringer, der ikke er ganske kortvarige, anføres i rapporten tidspunkterne for afhøringens begyndelse og afslutning.

Stk. 5. Sigtede må ikke rådføre sig med sin forsvarer eller andre angående den umiddelbare besvarelse af et stillet spørgsmål.

§ 753. Ved politiets afhøring af en person, der ikke er sigtet, finder bestemmelserne i §§ 173, stk. 1, 182 og 184, stk. 1 og 2, tilsvarende anvendelse.

§ 754. Ved afhøringer i retten finder §§ 751 og 752 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Om fremgangsmåden ved afhøring af sigtede gælder regler svarende til dem, der er fastsat om vidner i § 183, stk. 1 og 2.

§ 754 a. Politiet må ikke som led i efterforskningen af en lovovertrædelse foranledige, at der tilbydes bistand til eller træffes foranstaltninger med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte lovovertrædelsen, medmindre:

- 1) der foreligger en begrundet mistanke om, at lovovertrædelsen er ved at blive begået eller forsøgt,
- 2) efterforskningsskridtet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen og
- 3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover.

Stk. 2. Foranstaltninger, der træffes med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte en lovovertrædelse, omfattes ikke af stk. 1, hvis politiet ikke herved påvirker væsentlige omstændigheder ved lovovertrædelsen.

§ 754 b. De foranstaltninger, som er nævnt i § 754 a, må ikke bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed.

Stk. 2. Foranstaltningerne må alene udføres af polititjenestemænd. Civile personer kan dog efter aftale med politiet yde bistand til at udføre eller fortsætte den lovovertrædelse, der efterforskes, når den bistand, der ydes, er yderst beskeden i forhold til lovovertrædelsen.

§ 754 c. Foranstaltninger efter § 754 a sker efter rettens kendelse. Spørgsmålet herom forelægges for retten på det sted, hvor tiltale er eller kan forventes rejst, eller i øvrigt hvor politiets beslutning om at søge foranstaltningerne gennemført er truffet.

Stk. 2. I rettens kendelse anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for foranstaltningernes gennemførelse er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres.

Stk. 3. Såfremt foranstaltningernes øjemed ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes, kan politiet træffe beslutning om at gennemføre foranstaltningerne. I så fald skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer fra foranstaltningernes iværksættelse forelægge sagen for retten.

Retten afgør ved kendelse, om foranstaltningerne kan godkendes, samt om de kan opretholdes. Burde foranstaltningerne efter rettens opfattelse ikke være foretaget, skal retten give meddelelse herom til Justitsministeriet.

§ 754 d. Er der truffet foranstaltninger som nævnt i § 754 a, og rejses der tiltale for lovovertrædelsen, skal der gives forsvareren underretning om foranstaltningerne. Hvis hensynet til fremmede magter, til statens sikkerhed, til sagens opklaring eller til tredjemand undtagelsesvis gør det påkrævet, kan politiet give forsvareren pålæg om ikke at videregive oplysninger, som denne har modtaget i medfør af 1. pkt.

§ 754 e. Reglerne i §§ 754 a-754 d finder ikke anvendelse ved efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12, §§ 111-115 og 118.

Kapitel 69

Anholdelse

§ 755. Politiet kan anholde en person, der med rimelig grund mistænkes for et strafbart forhold, der er undergivet offentlig påtale, såfremt anholdelse må anses for påkrævet for at hindre yderligere strafbart forhold, for at sikre hans foreløbige tilstedeværelse eller for at hindre hans samkvem med andre.

Stk. 2. Samme beføjelser har enhver, der træffer nogen under eller i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af et strafbart forhold, der er undergivet offentlig påtale. Den anholdte skal snarest muligt overgives til politiet med oplysning om tidspunktet og grundlaget for anholdelsen.

Stk. 3. Finder opløb sted, hvorunder der øves eller trues med vold på person eller gods, eller er slagsmål, hvori flere har deltaget, resulteret i drab eller betydelig legemsbeskadigelse, og den eller de skyldige ikke med sikkerhed kan udpeges, kan politiet anholde enhver, der er til stede, og som kan mistænkes for strafbar deltagelse.

Stk. 4. Anholdelse må ikke foretages, hvis frihedsberøvelse efter sagens art eller omstændighederne i øvrigt ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 5. Efter politiets begæring kan beslutning om anholdelse træffes af retten.

§ 756. Den, der med rimelig grund mistænkes for overtrædelse af bestemmelser, som er fastsat i en betinget dom i henhold til straffelovens kapitel 7 eller 8, i dom eller kendelse efter straffelovens §§ 68, 69, 70 eller 72, ved betinget benådning, ved prøveløsladelse eller en foranstaltning, der er fastsat i medfør af § 765, kan anholdes af politiet, såfremt det er nødvendigt på den måde at sikre hans foreløbige tilstedeværelse.

§ 757. Når en sigtet, der er behørigt tilsagt til et retsmøde, udebliver uden oplyst lovligt forfald, kan retten beslutte, at han skal anholdes, såfremt det i tilsigelsen eller under møde for retten er tilkendegivet, at han skal møde personligt og i udeblivelsestilfælde må vente at blive anholdt.

§ 758. Anholdelsen skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader. Politiet kan under iagttagelse af bestemmelserne i § 792 e foretage besigtigelse og undersøgelse af den anholdtes legeme og tøj med henblik på at fratage vedkommende genstande, som kan benyttes til vold eller undvigelse, eller som i øvrigt kan medføre fare for den anholdte eller andre. Politiet kan tage sådanne effekter samt penge, der findes hos den anholdte, i bevaring. Under anholdelsen er den pågældende i øvrigt ikke undergivet andre indskrænkninger i sin frihed, end anholdelsens øjemed og ordenshensyn nødvendiggør.

Stk. 2. Politiet skal snarest muligt gøre den anholdte bekendt med sigtelsen og tidspunktet for anholdelsen. Af rapporten skal fremgå, at denne regel er iagttaget.

§ 759. Ransagning af hus, andre lokaliteter eller genstande for at eftersøge en mistænkt, der skal anholdes, kan foretages, når der er grund til at antage, at den pågældende opholder sig der.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 795, stk. 1, 1. pkt., og §§ 796-800 finder tilsvarende anvendelse.

§ 760. Enhver, der anholdes, skal løslades, så snart begrundelsen for anholdelse ikke længere er til stede. Tidspunktet for løsladelsen skal fremgå af rapporten.

Stk. 2. Inden 24 timer efter anholdelsen skal den anholdte, der ikke forinden er løsladt, fremstilles for en dommer. Tidspunktet for anholdelsen og for fremstillingen i retten anføres i retsbogen.

Stk. 3. Har anholdelse fundet sted for et strafbart forhold, for hvilket varetægtsfængsling er udelukket, skal den anholdte inden retsmødets afslutning sættes på fri fod.

Stk. 4. Har anholdelse fundet sted for et strafbart forhold, for hvilket varetægtsfængsling ikke er udelukket, eller i medfør af § 756, og findes anholdte ikke at kunne løslades straks, kan retten, når den på grund af de foreliggende oplysningers utilstrækkelighed eller af anden grund ikke finder straks at kunne tage stilling til spørgsmålet om varetægtsfængsling, beslutte, at han foreløbig skal forblive under anholdelse. I beslutningen anføres de omstændigheder, der bevirker, at anholdelse opretholdes. Under den opretholdte anholdelse finder § 765 tilsvarende anvendelse. Sigtede skal have lejlighed til at angive eventuelle oplysninger, som han ønsker tilvejebragt.

Stk. 5. Den, over hvem anholdelsen er opretholdt, skal, såfremt han ikke forinden er løsladt, på ny fremstilles for en dommer, der inden 3 x 24 timer efter afslutningen af det første retsmøde træffer bestemmelse om, hvorvidt anholdte skal løslades eller varetægtsfængsles eller undergives foranstaltninger efter § 765.

§ 761. Ved pågribelse af en person med henblik på fuldbyrdelse af en straffedom eller forvandlingsstraffen for bøde finder reglerne i §§ 758, stk. 1, og 759 anvendelse.

Kapitel 70

Varetægtsfængsling

§ 762. En sigtet kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at han har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, såfremt lovovertrædelsen efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og

- 1) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at han vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen, eller
- 2) der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at frygte, at han på fri fod vil begå ny lovovertrædelse af den foran nævnte beskaffenhed, eller
- 3) der efter sagens omstændigheder er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre.

Stk. 2. En sigtet kan endvidere varetægtsfængsles, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at han har begået

- 1) en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod, eller
- 2) en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, § 123, § 134 a, §§ 244-246, § 250 eller § 252, såfremt lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Stk. 3. Varetægtsfængsling kan ikke anvendes, hvis lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af bøde eller fængsel i højst 30 dage, eller hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig.

§ 763. Er der begrundet mistanke om, at en person har overtrådt vilkår, som er fastsat i en betinget dom i henhold til straffelovens kapitel 7 eller 8, ved betinget benådning eller ved prøveløsladelse, kan han varetægtsfængsles, hvis retten finder, at overtrædelsen er af en sådan beskaffenhed, at der foreligger spørgsmål om fuldbyrdelse af fængselsstraf eller indsættelse i anstalt, og

- 1) der efter det om den pågældendes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at han vil unddrage sig følgerne af vilkårsovertrædelsen, eller

2) der efter det om hans forhold oplyste er bestemte grunde til at frygte, at han på fri fod fortsat vil overtræde vilkårene, og det under hensyn til overtrædelsernes beskaffenhed skønnes påkrævet, at disse forhindres ved, at han varetægtsfængsles.

Stk. 2. Det samme gælder, hvis der er begrundet mistanke om, at en person har overtrådt bestemmelser, der er fastsat i dom eller kendelse efter straffelovens §§ 68, 69, 70 eller 72.

§ 764. Retten afgør på begæring af politiet, om sigtede skal varetægtsfængsles.

Stk. 2. En sigtet, der er til stede her i landet, afhøres i retten om sigtelsen og skal have lejlighed til at udtale sig, inden afgørelsen træffes, medmindre retten finder, at fremstillingen af særlige grunde må anses for nytteløs eller skadelig for sigtede. Er kendelse om varetægtsfængsling afsagt, uden at sigtede har haft lejlighed til at udtale sig i retten, skal han fremstilles i retten inden 24 timer efter, at han er indbragt her til landet, eller hindringen for hans fremstilling er ophørt.

Stk. 3. I det retsmøde, der afholdes til afgørelse af spørgsmålet om varetægtsfængsling, skal sigtede have adgang til bistand af en forsvarer. Er den sigtede til stede i retsmødet, skal der gives ham lejlighed til en samtale med forsvareren inden afhøringen.

Stk. 4. Rettens afgørelse træffes ved kendelse. Varetægtsfængsles sigtede, anføres i kendelsen de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for varetægtsfængsling er opfyldt. Er den sigtede til stede i retsmødet, skal han straks gøres bekendt med, hvilke bestemmelser om varetægtsfængsling retten har anvendt, og med de i kendelsen anførte grunde for varetægtsfængsling samt med sin adgang til at kære. Udskrift af en kendelse, hvorved nogen varetægtsfængsles, overgives på forlangende snarest muligt til den pågældende.

§ 765. Er betingelserne for anvendelse af varetægtsfængsling til stede, men kan varetægtsfængslingens øjemed opnås ved mindre indgribende foranstaltninger, træffer retten, hvis sigtede samtykker heri, i stedet for varetægtsfængsling bestemmelse derom.

Stk. 2. Retten kan således bestemme, at sigtede skal

- 1) undergive sig et af retten fastsat tilsyn,
- 2) overholde særlige bestemmelser vedrørende opholdssted, arbejde, anvendelse af fritid og samkvem med bestemte personer,
- 3) tage ophold i egnet hjem eller institution,
- 4) undergive sig psykiatrisk behandling eller afvænningsbehandling for misbrug af alkohol, narkotika eller lignende, om fornødent på hospital eller særlig institution,
- 5) give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter,
- 6) hos politiet deponere pas eller andre legitimationspapirer,
- 7) stille en af retten fastsat økonomisk sikkerhed for sin tilstedeværelse ved retsmøde og ved fuldbyrdelsen af en eventuel dom.

Stk. 3. Ved afgørelser i medfør af stk. 1 og 2 finder bestemmelserne i § 764 tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Hvis sigtede unddrager sig møde i retten eller fuldbyrdelse af dommen, kan retten, efter at der så vidt muligt er givet dem, afgørelsen vedrører, lejlighed til at udtale sig, ved kendelse bestemme, at en sikkerhed, der er stillet i medfør af stk. 2, nr. 7, er forbrudt. En forbrudt sikkerhed tilfalder statskassen, dog således at den forurettedes erstatningskrav kan dækkes af beløbet. Retten kan under særlige omstændigheder i indtil 6 måneder efter kendelsen bestemme, at en forbrudt sikkerhed, der er tilfaldet statskassen, helt eller delvis skal tilbagebetales.

Stk. 5. Justitsministeren kan efter forhandling med socialministeren og sundhedsministeren fastsætte regler om meddelelse af tilladelse til udgang m.v. til personer, der er anbragt i institution eller hospital m.v. i medfør af stk. 2, nr. 3 eller 4, når der ikke i øvrigt er taget stilling hertil. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte, at afgørelser, der træffes i medfør af disse regler, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 766. Retten kan til enhver tid omgøre kendelser om varetægtsfængsling eller foranstaltninger, der træder i stedet herfor.

§ 767. Bortset fra tilfælde, hvor sigtede ikke er til stede her i landet, fastsættes der i kendelsen en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde. Fristen skal være så kort som muligt og må ikke overstige 4 uger. Fristen kan forlænges, men højst med 4 uger ad gangen. Forlængelsen

sker ved kendelse, medmindre sigtede erklærer sig indforstået med forlængelsen. Reglerne i § 764 finder, indtil dom er afsagt i 1. instans, tilsvarende anvendelse på retsmøder og kendelser om fristforlængelse. Fremstilling af en sigtet, der er varetægtsfængslet eller undergivet anden frihedsberøvende foranstaltning, kan dog undlades, når han giver afkald derpå eller retten finder, at fremstillingen vil være forbundet med uforholdsmæssige vanskeligheder.

Stk. 2. Når den frist, der er fastsat efter stk. 1, udløber, efter at domsforhandlingen er begyndt, fortsætter varetægtsfængslingen eller foranstaltningen uden yderligere forlængelser, indtil der er afsagt dom i sagen. Tiltalte kan efter udløbet af den før domsforhandlingen fastsatte frist anmode retten om at ophæve varetægtsfængslingen eller en foranstaltning, der træder i stedet herfor, efter § 766 eller § 768. Hvis tiltalte efter fristens udløb anmoder retten om at ophæve varetægtsfængslingen eller en foranstaltning, der træder i stedet herfor, skal retten inden 7 dage træffe afgørelse herom. Hvis retten ikke imødekommer anmodningen, kan tiltalte tidligst 14 dage efter rettens afgørelse fremsætte en ny anmodning. Hvis der er spørgsmål om varetægtsfængsling efter § 762, stk. 2, træffes afgørelsen om eventuel ophævelse af en dommer eller afdeling, som ikke deltager i domsforhandlingen, jf. § 60, stk. 3, medmindre en af betingelserne i § 60, stk. 3, 2. pkt., er opfyldt. Tiltaltes anmodning kan efter rettens bestemmelse behandles på skriftligt grundlag, hvis afgørelsen træffes af en dommer eller afdeling, som ikke deltager i domsforhandlingen.

Stk. 3. Kæres en kendelse om fristforlængelse, hvorved varetægtsfængsling eller anden frihedsberøvende foranstaltning udstrækkes ud over 3 måneder, skal kæremålet efter begæring behandles mundtligt. Når kæremål én gang er blevet behandlet mundtligt, afgør den overordnede ret, om en senere begæring om mundtlig behandling skal imødekommes. Bestemmelsen i stk. 1, sidste pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 768. Varetægtsfængsling eller foranstaltninger, der træder i stedet herfor, skal om fornødent ved rettens kendelse ophæves, når forfølgning opgives eller betingelserne for iværksættelse ikke længere er til stede. Finder retten, at undersøgelsen ikke fremmes med tilstrækkelig hurtighed, og at fortsat varetægtsfængsling eller anden foranstaltning ikke er rimelig, skal retten ophæve den.

§ 769. Bestemmelse om varetægtsfængsling eller anden foranstaltning har kun virkning indtil sagens afgørelse i retten. På begæring træffer retten efter afgørelsen bestemmelse om, hvorvidt tiltalte under eventuel appel, eller indtil fuldbyrdelse kan iværksættes, skal varetægtsfængsles eller forblive varetægtsfængslet eller undergives foranstaltninger, der træder i stedet herfor. Ved bestemmelsen herom finder reglerne i §§ 762, 764-766 og 768 tilsvarende anvendelse, medmindre tiltalte erklærer sig indforstået med at forblive varetægtsfængslet eller undergivet anden foranstaltning. Har den pågældende inden sagens afgørelse i retten været varetægtsfængslet eller undergivet andre foranstaltninger, men finder retten ikke grundlag for fortsat anvendelse heraf, kan retten på anklagemyndighedens begæring bestemme, at varetægtsfængslingen eller foranstaltningen skal være i kraft, indtil afgørelse af varetægtsspørgsmålet foreligger fra den overordnede ret, hvortil sagen eller varetægtsspørgsmålet er indbragt.

Stk. 2. Indbringes den afgørelse, der er truffet i sagen, for højere ret, og er der i medfør af stk. 1 truffet bestemmelse om anvendelse af varetægtsfængsling eller andre foranstaltninger efter afgørelsen, skal spørgsmålet om den fortsatte anvendelse heraf snarest forelægges for den overordnede ret, hvortil afgørelsen er indbragt. Ved denne rets behandling af spørgsmålet om varetægtsfængsling eller andre foranstaltninger finder reglerne i §§ 762, 764, stk. 1, 3 og 4, 765, 766, 767, stk. 1, 1.-4. pkt., og 768 tilsvarende anvendelse.

§ 770. En varetægtsarrestant er alene undergivet de indskrænkninger, som er nødvendige til sikring af varetægtsfængslingens øjemed eller opretholdelse af orden og sikkerhed i varetægtsfængslet.

Stk. 2. Varetægtsarrestanter anbringes i varetægtsfængsel (arresthus), så vidt muligt på det sted, hvor straffesagen behandles. Anbringelse uden for varetægtsfængsel kan ske af helbredsmæssige grunde eller i medfør af § 777.

§ 770 a. Retten kan efter anmodning fra politiet bestemme, at en varetægtsarrestant skal udelukkes fra fællesskab med de øvrige indsatte (isolation), hvis

1) varetægtsfængslingen er besluttet i medfør af § 762, stk. 1, nr. 3, og

- 2) der er bestemte grunde til at antage, at varetægtsfængslingen i sig selv ikke er tilstrækkelig til at hindre arrestanten i at vanskeliggøre forfølgningen i sagen, herunder ved gennem andre indsatte at påvirke medsigtede eller ved trusler eller på anden lignende måde at påvirke andre.

§ 770 b. Isolation må kun iværksættes eller fortsættes, hvis

- 1) formålet hermed ikke kan tilgodeses ved mindre indgribende foranstaltninger, herunder ved at anbringe arrestanten i andet arresthus end bestemte andre indsatte eller på anden måde afskære arrestanten fra samvær med sådanne indsatte eller ved at etablere brevkontrol, besøgskontrol eller besøgsforbud,
- 2) indgrebet, herunder den særlige belastning, som indgrebet kan medføre på grund af arrestantens unge alder, fysiske eller psykiske svagelighed eller personlige forhold i øvrigt, ikke står i misforhold til sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis arrestanten findes skyldig, og
- 3) efterforskningen fremmes med den særlige hurtighed, som er påkrævet ved varetægtsfængsling i isolation, herunder ved benyttelse af mulighederne for bevissikring efter § 747.

§ 770 c. Hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven ikke kan medføre fængsel i 4 år, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 4 uger.

Stk. 2. Hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 4 år eller derover, men ikke fængsel i 6 år, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 8 uger.

Stk. 3. Hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 3 måneder. Retten kan dog undtagelsesvis tillade, at en isolation udstrækkes ud over 3 måneder, hvis afgørende hensyn til forfølgningen gør fortsat isolation påkrævet, uanset den tid arrestanten hidtil har været isoleret.

Stk. 4. Hvis arrestanten er under 18 år, må isolation i ingen tilfælde finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 8 uger.

§ 770 d. Rettens afgørelse om isolation træffes ved særskilt kendelse herom. Træffer retten bestemmelse om isolation, skal retten i kendelsen anføre de konkrete omstændigheder, hvorpå det støttes, at betingelserne i §§ 770 a-770 c for isolation eller fortsat isolation er opfyldt.

Stk. 2. Ved rettens afgørelse om isolation finder reglerne i § 764, stk. 2-4, § 766, § 767, stk. 1, og §§ 768-769 i øvrigt tilsvarende anvendelse. Ved iværksættelse af isolation må den første frist for indgrebs længde dog ikke overstige 2 uger. Hvis arrestanten er under 18 år, kan fristen for isolation højst forlænges med 2 uger ad gangen.

§ 770 e. Udstrækkes en isolation ud over 8 uger, skal kæremål herom efter anmodning behandles mundtligt. Stadfæstes afgørelsen om isolation, skal senere kæremål om fortsat isolation ligeledes behandles mundtligt efter anmodning, hvis isolationen ved den påkærede kendelse udstrækkes ud over 8 uger fra den seneste mundtlige behandling af kæremål om forlængelse af isolation. I andre tilfælde afgør kæreinstansen, om en anmodning om mundtlig behandling skal imødekommes. Bestemmelsen i § 767, stk. 1, sidste pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 771. En varetægtsarrestant kan modtage besøg i det omfang, opretholdelse af orden og sikkerhed i varetægtsfængslet tillader det. Politiet kan af hensyn til varetægtsfængslingens øjemed modsætte sig, at varetægtsarrestanten modtager besøg, eller forlange, at besøg finder sted under kontrol. Nægter politiet besøg, skal varetægtsarrestanten underrettes herom, medmindre dommeren af hensyn til efterforskningen træffer anden bestemmelse. Varetægtsarrestanten kan kræve, at politiets afslag på besøg eller krav om kontrol forelægges retten til afgørelse. Arrestanten har altid ret til ukontrolleret besøg af sin forsvarer.

Stk. 2. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan institutionens ledelse med politiets samtykke give en varetægtsarrestant udgangstilladelse med ledsager for et kortere tidsrum.

§ 772. En varetægtsarrestant har ret til at modtage og afsende breve. Politiet kan gennemse brevene inden modtagelsen eller afsendelsen. Politiet skal snarest muligt udlevere eller sende brevene,

medmindre indholdet vil kunne være til skade for efterforskningen eller opretholdelse af orden og sikkerhed i varetægtsfængslet. Tilbageholdes et brev, skal spørgsmålet, om tilbageholdelsen bør opretholdes, straks forelægges retten til afgørelse. Opretholdes tilbageholdelsen, skal afsenderen straks underrettes, medmindre dommeren af hensyn til efterforskningen træffer anden bestemmelse.

Stk. 2. En varetægtsarrestant har ret til ukontrolleret brevveksling med retten, forsvareren, justitsministeren, direktøren for kriminalforsorgen og Folketingets Ombudsmand. Justitsministeren kan fastsætte regler om varetægtsarrestanters ret til at afsende lukkede breve til andre offentlige myndigheder eller enkeltpersoner.

§ 773. Såfremt politiet bestemmer, at der af hensyn til varetægtsfængslingens øjemed skal foretages andre begrænsninger i en varetægtsarrestants rettigheder, kan arrestanten forlange spørgsmålet om opretholdelsen af begrænsningerne forelagt retten til afgørelse.

§ 774. Hverken institutionens personale eller andre må benyttes til at udforske varetægtsarrestanter.

§ 775. Der kan ikendes varetægtsarrestanter disciplinærstraf i form af strafcelle i indtil 2 uger eller inddragelse af arbejdspenge. De nævnte disciplinærstraffe kan anvendes i forening.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 65 og 66 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. om anvendelse af håndjern og sikringscelle finder tilsvarende anvendelse på varetægtsarrestanter.

§ 776. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om behandlingen af varetægtsarrestanter. For arrestanter, der er isoleret efter rettens bestemmelse, fastsætter justitsministeren særlige regler om øget personalekontakt, udvidet adgang til besøg, særlig adgang til eneundervisning og bestemte typer af arbejde samt tilbud om regelmæssige og længerevarende samtaler med præster, læger, psykologer eller andre. Justitsministeren fastsætter endvidere regler om den bistand, der i øvrigt ydes varetægtsarrestanter for at begrænse de erhvervsmæssige, sociale og personlige ulemper, der følger af varetægten.

§ 777. En varetægtsarrestant kan anbringes i en anstalt for personer, der udstår fængselsstraf eller forvaring, eller i hospital m.v., jf. straffelovens §§ 68 og 69, hvis den pågældende selv, anklagemyndigheden og institutionens ledelse samtykker heri. Hvis helbredsmæssige hensyn eller hensynet til andres sikkerhed gør det påkrævet, kan retten undtagelsesvis godkende en sådan anbringelse uden arrestantens samtykke. I institutionen behandles den frivilligt overførte varetægtsarrestant efter de regler, der gælder for personer, der er anbragt dér i henhold til dom, mens den tvangsmæssigt overførte varetægtsarrestant behandles efter reglerne om varetægtsarrestanter, i det omfang hensynet til orden og sikkerhed i institutionen gør det muligt. Arrestanten må dog ikke uden rettens godkendelse forlade institutionen, bortset fra de tilfælde, der er nævnt i § 771, stk. 2.

§ 778. Varetægtsarrestanters klager over fængselspersonalets adfærd indgives til vedkommende fængselsinspektør (arrestinspektør) eller til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Har klageren ikke fået medhold, eller er der ikke truffet endelig afgørelse inden 2 uger efter indgivelsen, kan klagen indbringes for retten på det sted, hvor varetægtsfængslet (arresthuset) er beliggende.

Stk. 2. Retten kan afvise at iværksætte en undersøgelse, hvis klagen findes åbenbart grundløs, hvis den angår forhold af uvæsentlig betydning, eller hvis den indgives mere end 4 uger efter, at det forhold, som klagen angår, har fundet sted. Rettens undersøgelse foretages i overensstemmelse med reglerne i § 1019 b, § 1019 e, stk. 1 og stk. 3-5, § 1019 f, stk. 2, og § 1019 g. Dommeren træffer bestemmelse om afhøring af klageren, indklagede og vidner samt om tilvejebringelse af udtalelser fra sagkyndige og af andre bevismidler.

Stk. 3. Når undersøgelsen er afsluttet, afgiver retten en redegørelse herfor, som sendes til klageren, til den, klagen angår, og til fængselsinspektøren (arrestinspektøren) samt til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

§ 779. (Ophævet)

Kapitel 71

Indgreb i meddelelseshemmeligheden, observation og dataaflæsning

§ 780. Politiet kan efter reglerne i dette kapitel foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden ved at

- 1) aflytte telefonsamtaler eller anden tilsvarende telekommunikation (telefonaflytning),
- 2) aflytte andre samtaler eller udtalelser ved hjælp af et apparat (anden aflytning),
- 3) indhente oplysning om, hvilke telefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater der sættes i forbindelse med en bestemt telefon eller andet kommunikationsapparat, selv om indehaveren af dette ikke har meddelt tilladelse hertil (teleoplysning),
- 4) indhente oplysning om, hvilke telefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater inden for et nærmere angivet område der sættes i forbindelse med andre telefoner eller kommunikationsapparater (udvidet teleoplysning),
- 5) tilbageholde, åbne og gøre sig bekendt med indholdet af breve, telegrammer og andre forsendelser (brevåbning) og
- 6) standse den videre befordring af forsendelser som nævnt i nr. 5 (brevstandsning).

Stk. 2. Politiet kan foretage optagelser eller tage kopier af de samtaler, udtalelser, forsendelser m.v., som er nævnt i stk. 1, i samme omfang som politiet er berettiget til at gøre sig bekendt med indholdet heraf.

§ 781. Indgreb i meddelelseshemmeligheden må kun foretages, såfremt

- 1) der er bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt,
- 2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen og
- 3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derved, en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens §§ 124, stk. 2, 125, 127, stk. 1, 193, stk. 1, 228, 235, 266, 281 eller en overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 5.

Stk. 2. Er betingelserne i stk. 1, nr. 1 og 2, opfyldt, kan telefonaflytning og teleoplysning endvidere foretages, såfremt mistanken angår fredskrænkelser som omhandlet i straffelovens § 263, stk. 2, eller § 263, stk. 3, jf. stk. 2.

Stk. 3. Er betingelserne i stk. 1, nr. 1 og 2, opfyldt, kan teleoplysning endvidere foretages, såfremt mistanken angår gentagne fredskrænkelser som omhandlet i straffelovens § 265. Det samme gælder, såfremt mistanken angår en overtrædelse af straffelovens § 279 a eller § 293, stk. 1, begået ved anvendelse af en telekommunikationstjeneste.

Stk. 4. Brevåbning og brevstandsning kan desuden foretages, hvis der foreligger en særlig bestyrket mistanke om, at der i forsendelsen findes genstande, som bør konfiskeres, eller som ved en forbrydelse er fravendt nogen, som kan kræve dem tilbage.

Stk. 5. Aflytning efter § 780, stk. 1, nr. 2, og udvidet teleoplysning efter § 780, stk. 1, nr. 4, kan kun foretages, når mistanken vedrører en forbrydelse, som har medført eller som kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier. Udvidet teleoplysning kan foretages, uanset betingelsen i stk. 1, nr. 1, ikke er opfyldt.

§ 782. Et indgreb i meddelelseshemmeligheden må ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 2. Telefonaflytning, anden aflytning, brevåbning og brevstandsning må ikke foretages med hensyn til den mistænkte forbindelse med personer, som efter reglerne i § 170 er udelukket fra at afgive forklaring som vidne.

§ 783. Indgreb i meddelelseshemmeligheden sker efter rettens kendelse. I kendelsen anføres de telefonnumre, lokaliteter, adressater eller forsendelser, som indgrebet angår. Endvidere anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for indgrebet er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres.

Stk. 2. I kendelsen fastsættes det tidsrum, inden for hvilket indgrebet kan foretages. Dette tidsrum

skal være så kort som muligt og må ikke overstige 4 uger. Tidsrummet kan forlænges, men højst med 4 uger ad gangen. Forlængelsen sker ved kendelse.

Stk. 3. Såfremt indgrebets øjemed ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes, kan politiet træffe beslutning om at foretage indgrebet. I så fald skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer fra indgrebets iværksættelse forelægge sagen for retten. Retten afgør ved kendelse, om indgrebet kan godkendes, samt om det kan opretholdes, og i bekræftende fald for hvilket tidsrum, jf. stk. 1, 2.-3. pkt., og stk. 2. Burde indgrebet efter rettens opfattelse ikke være foretaget, skal retten give meddelelse herom til Justitsministeriet.

Stk. 4. Ved modtagelse af underretning i medfør af artikel 20 i konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater skal politiet forelægge sagen for retten senest 48 timer fra modtagelsen af underretningen. Retten afgør ved kendelse, om indgreb i meddelelseshemmeligheden må finde sted, eller, hvis indgrebet allerede er iværksat, om indgrebet kan godkendes, og om det kan opretholdes. Bestemmelserne i dette kapitel finder tilsvarende anvendelse.

§ 784. Inden retten træffer afgørelse efter § 783, skal der beskikkes en advokat for den, som indgrebet vedrører, og advokaten skal have lejlighed til at udtale sig. Angår efterforskningen en overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13, beskikkes advokaten fra den særlige kreds af advokater, som er nævnt i stk. 2. Rettens beslutning om, at advokaten ikke skal beskikkes fra denne særlige kreds, kan påkæres til højere ret.

Stk. 2. Justitsministeren antager for hver landsrets område et antal advokater, der kan beskikkes i de i stk. 1, 2. pkt., nævnte sager. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om de pågældende advokaters vagtordninger, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål, herunder godkendelse af sekretærhjælp.

§ 785. En advokat, som er beskikket efter § 784, stk. 1, skal underrettes om alle retsmøder i sagen og er berettiget til at overvære disse samt til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt. Advokaten er endvidere berettiget til at få udleveret en genpart af materialet. Finder politiet, at materialet er af særlig fortrolig karakter, og at genpart heraf derfor ikke bør udleveres, skal spørgsmålet herom på begæring af advokaten af politiet indbringes for retten til afgørelse. Advokaten må ikke give de modtagne oplysninger videre til andre eller uden politiets samtykke sætte sig i forbindelse med den, over for hvem indgrebet er begæret foretaget. Den beskikkede advokat må ikke give møde ved anden advokat eller ved fuldmægtig.

Stk. 2. Bestemmelserne om beskikkede forsvarere i kapitel 66 og § 746, stk. 1, samt bestemmelserne i kapitlerne 91 og 92 om sagsomkostninger og rettergangsboeder finder tilsvarende anvendelse på den beskikkede advokat. Retten kan bestemme, at den beskikkede advokat ikke senere under sagen kan virke som forsvarer for nogen sigtet.

§ 786. Det påhviler postvirksomheder og udbydere af telenet eller teletjenester at bistå politiet ved gennemførelsen af indgreb i meddelelseshemmeligheden, herunder ved at etablere aflytning af telefonsamtaler m.v., ved at give de i § 780, stk. 1, nr. 3 og 4, nævnte oplysninger samt ved at tilbageholde og udlevere forsendelser m.v.

Stk. 2. Uden for de i § 780, stk. 1, nr. 3, nævnte tilfælde kan retten efter begæring fra politiet med samtykke fra indehaveren af en telefon eller andet kommunikationsapparat give de i stk. 1 nævnte selskaber m.v. pålæg om at oplyse, hvilke andre apparater der sættes i forbindelse med det pågældende apparat.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 178 finder tilsvarende anvendelse på den, som uden lovlig grund undlader at yde den bistand, som er nævnt i stk. 1, eller at efterkomme et pålæg, som er givet efter stk. 2.

Stk. 4. ⁸⁾ Det påhviler udbydere af telenet eller teletjenester at foretage registrering og opbevaring i 1 år af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling nærmere regler om denne registrering og opbevaring.

Stk. 5. Justitsministeren kan efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætte regler om telenet- og teletjenesteudbyderes praktiske bistand til politiet i

forbindelse med indgreb i meddelelseshemmeligheden.

*Stk. 6.*⁹⁾ Overtrædelse af stk. 4, 1. pkt., straffes med bøde.

Stk. 7. For overtrædelse af bestemmelser i forskrifter, der er fastsat i medfør af stk. 4, 2. pkt., og stk. 5 kan der fastsættes bestemmelser om bødestraf.

Stk. 8. Justitsministeren kan fastsætte regler om økonomisk godtgørelse til de i stk. 1 nævnte virksomheder for udgifter i forbindelse med bistand til politiet til gennemførelse af indgreb i meddelelseshemmeligheden.

§ 786 a. Som led i en efterforskning, hvor elektronisk bevismateriale kan være af betydning, kan politiet meddele udbydere af telenet eller teletjenester pålæg om at foretage hastesikring af elektroniske data, herunder trafikdata.

Stk. 2. Et pålæg om hastesikring i medfør af stk. 1 kan alene omfatte elektroniske data, som opbevares på det tidspunkt, hvor pålægget meddeles. I pålægget anføres, hvilke data der skal sikres, og i hvilket tidsrum de skal sikres (sikringsperioden). Pålægget skal afgrænses til alene at omfatte de data, der skønnes nødvendige for efterforskningen, og sikringsperioden skal være så kort som mulig og kan ikke overstige 90 dage. Et pålæg kan ikke forlænges.

Stk. 3. Det påhviler udbydere af telenet eller teletjenester som led i sikring efter stk. 1 uden ugrundet ophold at videregive trafikdata om andre telenet- eller teletjenesteudbydere, hvis net eller tjenester har været anvendt i forbindelse med den elektroniske kommunikation, som kan være af betydning for efterforskningen.

Stk. 4. Overtrædelse af stk. 1 og 3 straffes med bøde.

§ 787. Den beskikkede advokat kan forlange at overvære åbningen af breve og andre lukkede forsendelser. Dette gælder dog ikke, hvis åbningen ikke kan udsættes.

Stk. 2. Reglen i stk. 1 finder tillige anvendelse på en forsvarer.

§ 788. Efter afslutningen af et indgreb i meddelelseshemmeligheden skal der gives underretning om indgrebet, jf. dog stk. 4 og 5. Har den person, til hvem underretning efter stk. 2 skal gives, været mistænkt i sagen, skal der tillige gives underretning herom og om, hvilken lovovertrædelse mistanken har angået.

Stk. 2. Underretningen gives

- 1) ved telefonaflytning og teleoplysning til indehaveren af den pågældende telefon,
- 2) ved anden aflytning til den, der har rådighed over det sted eller det lokale, hvor samtalen er afholdt eller udtalelsen fremsat, og
- 3) ved brevåbning og brevstandsning til afsenderen eller modtageren af forsendelsen.

Stk. 3. Underretningen gives af den byret, som har truffet afgørelse efter § 783. Underretningen gives snarest muligt, såfremt politiet ikke senest 14 dage efter udløbet af det tidsrum, for hvilket indgrebet har været tilladt, har fremsat begæring om undladelse af eller udsættelse med underretning, jf. stk. 4. Er der i medfør af § 784, stk. 1, beskikket en advokat, skal genpart af underretningen sendes til denne.

Stk. 4. Vil underretning som nævnt i stk. 1-3 være til skade for efterforskningen eller til skade for efterforskningen i en anden verserende sag om en lovovertrædelse, som efter loven kan danne grundlag for et indgreb i meddelelseshemmeligheden, eller taler omstændighederne i øvrigt imod underretning, kan retten efter begæring fra politiet beslutte, at underretning skal undlades eller udsættes i et nærmere fastsat tidsrum, der kan forlænges ved senere beslutning. Er der efter § 784, stk. 1, beskikket en advokat, skal denne have lejlighed til at udtale sig, inden retten træffer beslutning om undladelse af eller udsættelse med underretningen.

Stk. 5. Efter afslutningen af et indgreb i meddelelseshemmeligheden i form af udvidet teleoplysning efter § 780, stk. 1, nr. 4, skal der ikke gives underretning om indgrebet til indehaverne af de pågældende telefoner.

§ 789. Får politiet ved et indgreb i meddelelseshemmeligheden oplysning om en lovovertrædelse, der ikke har dannet og efter § 781, stk. 1, nr. 3, eller § 781, stk. 5, heller ikke kunne danne grundlag for indgrebet, kan politiet anvende denne oplysning som led i efterforskningen af den pågældende lovovertrædelse.

Stk. 2. Oplysninger, der er tilvejebragt ved et indgreb i meddelelseshemmeligheden, må ikke anvendes som bevis i retten vedrørende en lovovertrædelse, der ikke har dannet og efter § 781, stk. 1, nr. 3, eller § 781, stk. 5, heller ikke kunne danne grundlag for indgrebet.

Stk. 3. Retten kan bestemme, at stk. 2 ikke finder anvendelse, såfremt

- 1) andre efterforskningskridt ikke vil være egnede til at sikre bevis i sagen,
- 2) sagen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og
- 3) retten i øvrigt finder det ubetænkeligt.

§ 790. Forsendelser, der har været tilbageholdt med henblik på brevåbning, skal snarest muligt befordres videre efter deres bestemmelse. Ønsker politiet at standse den videre befordring, skal begæring om brevstandsning indgives til retten inden 48 timer efter tilbageholdelsens iværksættelse.

§ 791. Båndoptagelser, fotokopier eller anden gengivelse af det, der ved indgrebet er kommet til politiets kendskab, skal tilintetgøres, hvis der ikke rejses sigtelse mod nogen for den lovovertrædelse, der dannede grundlag for indgrebet, eller hvis påtale senere opgives. Politiet underretter en i medfør af § 784, stk. 1, beskikket advokat, når tilintetgørelse har fundet sted.

Stk. 2. Er materialet fortsat af efterforskningsmæssig betydning, kan tilintetgørelse undlades eller udsættes i et nærmere fastsat tidsrum. Politiet indbringer spørgsmålet herom for retten, der, inden der træffes afgørelse, skal give den beskikkede advokat lejlighed til at udtale sig. Bestemmelserne i 2. pkt. finder ikke anvendelse på materiale, der er tilvejebragt som led i efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12, §§ 111-115 og 118.

Stk. 3. Er der i forbindelse med telefonaflytning, anden aflytning eller brevåbning foretaget indgreb i den mistænkte forbindelse med personer, som efter reglerne i § 170 er udelukket fra at afgive forklaring som vidne, skal materiale om dette indgreb straks tilintetgøres. Dette gælder dog ikke, hvis materialet giver anledning til, at der rejses sigtelse for strafbart forhold mod den omhandlede person, eller at hvervet som forsvarer bliver frataget den pågældende, jf. §§ 730, stk. 3, og 736.

Stk. 4. I øvrigt skal politiet tilintetgøre materiale, som tilvejebringes ved indgreb i meddelelseshemmeligheden, og som viser sig ikke at have efterforskningsmæssig betydning.

§ 791 a. Politiet kan foretage fotografering eller iagttagelse ved hjælp af kikkert eller andet apparat af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted (observation), såfremt,

- 1) indgrebet må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen, og
- 2) efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf.

Stk. 2. Observation som nævnt i stk. 1 ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat må dog kun foretages, såfremt efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover.

Stk. 3. Observation af personer, der befinder sig i en bolig eller andre husrum, ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat eller ved hjælp af apparat, der anvendes i boligen eller husrummet, må dog kun foretages, såfremt

- 1) der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen kan opnås ved indgrebet,
- 2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen,
- 3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens §§ 124, stk. 2, 125, 127, stk. 1, 193, stk. 1, 266, 281, 289 eller en overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 5, og
- 4) efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, som har medført eller som kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier.

Stk. 4. Observation af et ikke frit tilgængeligt sted som nævnt i stk. 1-3, som den, der angiver at være forurettet ved lovovertrædelsen, har rådighed over, er ikke omfattet af reglerne i denne bestemmelse, såfremt den pågældende meddeler skriftligt samtykke til observationen.

Stk. 5. Observation må ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 6. Reglerne i § 782, stk. 2, §§ 783-785, § 788, stk. 1, § 788, stk. 2, nr. 2, og § 788, stk. 3 og 4,

§ 789 samt § 791 finder tilsvarende anvendelse på de i stk. 2 og 3 omhandlede tilfælde.

§ 791 b. Aflysning af ikke offentligt tilgængelige oplysninger i et informationssystem ved hjælp af programmer eller andet udstyr (dataaflysning) kan foretages, såfremt

- 1) der er bestemte grunde til at antage, at informationssystemet anvendes af en mistænkt i forbindelse med planlagt eller begået kriminalitet som nævnt i nr. 3,
- 2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, og
- 3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af § 289.

Stk. 2. Indgreb som nævnt i stk. 1 må ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 3. Afgørelse om dataaflysning træffes af retten ved kendelse. I kendelsen angives det informationssystem, som indgrebet angår. I øvrigt finder reglerne i § 783, stk. 1, 3. og 4. pkt., samt stk. 2 og 3, tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Efterfølgende underretning om et foretaget indgreb sker efter reglerne i § 788, stk. 1, 3 og 4. Underretningen gives til den, der har rådigheden over det informationssystem, der har været aflæst efter stk. 1. I øvrigt finder reglerne i § 782, stk. 2, §§ 784, 785, 789 samt 791 tilsvarende anvendelse.

Kapitel 72

Legemsindgreb

§ 792. Som led i efterforskningen kan der efter reglerne i dette kapitel foretages legemsindgreb mod sigtede og andre ved

- 1) besigtigelse af legemets ydre, optagelse af fotografier, aftryk og lignende af legemets ydre samt visitation af det tøj, som den pågældende er iført (legemsbesigtigelse), og
- 2) nærmere undersøgelse af legemet, herunder af dets hulrum, udtagelse af spyt- eller blodprøver eller andre tilsvarende prøver, røntgenundersøgelse og lignende (legemsundersøgelse).

Stk. 2. Legemsindgreb mod anholdte personer kan tillige foretages efter § 758, stk. 1.

§ 792 a. Legemsbesigtigelse af en sigtet må kun foretages, såfremt

- 1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og
- 2) indgrebet må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen.

Stk. 2. Legemsundersøgelse af en sigtet må kun foretages, såfremt

- 1) der er begrundet mistanke om, at den pågældende har gjort sig skyldig i en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, eller i en overtrædelse af straffelovens § 249, 1. led, og
- 2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

§ 792 b. Uden for de tilfælde, der er nævnt i § 792 a, stk. 1, nr. 2, og stk. 2, kan optagelse af fingeraftryk og personfotografi samt udtagelse af spyt- eller blodprøve med henblik på senere identifikation endvidere foretages, hvis den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, eller for en overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 2.

Stk. 2. Uden for de tilfælde, der er nævnt i § 792 a, stk. 2, nr. 1, kan udtagelse af blodprøver foretages, såfremt der er begrundet mistanke om, at den pågældende har gjort sig skyldig i en lovovertrædelse, i hvis gerningsindhold indtagelse af spiritus eller euforiserende stoffer er et led.

§ 792 c. Afgørelse om legemsbesigtigelse af en sigtet og legemsundersøgelse af en sigtet i form af nærmere undersøgelse af legemets ydre, sikring af prøver herfra og udtagelse af spyt- eller blodprøver træffes af politiet.

Stk. 2. Afgørelse om andre legemsundersøgelser af en sigtet træffes af retten ved kendelse, jf. dog

stk. 5. I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for indgrebet er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres.

Stk. 3. Såfremt indgrebets øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, kan politiet træffe beslutning om at foretage indgrebet. I så fald skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes. Dette gælder dog ikke, såfremt der efter indgrebet meddeles skriftligt samtykke hertil.

Stk. 4. Inden retten træffer afgørelse efter stk. 2 eller stk. 3, 2. pkt., skal der være givet den, mod hvem indgrebet retter sig, adgang til at udtale sig. Offentlig forsvarer beskikkes, når sigtede begærer det. Sigtede skal vejledes om adgangen til forsvarerbeskikkelse.

Stk. 5. Såfremt den sigtede meddeler skriftligt samtykke til, at indgrebet foretages, kan beslutning om de former for legemsundersøgelse, der er nævnt i stk. 2, også træffes af politiet. Er der beskikket en forsvarer for sigtede, kræves tillige samtykke fra forsvareren.

§ 792 d. Legemsindgreb over for en person, der ikke er sigtet, er ikke omfattet af reglerne i dette kapitel, såfremt den pågældende meddeler samtykke til indgrebet. Samtykket skal så vidt muligt være skriftligt. I øvrigt må legemsindgreb over for en person, der ikke er sigtet, kun foretages efter reglerne i stk. 2 og 4.

Stk. 2. Legemsbesigtigelse, der ikke kræver afklædning, herunder optagelse af fotografier, aftryk og lignende af legemet og visitation af tøj, kan foretages over for en person, der ikke er sigtet, såfremt

- 1) efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og
- 2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

Stk. 3. Afgørelse om legemsbesigtigelse efter stk. 2 træffes af retten ved kendelse. Bestemmelserne i § 792 c, stk. 2, 2. og 3. pkt., samt stk. 3 og stk. 4, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse. I stedet for direkte gennemtvungelse kan de i § 178 nævnte tvangsmidler anvendes til gennemførelse af legemsbesigtigelsen.

Stk. 4. Under efterforskning på gerningsstedet i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af en alvorlig voldsforbrydelse eller fremsættelse af trussel herom samt i andre efterforskningssituationer, hvor der er begrundet mistanke om, at nogen tilstedeværende på sin person skjuler våben, kan politiet foretage visitation af tøjet hos alle personer, der træffes på stedet, med henblik på at finde våben.

§ 792 e. Legemsindgreb må ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 2. Legemsindgreb skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader. Det skal herved bl.a. så vidt muligt iagttages, at et indgreb, der ellers kan føles krænkende for blufærdigheden, kun foretages af personer af samme køn som den undersøgte eller af sundhedspersonale. Kræver et sådant indgreb afklædning, må det så vidt muligt kun overværes af personer af samme køn som den undersøgte eller af sundhedspersonale.

Stk. 3. Legemsundersøgelse, jf. § 792, stk. 1, nr. 2, må kun foretages under medvirken af en læge. Lægen tager stilling til, om indgrebets gennemførelse under hensyn til den hermed forbundne smerte og risiko samt den undersøgte persons tilstand er lægeligt forsvarlig. Spytprøve i medfør af § 792 b, stk. 1, kan udtages uden medvirken af en læge.

§ 792 f. Politiet må ikke opbevare personfotografier med henblik på senere identifikation af personer, der ikke har været sigtet, eller som er frifundet, eller mod hvem påtale er opgivet.

Stk. 2. Politiet må ikke opbevare andet materiale og andre oplysninger, der er tilvejebragt ved legemsindgreb, og som vedrører personer, der ikke har været sigtet.

Stk. 3. Oplysninger og materiale, der er tilvejebragt ved indgreb, som retten nægter at godkende i medfør af § 792 c, stk. 3, 2. pkt., eller som retten i medfør af § 746, stk. 1, finder uhjemlede, skal straks tilintetgøres.

Kapitel 73

Ransagning

§ 793. Politiet kan efter reglerne i dette kapitel foretage ransagning af

- 1) boliger og andre husrum, dokumenter, papirer og lignende samt indholdet af aflåste genstande og
- 2) andre genstande samt lokaliteter uden for husrum.

Stk. 2. Undersøgelser af lokaliteter eller genstande, som er frit tilgængelige for politiet, er ikke omfattet af reglerne i dette kapitel.

Stk. 3. Ransagning for at eftersøge en mistænkt, der skal anholdes, eller en person, der skal pågribes med henblik på fuldbyrdelse af en straffedom eller forvandlingsstraffen for bøde, kan tillige finde sted efter §§ 759 og 761. Om undersøgelse af en persons legeme og visitation af det tøj, som den pågældende er iført, gælder reglerne i kapitel 72. Om undersøgelse af breve, telegrammer og lignende under forsendelse gælder reglerne i kapitel 71.

§ 794. Ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en mistænkt har rådighed over, må kun foretages, såfremt

- 1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og
- 2) ransagningen må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen.

Stk. 2. Ved ransagning af de i § 793, stk. 1, nr. 1, nævnte arter kræves tillige, enten at sagen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf, eller at der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen.

Stk. 3. Findes der under ransagningen hos en mistænkt skriftlige meddelelser eller lignende, som hidrører fra en person, der efter reglerne i § 170 er udelukket fra at afgive forklaring som vidne i sagen, må der ikke foretages ransagning heraf. Det samme gælder materiale, som hidrører fra en person, der er omfattet af § 172, når materialet indeholder oplysninger, som den pågældende efter § 172 er fritaget for at afgive forklaring om som vidne i sagen.

§ 795. Ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, er ikke omfattet af reglerne i dette kapitel, såfremt den pågældende meddeler skriftligt samtykke til ransagningen eller der i tilslutning til opdagelsen eller anmeldelsen af en forbrydelse gives samtykke af den pågældende. I øvrigt må ransagning hos en person, der ikke er mistænkt, kun ske, såfremt

- 1) efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf, og
- 2) der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen.

Stk. 2. Hos personer, som efter reglerne i § 170 er udelukket fra at afgive forklaring som vidne i sagen, er skriftlige meddelelser og lignende mellem den mistænkte og den pågældende person samt dennes notater og lignende vedrørende den mistænkte ikke genstand for ransagning. Hos personer, som er omfattet af § 172, er materiale, der indeholder oplysninger om forhold, som de pågældende efter § 172 er fritaget for at afgive forklaring om som vidne i sagen, ikke genstand for ransagning.

§ 796. Afgørelse om ransagning vedrørende de i § 793, stk. 1, nr. 2, nævnte genstande eller lokaliteter, som en mistænkt har rådighed over, træffes af politiet.

Stk. 2. Afgørelse om ransagning i andre tilfælde træffes ved rettens kendelse, jf. dog stk. 5 og 6. I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for indgrebet er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres.

Stk. 3. Såfremt undersøgelsens øjemed ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes, kan politiet træffe beslutning om at foretage ransagningen. Fremsætter den, mod hvis husrum, lokaliteter eller genstande ransagningen retter sig, anmodning herom, skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes.

Stk. 4. Inden retten træffer afgørelse efter stk. 3, 2. pkt., skal der være givet den, mod hvis husrum, lokaliteter eller genstande ransagningen retter sig, adgang til at udtale sig. § 748, stk. 5 og 6, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Såfremt ransagningen er rettet imod husrum, lokaliteter eller genstande, som en mistænkt

har rådighed over, og denne meddeler skriftligt samtykke til, at ransagningen foretages, kan beslutning om ransagning også træffes af politiet.

Stk. 6. Bestemmelse om, at der i tilslutning til opdagelsen eller anmeldelsen af en forbrydelse skal ske ransagning af gerningsstedet, kan uanset bestemmelsen i stk. 2 også træffes af politiet, såfremt den person, der har rådighed over vedkommende husrum, lokalitet eller genstand, ikke er mistænkt og det ikke er muligt straks at komme i kontakt med den pågældende. Der skal i så fald snarest muligt gives den pågældende underretning om ransagningen.

§ 797. Ransagning må ikke foretages, såfremt det efter undersøgelsens formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som undersøgelsen må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 2. Ved afgørelsen efter stk. 1 skal tillige lægges vægt på, om ransagningen er forbundet med ødelæggelse eller beskadigelse af ting.

§ 798. Ransagning skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader, herunder så vidt muligt uden at forårsage ødelæggelse eller beskadigelse, og uden at indgrebet på grund af tidspunktet for foretagelsen eller den måde, hvorunder det foretages, giver anledning til unødigt opsig.

Stk. 2. Såfremt den person, der har rådighed over husrummet, lokaliteten eller genstanden, eller i dennes fravær andre personer træffes til stede, skal de pågældende gøres bekendt med ransagningens foretagelse og grundlaget herfor samt opfordres til at overvære ransagningen. Foretages ransagningen på grundlag af en retskendelse, skal denne på begæring forevises. Foretages ransagningen efter reglen i § 796, stk. 3, skal politiet vejlede den pågældende om adgangen til at få spørgsmålet indbragt for retten. Den person, der har rådighed over husrummet, lokaliteten eller genstanden, kan kræve, at et af den pågældende udpeget vidne er til stede under ransagningen, medmindre tidsmæssige eller efterforskningsmæssige grunde taler herimod. Såfremt ransagningens øjemed gør det påkrævet, herunder hvis der lægges hindringer i vejen for ransagningens gennemførelse, kan politiet bestemme, at de personer, der træffes til stede, fjernes, mens ransagningen foregår.

Stk. 3. Træffes der ingen til stede, når en ransagning som omhandlet i § 793, stk. 1, nr. 1, skal foretages, tilkaldes så vidt muligt to husfæller eller andre vidner til at overvære ransagningen. Efter foretagelsen af en ransagning som omhandlet i § 793, stk. 1, nr. 1, underrettes den person, der har rådighed over husrummet eller genstanden, herom og, hvis ransagningen er foretaget efter reglen i § 796, stk. 3, om adgangen til at få spørgsmålet indbragt for retten, eventuelt ved at politiet efterlader en skriftlig meddelelse på stedet.

§ 799. Såfremt det er af afgørende betydning for efterforskningen, at ransagningen foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed, kan retten, hvis efterforskningen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens § 180, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, §§ 191, 192 a eller 237, ved kendelse træffe bestemmelse herom og om, at reglerne i § 798, stk. 2, 1.-4. pkt., og stk. 3, fraviges. Dette gælder dog ikke med hensyn til ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som nogen, der efter reglerne i § 170 er udelukket fra eller efter reglerne i § 172 er fritaget for at afgive forklaring som vidne i sagen, har rådighed over.

Stk. 2. Reglerne i § 783, stk. 2 og 3, § 784, § 785 og § 788 finder anvendelse på de i stk. 1, 1. pkt., omhandlede tilfælde.

Stk. 3. Retten kan bestemme, at der inden for det tidsrum, der efter stk. 2 fastsættes i medfør af § 783, stk. 2, kan foretages gentagne ransagninger. Retten skal i den forbindelse fastsætte antallet af ransagninger. Hvis særlige grunde taler derfor, kan retten bestemme, at der kan foretages et ubestemt antal ransagninger.

§ 800. Får politiet ved en ransagning oplysning om en lovovertrædelse, der ikke har dannet og efter reglerne i henholdsvis § 794, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, § 795, stk. 1, nr. 1, eller § 799, stk. 1, heller ikke kunne danne grundlag for indgrebet, kan politiet anvende denne oplysning som led i efterforskningen af den pågældende lovovertrædelse, men ikke som bevis i retten vedrørende lovovertrædelsen.

Stk. 2. Retten kan bestemme, at stk. 1 ikke finder anvendelse for oplysninger, som politiet har fået

ved en ransagning foretaget i medfør af § 799, stk. 1, såfremt

- 1) andre efterforskningsskridt ikke vil være egnede til at sikre bevis i sagen,
- 2) sagen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og
- 3) retten i øvrigt finder det ubetænkeligt.

Kapitel 74

Beslaglæggelse og edition

§ 801. Efter reglerne i dette kapitel kan der foretages beslaglæggelse

- 1) til sikring af bevismidler,
- 2) til sikring af det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation og bøde,
- 3) til sikring af forurettedes krav på tilbagelevering eller erstatning, og
- 4) når tiltalte har unddraget sig sagens videre forfølgning.

Stk. 2. Genstande, som politiet tager i bevaring, som ingen har eller vedkender sig rådighed over, og hvorover ingen gør en ret gældende, er ikke omfattet af reglerne i dette kapitel.

Stk. 3. Om udlevering af breve, telegrammer og lignende under forsendelse samt om oplysning om forbindelse mellem telefoner m.v. gælder reglerne i kapitel 71. Om fratagelse af genstande og penge i forbindelse med anholdelse gælder endvidere bestemmelsen i § 758, stk. 1.

§ 802. Genstande, som en mistænkt har rådighed over, kan beslaglægges, såfremt

- 1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og
- 2) der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis eller bør konfiskeres, jf. dog stk. 2, eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage.

Stk. 2. Gods, som en mistænkt ejer, kan beslaglægges, såfremt

- 1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og
- 2) beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., bødekraft eller forurettedes krav på erstatning i sagen.

Stk. 3. Beslaglæggelse af en mistænks hele formue eller en del af denne, herunder formue, som den mistænkte senere måtte erhverve, kan foretages, såfremt

- 1) tiltale er rejst for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og
- 2) tiltalte har unddraget sig videre forfølgning i sagen.

Stk. 4. Skriftlige meddelelser eller lignende, som hidrører fra en person, der efter reglerne i § 170 er udelukket fra at afgive forklaring som vidne i sagen, kan ikke beslaglægges hos en mistænkt. Det samme gælder materiale, som hidrører fra en person, der er omfattet af § 172, når materialet indeholder oplysninger, som den pågældende efter § 172 er fritaget for at afgive forklaring om som vidne i sagen.

§ 803. Genstande, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, kan beslaglægges som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, hvis der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage. Andre formuegoder, herunder penge, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, kan beslaglægges som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, hvis der er grund til at antage, at disse formuegoder bør konfiskeres. § 189 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Hos personer, som efter reglerne i § 170 er udelukket fra at afgive forklaring som vidne i sagen, er skriftlige meddelelser mellem den mistænkte og den pågældende person samt dennes notater og lignende vedrørende den mistænkte ikke genstand for beslaglæggelse. Hos personer, som er omfattet af § 172, er materiale, der indeholder oplysning om forhold, som de pågældende efter § 172 er fritaget for at afgive forklaring om som vidne i sagen, ikke genstand for beslaglæggelse.

§ 804. Som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, kan der meddeles en person, der ikke er mistænkt, pålæg om at forevise eller udlevere genstande (edition), hvis der er grund til at antage, at en genstand, som den pågældende har rådighed over, kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage.

Stk. 2. Er en genstand udleveret til politiet efter pålæg om edition, finder reglerne om beslaglæggelse efter § 803, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Er en genstand uden pålæg herom afleveret til politiet af de i stk. 1 nævnte grunde, finder § 807, stk. 5, anvendelse. Fremsættes der begæring om udlevering, og imødekommer politiet ikke begæringen, skal politiet snarest muligt og inden 24 timer forelægge sagen for retten med anmodning om beslaglæggelse. § 806, stk. 3, 2. pkt., og stk. 5, 1. pkt., finder i så fald anvendelse.

Stk. 4. Der kan ikke meddeles pålæg om edition, såfremt der derved vil fremkomme oplysning om forhold, som den pågældende ville være udelukket fra eller fritaget for at afgive forklaring om som vidne, jf. §§ 169-172.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om økonomisk godtgørelse i særlige tilfælde for udgifter i forbindelse med opfyldelse af pålæg om edition.

§ 805. Beslaglæggelse må ikke foretages, og pålæg om edition må ikke meddeles, såfremt indgrebet står i misforhold til sagens betydning og det tab eller den ulempe, som indgrebet kan antages at medføre.

Stk. 2. Kan indgrebets øjemed opnås ved mindre indgribende foranstaltninger, herunder sikkerhedsstillelse, kan der med den, mod hvem indgrebet retter sig, træffes skriftlig aftale herom.

Stk. 3. Ved beslaglæggelse til sikkerhed for det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., bødekrav eller forurettedes krav på erstatning finder reglerne i §§ 509-516 tilsvarende anvendelse.

§ 806. Afgørelse om beslaglæggelse og om pålæg om edition træffes efter politiets begæring. Begæring om beslaglæggelse til sikring af erstatningskrav kan tillige fremsættes af forurettede.

Stk. 2. Afgørelsen træffes af retten ved kendelse, jf. dog stk. 7. I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for indgrebet er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres.

Stk. 3. Såfremt indgrebets øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, kan politiet træffe beslutning om beslaglæggelse og om edition, jf. dog stk. 4. Fremsætter den, mod hvem indgrebet retter sig, anmodning herom, skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes.

Stk. 4. Beslaglæggelse efter § 802, stk. 3, kan kun ske efter retskendelse. Det samme gælder beslaglæggelse af trykte skrifter eller lyd- eller billedprogrammer omfattet af medieansvarsloven, i anledning af hvis indhold ansvar skal gøres gældende.

Stk. 5. Inden retten træffer afgørelse efter stk. 3, 2. pkt., skal der være givet den, mod hvem indgrebet retter sig, adgang til at udtale sig. § 748, stk. 5 og 6, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Inden retten træffer afgørelse om pålæg om edition efter § 804, skal der være givet den, der har rådighed over genstanden, adgang til at udtale sig. § 748, stk. 5 og 6, finder tilsvarende anvendelse. Bestemmelsen i 1. pkt. finder ikke anvendelse, hvis rettens afgørelse skal danne grundlag for en international retsanmodning om edition.

Stk. 7. Afgørelse om beslaglæggelse træffes af politiet, såfremt den, som indgrebet retter sig imod, meddeler skriftligt samtykke til indgrebet.

§ 807. Politiet iværksætter beslaglæggelse. Foretages beslaglæggelse på grundlag af en retskendelse, skal denne på begæring forevises for den, som indgrebet retter sig imod. Foretages beslaglæggelsen efter reglen i § 806, stk. 3, skal politiet vejlede den pågældende om adgangen til at få spørgsmålet indbragt for retten.

Stk. 2. Politiet foranlediger ved henvendelse til den, som indgrebet retter sig imod, at en kendelse om edition opfyldes. Rettens kendelse skal på begæring forevises for den pågældende. Afviser den pågældende uden lovlig grund at efterkomme pålægget, finder bestemmelsen i § 178 tilsvarende

anvendelse.

Stk. 3. Beslaglægges materiale hos personer, der er omfattet af § 172, kan den pågældende kræve, at det første gennemsyn af materialet skal foretages af retten. § 806, stk. 5, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse ved rettens gennemsyn. Indtil det første gennemsyn kan ske, opbevares materialet af politiet.

Stk. 4. Har retten afsagt kendelse om beslaglæggelse af en formue eller en del af en formue, jf. § 802, stk. 3, skal politiet sørge for, at der beskikkes en værge til at bestyre den beslaglagte formue. Politiet lader kendelsen om beslaglæggelse tinglyse efter reglerne i tinglysningslovens § 48. Kendelsen forkyndes for tiltalte efter reglerne i § 159.

Stk. 5. Genstande, som kommer i politiets besiddelse som følge af beslaglæggelse eller pålæg om udlevering, skal snarest muligt optegnes og mærkes. Politiet skal på begæring udstede kvittering for modtagelsen.

§ 807 a. Samme beføjelser til beslaglæggelse som politiet, jf. § 806, stk. 3, har enhver, der træffer nogen under eller i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af et strafbart forhold. Det beslaglagte skal snarest muligt overgives til politiet med oplysning om tidspunktet og grundlaget for beslaglæggelsen. Politiet forelægger sagen for retten i overensstemmelse med § 806, stk. 3, 2. pkt., medmindre det beslaglagte inden udløbet af 24 timer udleveres til den, mod hvem indgrebet er foretaget, eller denne meddeler skriftligt samtykke til beslaglæggelse i overensstemmelse med § 806, stk. 7.

§ 807 b. Beslaglæggelse efter § 802, stk. 1, og § 803, stk. 1, 1. pkt., medfører, at der hverken ved aftale eller kreditorforfølgning kan foretages dispositioner over det beslaglagte, som er i strid med indgrebsets formål.

Stk. 2. Beslaglæggelse efter § 802, stk. 2, og § 803, stk. 1, 2. pkt., har, indtil der træffes afgørelse efter § 807 d, stk. 2 og 3, samme retsvirkning som arrest, jf. kapitel 56.

Stk. 3. Beslaglæggelse efter § 802, stk. 3, medfører, at tiltalte er uberettiget til at råde over formuen. Kreditorforfølgning kan alene foretages med hensyn til krav mod tiltalte, som bestod, før kendelsen om beslaglæggelse blev afsagt.

§ 807 c. Indtil sagens afgørelse kan begæring om hel eller delvis ophævelse af beslaglæggelse fremsættes over for retten af den, der har interesse heri. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, efter at de, som har interesse i afgørelsen, har haft adgang til at udtale sig.

§ 807 d. Rådighedsberøvelse som følge af beslaglæggelse efter § 802, stk. 1, og § 803, stk. 1, 1. pkt., bortfalder senest, når sagen er endeligt sluttet ved dom, påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, medmindre det beslaglagte konfiskeres. Er der tvist om, til hvem tilbagelevering skal ske, kan retten efter begæring træffe bestemmelse om, til hvem beslaglagte genstande skal udleveres. Afgørelsen træffes ved kendelse.

Stk. 2. Gods, der er beslaglagt efter § 802, stk. 2, og § 803, stk. 1, 2. pkt., eller sikkerhed, der er stillet efter § 805, stk. 2, anvendes først til fyldestgørelse af forurettedes krav på erstatning, dernæst det offentliges krav på sagsomkostninger, dernæst krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., og dernæst bødekrav. Retten kan undtagelsesvis træffe bestemmelse om en afvigende rækkefølge for fyldestgørelse.

Stk. 3. Afgørelse om anvendelse af beslaglagt gods til fyldestgørelse af de i stk. 2 nævnte krav træffes efter begæring ved kendelse. Det samme gælder, hvis der efterfølgende opstår spørgsmål med hensyn til kendelsens fortolkning. Afgørelsen har retsvirkning som udlæg, jf. § 526, stk. 2. Sluttes sagen ved påtaleopgivelse eller frifindelse, bortfalder beslaglæggelsen.

Stk. 4. Nægter retten forfølgning af et erstatningskrav under straffesagen, jf. § 991, stk. 4, og § 992, stk. 1, kan retten i forbindelse hermed bestemme, at en beslaglæggelse til sikring af dette krav bevarer sin gyldighed, jf. § 807 b, stk. 2, indtil erstatningsspørgsmålet er afgjort, forudsat at der inden 4 uger anlægges sag i den borgerlige retsplejes former eller indgives ansøgning i henhold til lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. Fastsættes der herefter et erstatningskrav, kan den ret, der har afsagt dom i straffesagen, efter begæring af forurettede bestemme, at erstatningskravet helt eller delvis skal fyldestgøres af provenuet fra det beslaglagte gods, herunder at

fyldestgørelse skal ske forud for det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation og bødekraav. Denne afgørelse har retsvirkning som udlæg, jf. § 526, stk. 2. Sagen behandles i strafferetsplejens former.

Stk. 5. Beslaglæggelse efter § 802, stk. 3, bortfalder, når tiltalte ikke længere unddrager sig forfølgning, medmindre der er bestemte grunde til at antage, at tiltalte på ny vil unddrage sig forfølgningen. Afgørelse om beslaglæggelsens bortfald træffes af retten ved kendelse.

Kapitel 75

Personundersøgelser

§ 808. Der skal tilvejebringes sådanne oplysninger om sigtedes personlige forhold, som må antages at være af betydning for sagens afgørelse vedrørende straffastsættelse eller anvendelse af anden retsfølge end straf.

Stk. 2. En nærmere undersøgelse vedrørende sigtedes personlige forhold, herunder navnlig hans tidligere og nuværende forhold i hjem, skole og arbejde samt hans legemlige og åndelige tilstand, skal i almindelighed foretages, når der kan blive spørgsmål om anvendelse af

- 1) betinget dom i henhold til straffelovens kapitel 7 eller 8,
- 2) tiltalefrafald på andre vilkår end vedtagelse af bøde og betaling af erstatning,
- 3) retsfølger, der træder i stedet for straf.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om, i hvilke sager der i øvrigt skal foretages undersøgelser af den i stk. 2 omhandlede beskaffenhed.

§ 809. Sigtede skal underkastes mentalundersøgelse, når dette findes at være af betydning for sagens afgørelse. Hvis han ikke udtrykkeligt samtykker i undersøgelsen, kan denne kun finde sted efter retskendelse. Er sigtede fængslet, kan han ikke mentalundersøges uden rettens bestemmelse.

Stk. 2. Findes det påkrævet, at sigtede indlægges til mentalundersøgelse på hospital for sindslidende, i institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller i anden egnet institution, træffer retten ved kendelse bestemmelse herom.

§ 810. Såfremt sigtede ikke samtykker i, at der søges tilvejebragt oplysninger om hans personlige forhold ved henvendelse til hans pårørende eller andre privatpersoner, kan dette kun ske, hvis retten finder det af væsentlig betydning for sagens afgørelse og ved kendelse træffer bestemmelse herom.

§ 811. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om foretagelsen af personundersøgelser.

Stk. 2. Justitsministeren kan efter forhandling med socialministeren og sundhedsministeren fastsætte regler om meddelelse af tilladelse til udgang m.v. til personer, der er indlagt på hospital for sindslidende m.v. i medfør af § 809, stk. 2, når der ikke i øvrigt er taget stilling hertil. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte, at afgørelser, der træffes i medfør af disse regler, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

Kapitel 75 a

Andre efterforskningsskridt

§ 812. Fotografier af en mistænkt må kun forevises for personer uden for politiet, såfremt

- 1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og
- 2) indgrebet må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen.

Stk. 2. Afgørelse om forevisning af fotografier træffes af politiet.

§ 813. Fotografier af en person, der ikke er mistænkt, må kun forevises for personer uden for politiet efter reglerne i § 814 eller § 815.

§ 814. Forevisning af fotografier af forurettede og andre vidner, der ikke har samtykket, så vidt muligt skriftligt, i forevisningen, må kun ske, såfremt

1) efterforskningen angår en forbrydelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og

2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

Stk. 2. Afgørelse om forevisning af fotografier træffes af retten ved kendelse. I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for indgrebet er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres.

Stk. 3. Såfremt indgrebets øjemed ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes, kan politiet træffe beslutning om at forevise fotografiet. Fremsætter den, mod hvem indgrebet retter sig, anmodning herom, skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes. Politiet skal vejlede den pågældende om adgangen til at få spørgsmålet indbragt for retten.

Stk. 4. Inden retten træffer afgørelse efter stk. 2 eller 3, skal der være givet den, mod hvem indgrebet retter sig, adgang til at udtale sig.

§ 815. Forevisning af fotografier, som opbevares af politiet med henblik på senere identifikation, jf. § 792 f, må uden for de tilfælde, der er omfattet af § 812 eller § 814, kun ske, såfremt efterforskningen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og den fotograferede

1) inden for de seneste 5 år er fundet skyldig i en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, eller

2) inden for de seneste 10 år er fundet skyldig i en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover.

Stk. 2. Afgørelse om forevisning af fotografier træffes af politiet.

§ 816. Forevisning af fotografier som nævnt i §§ 812-815 må ikke ske, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved forevisning af fotografier.

§ 817. Forevisning af en mistænkt for personer uden for politiet (direkte konfrontation) må kun foretages, såfremt

1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og

2) indgrebet må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen.

Stk. 2. Forevisning af en sigtet i en konfrontationsparade for personer uden for politiet må dog kun foretages, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover.

Stk. 3. Forevisning af en mistænkt ved direkte konfrontation eller af en sigtet i en konfrontationsparade kan ske uden for de tilfælde, der er omfattet af stk. 1 og 2, såfremt den pågældende giver samtykke hertil. Samtykket skal så vidt muligt være skriftligt.

Stk. 4. Forevisning af en mistænkt ved direkte konfrontation eller af en sigtet i en konfrontationsparade må ikke ske, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 5. Afgørelser om forevisning af en mistænkt eller sigtet som nævnt i stk. 1-3 træffes af politiet.

Stk. 6. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved gennemførelse af konfrontationsparade.

§ 818. Politiet må kun offentliggøre signalement eller andre oplysninger, der er egnede til at fastlægge identiteten af en formodet gerningsmand, såfremt

1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og

2) offentliggørelsen må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen, herunder for fastlæggelsen af den pågældendes identitet, eller for at forebygge yderligere lovovertrædelse.

Stk. 2. Offentliggørelse af et fotografi af den formodede gerningsmand må kun finde sted, såfremt der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover.

Stk. 3. Offentliggørelse som nævnt i stk. 1 og 2 må dog ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 4. Afgørelse om offentliggørelse som nævnt i stk. 1 og 2 træffes af politiet.

§ 819. Er der særlig bestyrket mistanke om, at en person, hvis identitet er politiet bekendt, har begået en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, kan politiet efterlyse den pågældende gennem presse, radio, fjernsyn eller ved anden form for offentlig efterlysning, såfremt dette må antages at være af afgørende betydning for strafforfølgningens gennemførelse eller for at forebygge yderligere lovovertrædelser af tilsvarende grovhed.

Stk. 2. Ved efterlysning som nævnt i stk. 1 kan der gives oplysninger om den påsigtede kriminalitet og om den sigtedes identitet, herunder navn, stilling og bopæl. Ved efterlysningen kan der tillige ske offentliggørelse af et fotografi af den pågældende.

Stk. 3. Efterlysning må ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 4. Afgørelse om efterlysning træffes af politiet.

§§ 820-821. (Ophævet)

Kapitel 75 b

Indgreb over for personer under 15 år

§ 821 a. Politiet kan tilbageholde en mistænkt person under 15 år, hvis betingelserne i § 755, stk. 1, er opfyldt og tilbageholdelsens øjemed ikke kan opnås ved anvendelse af mindre indgribende foranstaltninger. § 755, stk. 2-5, samt § 758, stk. 1, og § 759 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Politiet skal snarest muligt gøre den tilbageholdte bekendt med mistanken og tidspunktet for tilbageholdelsen. Af rapporten skal fremgå, at denne regel er iagttaget.

Stk. 3. Tilbageholdelsen skal foretages så skånsomt som muligt. Anbringelse må ikke ske i arresthus. Anbringelse i venterum, detentionslokale eller lignende må kun ske, når det er nødvendigt af sikkerhedsmæssige grunde, eller når det undtagelsesvis er påkrævet af hensyn til efterforskningen og anden anbringelse ikke er mulig.

Stk. 4. Tilbageholdelsen skal være så kortvarig som mulig. Tilbageholdelsen må kun udstrækkes ud over 6 timer, når væsentlige hensyn til efterforskningen gør dette påkrævet, og må i intet tilfælde udstrækkes ud over 24 timer. Anbringelse i venterum, detentionslokale eller lignende må dog i intet tilfælde udstrækkes ud over 6 timer. Tidspunktet for tilbageholdelsen og løsladelsen skal fremgå af rapporten.

§ 821 b. Indgreb, som efter denne lovs kapitel 71 om indgreb i meddelelshemmeligheden, observation og dataaflysning, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning, kapitel 74 om beslaglæggelse og edition og kapitel 75 a om andre efterforskningsskridt kan foretages mod personer, der er sigtede eller mistænkte, finder tilsvarende anvendelse over for mistænkte personer under 15 år. Dette gælder dog ikke med hensyn til optagelse af fingeraftryk og personfotografi med henblik på senere identifikation, jf. § 792 b, stk. 1. Politiet må endvidere ikke opbevare personfotografi, fingeraftryk eller andet materiale og andre oplysninger, der er tilvejebragt ved legemsindgreb, og som vedrører mistænkte personer under 15 år, med henblik på senere identifikation.

Stk. 2. Indgreb, som efter denne lovs kapitel 71 om indgreb i meddelelshemmeligheden, observation og dataaflysning, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning, kapitel 74 om beslaglæggelse og edition og kapitel 75 a om andre efterforskningsskridt kan foretages mod

personer, der ikke er sigtede eller mistænkte, finder tilsvarende anvendelse over for personer under 15 år.

Stk. 3. Hvis foretagelsen af et indgreb som nævnt i stk. 1 og 2 er betinget af, at den pågældende meddeler samtykke til indgrebet, skal indehaveren af forældremyndigheden samtykke i indgrebets foretagelse.

§ 821 c. Ved vurderingen af, om tilbageholdelse eller andre straffeprocessuelle indgreb over for personer under 15 år ville være et uforholdsmæssigt indgreb, skal der lægges vægt på den særlige belastning, som indgrebet på grund af den pågældendes unge alder må antages at indebære.

§ 821 d. Når en mistænkt person under 15 år tilbageholdes, skal politiet snarest muligt underrette kommunalbestyrelsen med henblik på, at en repræsentant fra kommunalbestyrelsen kommer til stede. Det samme gælder, når afhøring skal ske og mistanken angår en overtrædelse af straffeloven eller et forhold, der efter anden lov kan medføre fængselsstraf. En repræsentant fra kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt have adgang til at overvære afhøringer, der foretages af politiet.

Stk. 2. Underretning efter stk. 1 om tilbageholdelse kan undlades, hvis tilbageholdelsen har været af ganske kort varighed. Underretning efter stk. 1 om afhøring kan undlades, hvis afhøringen foretages i direkte forbindelse med, at mistænkte af politiet træffes under eller i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af et strafbart forhold, der i almindelighed alene ville medføre straf af bøde. Giver politiets oplysninger grundlag for at antage, at barnet kan have behov for særlig støtte, skal underretning dog altid gives.

Stk. 3. Politiet skal snarest muligt underrette indehaveren af forældremyndigheden over den pågældende om tilbageholdelsen eller afhøringen. Indehaveren af forældremyndigheden skal så vidt muligt have adgang til at overvære afhøringen. Underretning om tilbageholdelsen eller afhøringen kan dog udsættes og adgang til at overvære afhøringen nægtes, hvis dette er påkrævet af hensyn til efterforskningen eller må antages at stride mod væsentlige hensyn til barnet. Nægtes indehaveren af forældremyndigheden adgang til at overvære en afhøring, skal politiet snarest muligt underrette kommunalbestyrelsen herom med henblik på, at en repræsentant fra kommunalbestyrelsen kommer til stede.

§ 821 e. Efter anmodning fra forældremyndighedens indehaver eller fra politiet kan der beskikkes en advokat for en person under 15 år, når den pågældende efter sagens karakter og omfang må antages at have et ganske særligt behov for advokatbistand og

- 1) den pågældende skal afhøres i anledning af mistanke om en lovovertrædelse, der i almindelighed ville medføre fængselsstraf, eller
- 2) der skal iværksættes et indgreb, som efter lovens almindelige regler forudsætter, at der er rejst sigtelse mod den pågældende.

Stk. 2. I de tilfælde, der er nævnt i § 792 c, stk. 4, skal der beskikkes advokat efter anmodning.

§ 821 f. Er der beskikket advokat for en person under 15 år i medfør af § 821 e, finder reglerne i § 729 a, stk. 2-4, og §§ 729 c og 745 c-748 anvendelse med hensyn til den beskikkede advokat.

Stk. 2. Om beskikkelse af advokat for mistænkte personer under 15 år gælder de samme regler som ved beskikkelse af forsvarer, jf. § 735. Om salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. kapitel 31.

§ 821 g. For mistænkte personer under 15 år uden en beskikket advokat finder reglerne i §§ 729 b og 729 d tilsvarende anvendelse.

§§ 822-830. (Ophævet)

Tredje afsnit. Tiltale og domsforhandling ved landsret

Kapitel 76

Iværksættelse af tiltale og forberedelse af domsforhandling for landsret

§ 831. Tiltale rejses ved et af statsadvokaten udfærdiget og underskrevet anklageskrift, som skal indeholde:

- 1) angivelse af den domstol, ved hvilken sagen anlægges;
- 2) tiltaltes navn, og hvad der ellers måtte udkræves til hans nøjagtige betegnelse;
- 3) under benyttelse af forbrydelsens i loven hjemlede navn og under fremhævelse af dens i loven beskrevne kendetænkninger og, om fornødent, med tilføjelse af strafforhøjelses- eller strafnedsættelsesgrunde, en kort angivelse af det forhold, for hvilket tiltale rejses, med sådan angivelse af tid, sted, genstand, udførelsesmåde samt andre nærmere omstændigheder, som udkræves til dets tilstrækkelige og tydelige betegnelse; det eller de lovbud, i henhold til hvilke påstand om straf agtes nedlagt, bør angives. Alternativ – herunder principal og subsidiær – angivelse er tilladt.

Stk. 2. Hverken angivelser af beviser eller udviklinger af retsspørgsmål må findes i anklageskriftet.

§ 832. Anklageskriftet indleveres på landsrettens kontor; ved dets indlevering er sagen tingfæstet.

Stk. 2. Statsadvokaten foranlediger en genpart af anklageskriftet forkyndt for tiltalte, eventuelt i forbindelse med forkyndelse af stævning, jf. § 840. Sker forkyndelse af anklageskriftet ikke straks efter sagens tingfæstning, sendes der i anbefalet brev tiltalte en genpart af anklageskriftet.

§ 833. Vil statsadvokaten inden domsforhandlingen enten udvide tiltalen til andre strafbare forhold end de i anklageskriftet nævnte eller berigtige angivelse i anklageskriftet, må dette ske ved indlevering og forkyndelse af yderligere eller nyt anklageskrift.

Stk. 2. Under domsforhandlingen kan udvidelse af tiltalen til andre strafbare forhold ske med rettens samtykke, når tiltalte indvilger deri, så og når det forhold, som der er spørgsmål om at inddrage, er begået under selve domsforhandlingen. Udvidelsen sker efter rettens bestemmelse ved tilføjelse på anklageskriftet eller tilførsel i retsbogen; det samme gælder om berigtigelser, som statsadvokaten under domsforhandlingen foretager i anklageskriftets angivelser.

Stk. 3. Hvis tiltalte ikke indvilger i tiltalens udvidelse, må der imod ham rejses ny sag, hvorved straffelovens § 89 da finder anvendelse.

§ 834. Samtidig med indleveringen af anklageskriftet eller snarest muligt derefter skal statsadvokaten på rettens kontor indlevere en udskrift af de i sagen foretagne retslige undersøgelser- og bevishandlinger, ledsaget af sagens øvrige dokumenter og andre synlige bevismidler, samt en fortegnelse over de beviser, som agtes fremført med kort angivelse af, hvad dermed agtes godtgjort. Vidner og syns- eller skønsmænd skal betegnes med navn, og hvad der i øvrigt måtte udkræves til deres nøjagtige betegnelse, under opgivende af, om de agtes afhørt under domsforhandlingen eller ved en undersøgelsesret, eller om allerede afgivne forklaringer agtes benyttede. Polititjenestemænd, der har udført foranstaltninger som nævnt i § 754 a, og polititjenestemænd med en særlig tjenestefunktion, hvor det af hensyn til denne særlige tjenestefunktion er nødvendigt at hemmeligholde identiteten, kan betegnes med et andet navn end deres eget og uden angivelse af bopæl. Ønskes syns- eller skønsmænd udmeldt, fremsættes begæring herom til retten.

§ 835. En genpart af bevisfortegnelsen foranstaltes af statsadvokaten uden ophold meddelt forsvareren tillige med en udskrift af de i sagen foretagne undersøgelser- og bevishandlinger. I øvrigt gøres sagens dokumenter og andre synlige bevismidler så vidt muligt tilgængelige på hensigtsmæssig og betryggende måde, og fornøden underretning herom meddeles.

Stk. 2. Statsadvokaten kan give forsvareren pålæg om ikke at videregive oplysninger om et vidnes bopæl eller navn, stilling og bopæl til tiltalte, hvis statsadvokaten agter at fremsætte anmodning om rettens bestemmelse om, at disse oplysninger ikke må meddeles tiltalte, jf. § 848, stk. 2. Afgørelsen kan af forsvareren indbringes for retten.

§ 836. Inden udløbet af en af statsadvokaten på anklageskriftet opgiven frist, der på begæring kan forlænges af rettens formand, skal forsvareren afgive såvel på rettens kontor som til statsadvokaten en fortegnelse over de beviser, der fra hans side måtte ønskes fremført, med kort angivelse af, hvad dermed tilsigtes godtgjort. Ønskes vidner eller syns- eller skønsmænd indkaldt, må det opgives, om

de begæres indkaldt til domsforhandlingen eller for en undersøgelsesret. Samtidig indleveres på rettens kontor de dokumenter og andre synlige bevismidler, af hvilke der måtte agtes gjort brug.

Stk. 2. Vil forsvareren fremsætte begæring om, at bevis, som er opført i statsadvokatens bevisfortegnelse, tilvejebringes på anden måde, bør skriftlig begæring indgives til rettens kontor inden den frist, der er anført i anklageskriftet. Genpart af begæringen tilstilles samtidig statsadvokaten.

Stk. 3. Det samme gælder, når forsvareren i overensstemmelse med § 702 eller § 703 vil fremsætte begæring om flytning af sagen.

Stk. 4. Antager forsvareren, at sagen, således som den er anlagt, ikke kan fremmes, eller at statsadvokaten har overset nogen uden for bevisspørgsmålet liggende omstændighed, på grund af hvilken tiltalte ikke kan fældes, bør han ufortøvet gøre statsadvokaten opmærksom derpå.

§ 836 a. En person kan ikke indkaldes som vidne, hvis oplysninger om personens identitet ikke indgår i sagen i medfør af § 729 a, stk. 3, 1. pkt., eller § 729 b, stk. 2, 1. pkt., eller er undtaget fra forsvarerens og sigtedes adgang til aktindsigt i medfør af § 729 c.

§ 837. Finder statsadvokaten at måtte modsætte sig en begæring, som af forsvareren er fremsat i henhold til § 836, skal han uden ophold forelægge retten sagen til afgørelse. Forinden denne træffes, bør der, så vidt dertil er anledning, gives statsadvokaten og forsvareren lejlighed til at ytre sig mundtlig eller skriftlig.

Stk. 2. Finder forsvareren at måtte modsætte sig en vidneførsel, som agtes foretaget af statsadvokaten, finder bestemmelserne i stk. 1 tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Når nogen af parterne begærer det, kan retten træffe bestemmelse om, ved hvilken undersøgelsesret enkelte retshandlinger, der skal finde sted til optagelse af beviser til brug under domsforhandlingen, bliver at foretage. Ligeledes kan landsretten efter en parts begæring træffe bestemmelse om, hvorvidt tiltalte, hvor denne er fængslet, vil være at henbringe til retsmøde, der skal finde sted i en anden retskreds end den, hvor han hensidder fængslet, om, at forsvarer vil være at beskikke til at varetage hans tarv under retsmøde uden for landsret, og lignende.

§ 838. Ønsker nogen af parterne at gøre brug af andre beviser end de i hans bevisfortegnelse opførte, eller vil han frafalde førelsen af noget af disse, eller ønsker han noget bevis optaget på anden måde end deri opgivet, skal skriftlig meddelelse herom snarest muligt gøres på rettens kontor og til modparten. Bestemmelserne i §§ 834-37 finder herved tilsvarende anvendelse.

§ 839. Skal afhørelse af vidner eller syns- eller skønsmænd foregå forinden domsforhandlingen, har statsadvokaten at rette fornøden begæring til vedkommende undersøgelsesret. Er der fare for, at et bevis ville spildes, hvis dets optagelse skulle bero, indtil reglerne i §§ 834-38 er iagttagne, retter statsadvokaten uden yderligere forberedende skridt, end omstændighederne tillader, begæring til undersøgelsesretten; dog skal i ethvert fald meddelelse herom snarest muligt indleveres på landsrettens kontor, og underretning tillige gives forsvareren. Under samme betingelse og med samme forpligtelse kan forsvareren rette begæring om bevishandlinger umiddelbart til undersøgelsesretten, der afgør, om den her fastsatte betingelse er til stede.

Stk. 2. Bevisoptagelse efter stk. 1 sker efter reglerne i kapitel 67 og 68.

§ 840. Retten giver statsadvokaten meddelelse om sagens berømmelse og underretter statsadvokaten og tiltalte om eventuel forsvarerbeskikkelse. Underretningen til tiltalte kan eventuelt gives gennem statsadvokaten i forbindelse med forkyndelse af stævning.

Stk. 2. Statsadvokaten foranlediger stævning indeholdende oplysning om tid og sted for retsmødet forkyndt for tiltalte med mindst 4 dages varsel. Genpart af stævning og anklageskrift tilstilles samtidig forsvareren.

Stk. 3. Er tiltalte fængslet eller anholdt, foranlediger statsadvokaten, at han betimeligt henbringes til tingstedet.

Stk. 4. Vidner og syns- eller skønsmænd, som skal fremstilles under domsforhandlingen, foranstalles af statsadvokaten betimeligt indkaldte. Er noget vidne fængslet eller hensat i forvaring, foranlediger statsadvokaten, at den pågældende betimeligt henbringes til tingstedet.

§ 841. Retten kan efter anmodning fra anklagemyndigheden, forsvareren eller et vidne forud for domsforhandlingen træffe afgørelse om dørlukning efter § 29, stk. 3, nr. 2 eller 3, referatforbud efter § 30, nr. 2, navneforbud efter § 31, stk. 1, nr. 1, om, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres, jf. § 848, stk. 1, 3 eller 6, om, at et vidnes bopæl eller navn, stilling og bopæl ikke må oplyses for tiltalte, jf. § 848, stk. 2, eller om, at en polititjenestemands navn og bopæl ikke skal oplyses, jf. § 848, stk. 5.

Stk. 2. I sager om overtrædelse af straffelovens § 210, §§ 216 og 217, § 218, stk. 2, § 222, stk. 2, 2. led, eller § 223, stk. 1, skal anklagemyndigheden senest samtidig med indlevering af bevisfortegnelsen underrette forsvareren og retten om, hvorvidt der foreligger sådanne spørgsmål som nævnt i stk. 1. Det samme gælder i sager om overtrædelse af § 224 eller § 225, jf. § 210, §§ 216 og 217, § 218, stk. 2, § 222, stk. 2, 2. led, eller § 223, stk. 1.

§ 842. Retten kan på et hvilket som helst tidspunkt, forinden sagen foretages, af egen drift eller efter begæring ved kendelse beslutte dens afvisning, når den, efter at der er givet statsadvokaten lejlighed til at udtale sig, samt hvis der er spørgsmål om en afhjælpelig mangel, til at foretage det i så henseende fornødne, finder:

- 1) at nogen omstændighed er til stede, som må medføre, at sagen under domsforhandlingen afvises, eller
- 2) at sagen ikke er undergivet offentlig påtale, eller
- 3) at et forhold som det i anklageskriftet beskrevne ikke er strafbart, eller at straf er udelukket ved forældelse eller anden lignende grund.

Stk. 2. Finder retten, at sagen er unddraget fra behandling for nævninger, afsiger den, efter så vidt fornødent at have givet statsadvokaten lejlighed til at udtale sig, herom kendelse.

§ 843. Udsættelse af domsforhandlingen kan forinden dennes begyndelse besluttes af retten, når dette findes nødvendigt af hensyn til denne selv eller på grund af andre omstændigheder, såsom tiltaltes flugt, hindringer for statsadvokaten, tiltalte eller forsvareren, for vidner eller syns- eller skøns mænd, forandringer i tiltalen eller anmeldelse af nye beviser.

Stk. 2. Om udsættelsesgrunde, som indtræder før domsforhandlingens begyndelse, påhviler det enhver vedkommende snarest muligt at underrette retten.

§ 844. De retsmøder, som afholdes inden domsforhandlingen, er ikke offentlige. Begæringer til retten, som ikke fremsættes mundtligt i et retsmøde, stiles skriftligt til retten. Er tiltalte fængslet, kan hans henvendelse til retten – derunder meddelelse om beviser, han ønsker fremført (§§ 836 og 838) – fremsættes til undersøgelsesrettens retsbog eller for fængselsbestyreren, som har at modtage samme til en dertil indrettet bog. Udskrift tilstilles uden ophold landsrettens kontor og i de i §§ 836 og 838 omhandlede tilfælde tillige statsadvokaten.

Kapitel 77

Bestemmelser om domsforhandling ved landsret

§ 845. Statsadvokaten samt den beskikkede forsvarer skal være til stede under hele domsforhandlingen, så længe de har adgang til at få ordet under samme; dog er herved ikke udelukket, at forskellige personer udfører statsadvokatens eller den beskikkede forsvarers hverv i sagen.

Stk. 2. Udebliver statsadvokaten enten ved domsforhandlingens begyndelse eller i løbet af denne, udsættes sagen. Det samme gælder, når den beskikkede forsvarer udebliver, eller når den valgte forsvarer ikke møder, medmindre omstændighederne måtte gøre det muligt for præsidenten at beskikke en forsvarer, som straks kan udføre hvervet.

§ 846. Tiltalte skal, så vidt loven ikke hjemler undtagelse, personlig være til stede under hele domsforhandlingen, så længe han har adgang til at udtale sig; dog kan rettens formand, efter at hans afhørelse er sluttet, tillade ham at fjerne sig.

§ 847. Udebliver tiltalte ved begyndelsen eller i løbet af domsforhandlingen, og kan den pågældende ikke straks bringes til stede, udsættes sagen, medmindre retten beslutter at fremme domsforhandlingen helt eller delvis efter stk. 2 og 3.

Stk. 2. Er tiltalte udeblevet trods lovlig tilsigelse og uden oplyst lovligt forfald, kan retten bestemme, at der skal ske afhøring af vidner og syns- og skøns mænd, der er mødt, hvis det findes foreneligt med hensynet til tiltalte, og hvis udsættelse af afhøringen vil være til væsentlig ulempe for de mødte eller medføre væsentlig udsættelse af sagen. Afhøring kan dog kun ske, såfremt tiltaltes forsvarer er mødt.

Stk. 3. En domsforhandling kan fremmes til dom i tiltaltes fravær, hvis retten ikke finder tiltaltes tilstedeværelse nødvendig,

- 1) når tiltalte er undvejet, efter at anklageskriftet er forkyndt for den pågældende,
- 2) når tiltalte efter at være mødt ved sagens pårøb har forladt tingstedet uden rettens tilladelse,
- 3) når der under sagen alene er spørgsmål om ubetinget fængselsstraf i 6 måneder eller derunder, konfiskation, rettighedsfrakendelse eller erstatning og tiltalte har givet samtykke til sagens fremme,
- 4) når tiltalte ikke idømmes højere straf end ubetinget fængsel i 3 måneder eller andre retsfølger end konfiskation, førerretsfrakendelse eller erstatning, eller
- 5) når forhandlingen skønnes utvivlsomt at ville føre til tiltaltes frifindelse.

Stk. 4. Medmindre tiltalte har samtykket heri, kan domsforhandlingen alene fremmes i medfør af stk. 3, nr. 4, såfremt tiltalte har været lovligt tilsagt og det fremgår af tilsigelsen, at udeblivelse uden oplyst lovligt forfald kan bevirke, at tiltalte dømmes i overensstemmelse med den rejste tiltale.

§ 848. Formanden kan uden for de tilfælde, der er nævnt i stk. 2, nr. 2, beslutte, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne eller en medtiltalt afhøres, når særegne grunde taler for, at en uforbeholden forklaring ellers ikke kan opnås.

Stk. 2. Retten kan, hvis det må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar, på anmodning bestemme,

- 1) at et vidnes bopæl ikke må oplyses for tiltalte, hvis afgørende hensyn til vidnets sikkerhed taler for det, eller
- 2) at et vidnes navn, stilling og bopæl ikke må oplyses for tiltalte, hvis afgørende hensyn til vidnets sikkerhed gør det påkrævet.

Stk. 3. Er der truffet bestemmelse efter stk. 2, nr. 2, kan retten yderligere bestemme, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens vidnet afhøres, hvis der er grund til at antage, at vidnet eller vidnets nærmeste vil blive udsat for alvorlig fare, hvis tiltalte får kendskab til vidnets identitet.

Stk. 4. En polititjenestemand, der har udført foranstaltninger som nævnt i § 754 a, kan afgive forklaring uden at oplyse sit eget navn og bopæl.

Stk. 5. Formanden kan bestemme, at navn og bopæl på en polititjenestemand, der afgiver forklaring som vidne, ikke skal oplyses, hvis afgørende hensyn til vidnets særlige tjenestefunktion taler for det, og oplysningerne må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar.

Stk. 6. Formanden kan bestemme, at tiltalte skal forlade retslokalet, når en polititjenestemand, der har udført foranstaltninger som nævnt i § 754 a, eller en polititjenestemand med en særlig tjenestefunktion afhøres, hvis dette er påkrævet af hensyn til hemmeligholdelsen af polititjenestemandens identitet, og det må antages at være uden væsentlig betydning for tiltaltes forsvar.

Stk. 7. Formanden afgør, om tiltalte skal forlade retslokalet under den forudgående forhandling om anmodninger fremsat efter stk. 2, 3, 5 og 6.

Stk. 8. Når tiltalte som følge af en beslutning efter stk. 1, 3 eller 6, ikke har overværet afhøringen af et vidne eller en medtiltalt, skal tiltalte, når denne på ny kommer til stede i retslokalet, have oplysning om, hvem der har afgivet forklaring i tiltaltes fravær, og om indholdet af forklaringen, for så vidt den angår tiltalte. Retten afgør, om gengivelsen af forklaringen skal ske før eller efter, at tiltalte selv har afgivet forklaring. Oplysning om vidnets bopæl eller navn, stilling og bopæl skal dog ikke meddeles tiltalte, hvis retten har truffet bestemmelse om hemmeligholdelse efter stk. 2, nr. 1 eller 2. Oplysning om en polititjenestemands navn og bopæl skal endvidere ikke meddeles tiltalte, hvis retten har truffet bestemmelse om hemmeligholdelse efter stk. 5.

Stk. 9. Afgørelse om hemmeligholdelse af et vidnes navn, stilling og bopæl, jf. stk. 2, nr. 2, og stk. 3, eller en polititjenestemand's navn og bopæl, jf. stk. 5 og 6, træffes ved kendelse. I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for hemmeligholdelse er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres. Rettens afgørelse efter stk. 2, nr. 2, og stk. 3, 5 og 6, kan kæres.

§ 849. Når tiltalte fjernes fra retssalen i henhold til § 151, kan forhandlingen fortsættes, hvis formanden ikke finder en udsættelse nødvendig.

Stk. 2. Tiltalte bør i så fald, så snart og så vidt hans adfærd gør det muligt, atter indføres i retssalen og gøres bekendt med det under hans fraværelse forefaldne; så bør der og, for så vidt det efter forhandlingens standpunkt endnu er muligt, gives ham adgang til at fremkomme med, hvad han under almindelige forhold ville have haft lejlighed til.

§ 850. Når domsforhandlingen er begyndt, fortsættes den så vidt muligt uafbrudt, indtil endelig afgørelse har fundet sted.

Stk. 2. Har forhandlingen været afbrudt, bestemmer rettens formand, om og i hvilket omfang det allerede foretagne skal gentages, når sagen atter kommer for.

§ 851. (Ophævet)

§ 852. Om udsættelsesgrunde, som indtræder på en tid, da domsforhandlingen er udsat, påhviler det enhver vedkommende snarest muligt at underrette rettens formand, for at bestemmelse om udsættelse om muligt kan tages og meddelelse til alle vedkommende finde sted, førend sagen på ny skulle have været for.

§ 853. Når retten er sat til sagens behandling, lader rettens formand sagen påråbe og tiltalte føre ind i retssalen samt så vidt fornødent vidner og syns- og skønsmænd påråbe, hvorhos han giver de pålæg og træffer de foranstaltninger, som måtte findes fornødne for at sikre disses tilstedeværelse og hindre indbyrdes meddelelse.

§§ 854-863. (Ophævet)

§ 864. Nævningerne indtager deres sæde i den ved udtagelsen bestemte orden, jf. § 79.

§ 865. Når nævningerne har indtaget deres sæde, oplæses anklageskriftet, og tiltalte spørges, om han erkender sig skyldig i det der omhandlede forhold.

§ 866. Derefter påminder formanden nævningerne om, at de indtil dommens afsigelse ikke angående sagen må have samtale eller forbindelse med nogen anden end formanden eller retten gennem formanden. Derpå foreholder formanden nævningerne, at de på ære og samvittighed skal love opmærksomt at følge forhandlingen i retten og samvittighedsfuldt besvare de spørgsmål, som vil blive dem forelagt, samt i øvrigt samvittighedsfuldt afgive stemme i sagen, alt således som de finder ret og sandt at være efter loven og sagens bevisligheder.

Stk. 2. Herpå svarer nævningerne hver for sig, stående: »Det lover jeg på ære og samvittighed«.

Stk. 3. Indsigelser, der går ud på, at nævningerne ikke på behørig måde har aflagt løfte, skal fremsættes, før statsadvokaten begynder sin udvikling af tiltalens genstand (§ 868).

§ 867. Nævningerne vælger umiddelbart efter aflagt løfte under ledelse af den nævning, hvis navn først blev udtaget, en ordfører. Valget sker ved stemmeflerhed; i tilfælde af stemmelighed foretrækkes den ældste.

§ 868. Når nævningerne har valgt ordfører, giver formanden statsadvokaten lejlighed til at udvikle, hvad der er tiltalens genstand. Derpå følger bevisførelsen. Formanden spørger tiltalte, om han er villig til at forklare sig nærmere om de forhold, som tiltalen angår. I bekræftende fald bestemmer formanden, på hvilket tidspunkt under bevisførelsen forklaringen skal afgives. Når tiltalte skal forklare sig, sker det ved, at statsadvokaten udspørger ham nærmere om sagen. Derefter kan

forsvareren stille spørgsmål til tiltalte. Yderligere spørgsmål kan, foruden af enhver af dommerne og nævningerne, stilles af statsadvokaten og forsvareren. Derpå følger den øvrige bevisførelse.

Stk. 2. Afgiver tiltalte under afhørelsen en fuldstændig tilståelse, afgør retten, om og i hvilken udstrækning yderligere bevisførelse skal finde sted.

§ 869. Opstår der spørgsmål, om nogen fejl foreligger, der hindrer sagens fremme, eller om sagen er undergivet offentlig påtale, kan forhandlingen begrænses til dette punkt, indtil spørgsmålet har fundet sin afgørelse.

Stk. 2. Det samme gælder, når spørgsmål rejses, om et sådant forhold, som er beskrevet i anklageskriftet, overhovedet er strafbart, eller om straf er udelukket ved forældelse eller af anden lignende grund. Er retten enig, kan frifindelsesdom straks afsiges.

Stk. 3. Fejl, der hindrer sagens fremme, bør, hvor det kan ske, tilstedes afhjulpne, og den udsættelse gives, som i så henseende måtte behøves. Skal fejlen kun tages i betragtning, når den gøres gældende fra tiltaltes side, må indsigelse fremsættes, så snart dertil er blevet lejlighed; i almindelighed må det ske, førend udtagelse af nævninger begynder.

Stk. 4. Den omstændighed, at retten forinden domsforhandlingens begyndelse har nægtet at tage en begæring om sagens afvisning til følge (§ 842), er ikke til hinder for, at det således foreløbigt rejste spørgsmål på ny bringes frem under domsforhandlingen.

§ 870. Bevisførelsen foregår først fra statsadvokatens og derefter fra forswarets side; beviser, hvis førelse retten af egen drift beslutter, fremføres på det tidspunkt, formanden bestemmer. Førend en parts beviser fremføres, kan den bevisførende i korthed angive, hvad det er for beviser, han vil føre, og hvad han dermed vil godtgøre.

Stk. 2. Efter ethvert enkelt vidnes afhørelse, såvel som efter fremførelsen af ethvert andet bevis, har tiltalte adgang til, hvis han ønsker det, at forklare sig, så vidt beviset dertil giver anledning.

§ 871. Om slutning af bevisførelsen enten i det hele eller om et enkelt punkt, førend alle beviserne er fremført, samt om genoptagelse af en sluttet bevisførelse, tager retten beslutning.

Stk. 2. Omfatter sagen flere forbrydelser, kan formanden lade forhandlingen og nævningernes påkendelse foregå særskilt for hver enkelt forbrydelse.

§ 872. Statsadvokaten afhører de af ham fremstillede vidner. Vidner, som fremstilles fra forswarets side, afhøres af forsvareren eller af tiltalte.

Stk. 2. På tilsvarende måde forholdes med afhørelse af syns- og skønsmand.

§ 873. Formanden er berettiget og forpligtet til, når som helst han i sandhedens interesse finder grund dertil, at rette spørgsmål til den, som afhøres.

§ 874. Vidner og syns- eller skønsmand, som fremstilles efter rettens beslutning af egen drift (jf. § 880, sidste stykke), afhøres af formanden; dog er han beføjet til at overlade afhørelsen til parterne.

Stk. 2. Sker afhørelse ved rettens formand, kan parterne andrage på, at yderligere spørgsmål stilles; formanden kan overlade det til dem selv at stille sådanne enkelte spørgsmål.

§ 875. Dommerne og nævningerne er berettigede til at rette spørgsmål til de fremstillede vidner, syns- eller skønsmand, efter at have erholdt ordet af formanden.

§ 876. Af de udsagn, der afgives under afhørelsen, optages det væsentligste i retsbogen; er de pågældende tidligere afhørt for en ret, er dog henvisning tilstrækkelig, og kun væsentlige afvigelser eller fuldstændiggørelse optegnes.

Stk. 2. Hvor retten efter sagens beskaffenhed og bevisets stilling finder det påkrævet, bliver så meget af bevisførelsen at medtage, som er fornødent for, at den ret, for hvilken sagen senere måtte blive indbragt, kan danne sig en begrundet opfattelse af, på hvilket grundlag afgørelsen er truffet.

§ 877. Dokumenter, der påstås at have været genstand for eller at være frembragt ved forbrydelsen eller at have været brugt eller bestemt til dens udførelse, eller som yder umiddelbar oplysning om gerningen eller tiltaltes forhold til denne, bliver at oplæse, når bevisførelsen kræver det.

Stk. 2. Fremdeles kan efternævnte dokumenter under domsforhandlingen benyttes som bevismidler og bliver da at oplæse:

- 1) tilførsler til retsbøger om ransagninger, beslaglæggelser, besigtigelser og syns- eller skønsforretninger, foretagne uden for domsforhandlingen, såvel som erklæringer til retten, afgivne af syns- eller skønsmænd; dog kan retten, når den finder sådant hensigtsmæssigt, bestemme, at mundtlig afhøring af syns- eller skønsmændene helt eller delvis skal træde i stedet for oplæsning af disses forklaringer eller skriftlige erklæringer;
- 2) tilførsler til retsbøger om de af tiltalte under afhørelsen om sigtelsen afgivne forklaringer, når tiltalte enten nu vægrer sig ved at svare, eller den nu afgivne forklaring afviger fra den tidligere, eller når tiltalte er udeblevet (jf. § 847);
- 3) tilførsler til retsbøger angående de af vidner, syns- eller skønsmænd under afhørelse afgivne forklaringer, når disse personer enten er døde eller af anden grund ikke kan afhøres på ny, eller de i medfør af § 174, jf. § 209, er afhørt for en anden ret end den, ved hvilken sagen behandles, eller de er afhørt, uden at tiltalte har været til stede, jf. § 847, stk. 1, eller når den nu afgivne forklaring afviger fra den tidligere, eller når et vidne vægrer sig ved at afgive forklaring, og de foreskrevne tvangsmidler ikke antages at burde anvendes eller forgæves er blevet anvendt;
- 4) tilførsler til retsbøger af forklaringer såvel som erklæringer, afgivne af de i D. L. 1-2-1 omhandlede personer samt af personer, der har eksteritorialitetsret, for så vidt de nævnte personer ikke giver møde i retten;
- 5) erklæringer og vidnesbyrd, udstedt i medfør af et offentligt hverv, derunder udskrifter af tiltalte tidligere overgåede straffedomme;
- 6) tilførsler til politiets rapporter om de af tiltalte under politiets afhøring om sigtelsen afgivne forklaringer, når forsvareren begærer det, i sager, der fremmes i tiltaltes fravær i medfør af § 847, stk. 3, nr. 4.

Stk. 3. Uden for de nævnte tilfælde kan dokumenter og aktstykker, som indeholder erklæringer eller vidnesbyrd, kun benyttes som bevismidler, når retten undtagelsesvis hertil giver tilladelse. Udenretslige bevidnelser angående tiltaltes tidligereandel må under ingen omstændigheder benyttes.

§ 877 a. Politiets afhøring af et barn kan, når afhøringen er optaget på video (videoafhøring), benyttes som bevis under domsforhandlingen.

§ 878. Oplæsning af tilførsler til retsbøger angående udsagn af tiltalte, vidner eller syns- eller skønsmænd på grund af de nu afgivne forklarings uoverensstemmelse med de tidligere afgivne bør kun finde sted, efter at der på foreskrevne måde er givet de pågældende lejlighed til sammenhængende udtalelser om genstanden for afhørelsen, og de yderligere spørgsmål, hvortil denne udtalelse opfordrer, er stillede.

Stk. 2. Når oplæsning af de i § 877, stk. 2, nr. 2 og 3, ommeldte aktstykker finder sted, skal grunden meddeles af rettens formand og tilføres retsbogen.

§ 879. Oplæsning af skriftlige beviser sker ved protokolføreren, medmindre rettens formand tillader den bevisførende selv at oplæse dem, eller et af rettens medlemmer foretager oplæsningen.

§ 880. Bevis, som haves til stede, kan ikke nægtes ført af den grund, at det ikke er anmeldt for modparten så betimelig, at denne har haft tilstrækkelig forberedelse; men hvor dette ikke er sket, og hvor retten ikke i den anledning har udsat førelsen af det pågældende bevis til en senere dag, kan modparten, efter at det er ført, forlange en passende udsættelse, medmindre retten finder, at det er uden betydning for sagen, eller af anden grund finder, at en udsættelse ikke ville tjene noget berettiget formål.

Stk. 2. Udsættelse til førelse af bevis, som ikke haves til stede, bevilges af retten, når den finder, at omstændighederne gør det ønskeligt for sagens oplysning.

Stk. 3. Retten kan, når den anser det for nødvendigt til sagens fuldstændige oplysning, beslutte, at beviser skal føres, som ingen af parterne har begært ført, eller som den, der har anmeldt samme, har erklæret at ville frafalde, og kan i dette øjemed udsætte sagen; de foranstaltninger, som beslutningen foranlediger, træffes af retten eller efter dens pålæg af statsadvokaten.

Stk. 4. Retten kan foretage besigtigelse af personer, genstande og lokaliteter, når det findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt for sagens oplysning. Besigtigelser skal overværes af de personer, som ellers skal være til stede under domsforhandlingen.

§ 881. Rettens afgørelse af tvistepunkter, som opstår under bevisførelsen mellem parterne, samt af indsigelser, der fremsættes af vidner, syns- eller skønsmænd, sker, for så vidt det begæres, ved kendelse.

§ 882. Førend dom eller kendelse afsiges under domsforhandlingen, bør der være givet parterne lejlighed til at udtale sig. Tiltalte har stedse det sidste ord.

§ 883. Efter at bevisførelsen er sluttet, får først statsadvokaten, dernæst forsvareren og, såfremt tiltalte begærer det, denne ordet for at udtale sig om bevisførelsens resultat samt om retsspørgsmålene i sagen, dog så vidt muligt uden at omhandle sådanne punkter, som ikke skal forelægges nævningerne til afgørelse.

§ 884. Efter at parterne har haft ordet, skal statsadvokaten overlevere retten og forsvareren udkast til de spørgsmål, som skal forelægges nævningerne, hvorefter der gives forsvareren og tiltalte lejlighed til at ytre sig og fremsætte forslag til ændringer i eller tillæg til spørgsmålene. Spørgsmålene fastsættes derefter af retten og meddeles parterne; hvor dette kræves af reglerne i § 908, stk. 4, gives der disse fornyet lejlighed til at ytre sig.

Stk. 2. Intet spørgsmål kan forelægges nævningerne, medmindre det har været udtrykkelig fremdraget under forhandlingerne, og det således har været muligt for parterne at ytre sig derom.

§ 885. Ved spørgsmålene til nævningerne skal det forelægges dem til afgørelse, om tiltalte er skyldig i det forhold, som tiltalen angår; tiltalens angivelser kan fraviges inden for de grænser, som er betegnede i § 908. Som følge heraf hører det under nævningernes afgørelse, om der foreligger nogen grund, som udelukker straf.

Stk. 2. Med hensyn til straffansvarets forældelse tilkommer det kun nævningerne at afgøre spørgsmålet om tidspunktet for den omstændighed, fra hvilken forældelsesfristen regnes.

Stk. 3. Det tilkommer ikke nævningene at afgøre, om det forhold, som tiltalen angår, er undergivet offentlig påtale.

§ 886. Nævningerne afgør, om straffen skal forhøjes eller nedsættes uden for den almindelige strafferamme eller bortfalde, alt på grund af omstændigheder, som ifølge loven skal eller kan have sådan virkning. Dog tilkommer det ikke nævningerne at afgøre spørgsmål om anvendelse af straffelovens § 10 b og § 86. Vedrørende straffens forhøjelse på grund af gentagelse tilkommer det kun nævningerne at afgøre spørgsmålet om tidspunktet for den påtalte handling.

§ 886 a. Straffens udmåling inden for lovens strafferamme hører ikke under nævningernes afgørelse.

§ 887. Ethvert spørgsmål til nævningerne skal stilles således, at det kan besvares med »ja« eller »nej«.

Stk. 2. Ethvert enkelt spørgsmål må alene angå én tiltalt og, så vidt muligt, kun ét forbryderisk forhold.

§ 888. Når undtages sådanne tillægsspørgsmål, som omhandles i §§ 889 og 890, skal ethvert spørgsmål begynde med ordene: »Er tiltalte (tiltalte N. N.) skyldig?« I spørgsmålet skal forbrydelsens art betegnes ved dens i loven hjemlede navn eller ved en henvisning til den pågældende straffebestemmelse; tillige skal forbrydelsens i loven beskrevne kendemærker optages i spørgsmålet; gerningen skal beskrives ved sådan angivelse af tid og sted, genstand, udførelsesmåde og andre nærmere omstændigheder, som måtte udkræves til dens tilstrækkelige betegnelse.

§ 889. At en af de i straffelovens §§ 15 eller 16 nævnte strafudelukkelsesgrunde er til stede, kan ikke af nævningerne udtrykkes ved benægtende besvarelse af hovedspørgsmålet, men alene gennem

besvarelse af et særligt, dertil sigtende spørgsmål, der stilles som tillæg til hovedspørgsmålet og kun bliver at besvare, hvis dette besvares bekræftende. Sådant tillægsspørgsmål kan også stilles med hensyn til de øvrige, i §§ 885 og 886 omhandlede, under nævningerne hørende afgørelser.

Stk. 2. Tillægsspørgsmål i henhold til nærværende paragrafs stk. 1 skal altid stilles, når det forlanges af en af parterne eller en af nævningerne.

§ 890. Når der stilles tillægsspørgsmål angående en strafudelukkelsesgrund, vil nævningerne ved besvarelsen af hovedspørgsmålet have at bortse fra spørgsmålet om tilstedeværelsen af de i tillægsspørgsmålet omhandlede omstændigheder. Der skal derfor i hovedspørgsmålets tekst tages forbehold med hensyn til tillægsspørgsmålet.

§ 891. Angår flere hovedspørgsmål (med tilhørende tillægsspørgsmål) det samme forholds henførelse under forskellige strafbestemmelser med forskellig strafferamme, stilles det spørgsmål først, hvis bekræftelse medfører den strengeste strafferamme, medmindre retten bestemmer andet.

§ 892. Når et spørgsmål kun skal besvares under forudsætning af en bestemt besvarelse af et forudgående spørgsmål, bør dette udtrykkelig bemærkes i den skriftlige udfærdigelse.

Stk. 2. Ligeledes anføres ved hvert spørgsmål, at der udkræves otte stemmer til det svar – »ja« eller »nej« – som er ugunstigst for tiltalte.

Stk. 3. Angår spørgsmålet tilstedeværelsen af en i straffelovens § 16 nævnt tilstand, anføres det dog, at 7 – hvis kun 11 nævninger medvirker, 6 – stemmer er afgørende for besvarelsen, og at spørgsmålet i tilfælde af stemmelighed ikke besvares.

§ 893. Efter at spørgsmålene er fastsat, gennemgår formanden i korthed sagen og dens bevisligheder og forklarer så vidt fornødent spørgsmålene og de retssætninger, der skal lægges til grund for deres besvarelse. Når formanden finder dette fornødent, overgives afskrifter af spørgsmålene til nævningerne, forinden han begynder sit foredrag.

Stk. 2. Enhver af parterne kan, efter at formanden har sluttet sit foredrag, og forinden nævningerne trækker sig tilbage til rådslagning, forlange, at særlig påpegede dele af formandens udvikling af retssætninger gengives i retsbogen.

§ 894. Når formanden har endt sit foredrag, oplæses spørgsmålene og overgives i en af formanden underskreven udfærdigelse til nævningernes ordfører.

Stk. 2. Formanden kan efter sit skøn og skal efter begæring af ordføreren medgive nævningerne afbildninger, tegninger eller kort, som måtte være fremlagt under sagen, ting, der påstås at være tagne eller frembragte ved forbrydelsen eller at have været brugt eller bestemt til dens udførelse, eller som i øvrigt yder umiddelbar oplysning om gerningen eller tiltaltes forhold til denne.

Stk. 3. Formanden henleder nævningernes opmærksomhed på de i §§ 895 og 897-899 indeholdte bestemmelser om, hvad de ved deres rådslagning har at iagttage, og forklarer disse nærmere, for så vidt han finder det fornødent; derefter opfordrer han nævningerne til at begive sig til det for dem bestemte værelse.

§ 895. Når nævningernes ordfører skønner, at nævningerne har haft behørig lejlighed til en foreløbig drøftelse af sagen, påbegyndes den egentlige rådslagning. Under denne skal formanden, dersom mindst 5 af nævningerne udtaler ønske derom, være til stede i nævningernes forsamlingsværelse for at besvare de spørgsmål, som nævningerne i anledning af sagen måtte ønske at stille ham. Endvidere er han da beføjet til selv at tage ordet, når han finder det påkrævet for at forhindre fejltagelser fra nævningernes side. Når retsformanden udtaler sig i medfør af disse bestemmelser, skal protokolføreren tilkaldes og optage det væsentlige af udtalelserne i retsbogen. Retsformanden kan, når han måtte finde det rigtigst, vælge at give nævningerne de fornødne oplysninger på den i § 898 foreskrevne måde.

Stk. 2. Når nævningernes ordfører skønner, at rådslagningen vil kunne afsluttes, forlader formanden, dersom han har været til stede under rådslagningen, nævningernes forsamlingsværelse. Herefter afslutter nævningerne rådslagningen, inden der skrives til afstemning.

Stk. 3. I øvrigt må der, indtil nævningernes erklæring er vedtaget, intet samkvem finde sted mellem

dem og andre personer, ej heller må nogen nævning forlade rådslagningsværelset eller nogen anden betræde dette uden tilladelse af rettens formand. Rettens formand træffer fornøden foranstaltning til iagttagelse heraf.

Stk. 4. Overtrædes foranstående bestemmelser af en nævning eller andre, kan retten idømme den eller de skyldige bøder.

Stk. 5. Den af nævningerne i henhold til § 867 valgte ordfører leder deres forhandlinger.

Stk. 6. Om rådslagningen og afstemningen skal der iagttages tavshed. Meddelelse derom må i intet tilfælde optages i pressen eller på anden måde ske offentlig. Overtrædelse af disse bestemmelser straffes med fængsel indtil 4 måneder.

Stk. 7. I nævningernes forsamlingsværelse skal aftryk af denne lovs §§ 895 og 897-899 være opslåede i flere eksemplarer.

§ 896. Ved afgørelsen af, om noget er bevist eller ikke, tages alene hensyn til de beviser, som er fremført under domsforhandlingen. Bedømmelsen af bevisernes vægt er ikke bundet ved lovregler.

§ 897. Efter tilendebragt rådslagning afstemmer nævningerne om de enkelte spørgsmål i den orden, hvori disse er stillede. Ordføreren afæsker hver nævning enkeltvis hans stemme i den ved udtagelsen bestemte orden og afgiver selv sin stemme til sidst.

Stk. 2. En for tiltalte ugunstig besvarelse af et hoved- eller tillægsspørgsmål kan kun vedtages med mindst 8 stemmer. Angår spørgsmålet tilstedeværelsen af en i straffelovens § 16 nævnt tilstand, er 7 – hvis kun 11 nævninger medvirker, 6 – stemmer afgørende for besvarelsen; foreligger der stemmelighed, træffer retten afgørelsen.

Stk. 3. En nævning, der har stemt nej til et hovedspørgsmål eller ja til et tillægsspørgsmål om bortfald af straf, men som derefter er overstemt, behøver ikke at besvare de følgende spørgsmål om det pågældende forhold, bortset fra spørgsmål om tilstedeværelsen af en i straffelovens § 16 nævnt tilstand, og han regnes i så fald at have stemt for den for tiltalte gunstigste afgørelse, for hvilken nogen i øvrigt har stemt.

§ 898. Opstår der tvivl hos nævningerne om den fremgangsmåde, som de skal iagttage, eller om betydningen af de stillede spørgsmål eller om svarenes affattelse, eller antager de det for nødvendigt, at yderligere eller ændrede spørgsmål forelægges dem, kan de foruden at rette spørgsmål til retsformanden i medfør af § 895, stk. 1, anmode ham om, at han, efter at de i retssalen har fremsat deres andragende, her vil meddele dem oplysning eller foranstalte det fornødne. Bliver der at tage bestemmelser om forandringer i eller tillæg til spørgsmålene, eller finder rettens formand det i øvrigt fornødent, genoptages forhandlingen, og der gives parterne lejlighed til at udtale sig.

§ 899. Nævningernes ordfører vedtegner det svar, som udkommer ved stemmernes sammentælling, lige over for ethvert af spørgsmålene og underskriver erklæringen tilligemed to andre nævninger.

Stk. 2. Stemmetallet angives ikke.

Stk. 3. Foreligger der stemmelighed i det i § 897, stk. 2, 2. pkt., angivne tilfælde, vedtegnes dog dette.

§ 900. Efter at nævningerne er vendt tilbage til retssalen, spørger rettens formand dem om udfaldet af deres rådslagning. Derefter oplæser nævningernes ordfører de stillede spørgsmål og umiddelbart efter hvert af disse det ved tegnede svar. Erklæringen overleveres dernæst til rettens formand, der underskriver den tilligemed protokolføreren.

§ 901. Lider nævningernes erklæring af mangler i formen, eller er dens indhold utydeligt, modsigende eller ufuldstændigt, eller opstår der tvivl, om den oplæste erklæring udtrykker nævningernes virkelige mening eller er vedtaget med det foreskrevne stemmetal, og manglen ikke straks kan afhjælpes eller tvivlen hæves ved en erklæring af nævningernes ordfører, kan retten pålægge nævningerne at begive sig tilbage til deres værelse for ved en ny erklæring at afhjælpe manglen eller fjerne tvivlen. De fornødne forklaringer meddeles i retssalen nævningerne af rettens formand.

Stk. 2. Vedrører manglen kun formen, må nævningerne intet forandre i erklæringens indhold;

ligeledes skal de svar, hvis berigtigelse eller fuldstændiggørelse ikke fordres, forblive uforandrede. Utilstadelige ændringer må ikke tages i betragtning af retten.

Stk. 3. Berigtigelsen eller fuldstændiggørelsen vedføjes således, at det træder tydeligt frem, hvorledes den oprindelige erklæring har lydt.

Stk. 4. Den her omhandlede forholdsregel kan træffes, så længe retten ikke har afsagt dom.

§ 902. Også uden for de i det foregående særlig nævnte tilfælde kan retten, så længe dom ikke er afsagt, beslutte at forandre spørgsmål eller at stille nye spørgsmål; forinden sådan bestemmelse træffes, må der være givet parterne lejlighed til at ytre sig.

§ 903. Når nævningerne enten ved benægtende besvarelse af hovedspørgsmålet eller ved et for tiltalte gunstigt svar på et tillægsspørgsmål angående en strafudelukkelsesgrund har erklæret, at tiltalte ikke er skyldig, og der ikke er spørgsmål om anvendelse af andre foranstaltninger end straf over for tiltalte, afsiger retten straks frifindelsesdom.

Stk. 2. Retten kan ligeledes straks afsige frifindelsesdom, når den allerede da er på det rene med, at tiltalte ifølge loven ikke kan straffes for et forhold som det, i hvilket han ifølge den i spørgsmålene givne beskrivelse af gerningen og nævningernes svar på disse er erklæret skyldig.

§ 904. Hvor nævningernes erklæring går ud på, at tiltalte er skyldig, men retten finder, at sagens bevisligheder ikke har afgivet tilstrækkeligt grundlag for at fælde tiltalte for den forbrydelse, i hvilken nævningerne har erklæret ham skyldig, kan den ved kendelse beslutte, at en ny domsforhandling skal foregå. Beslutningen træffes i embeds medfør, uden at parterne har adgang til derom at fremsætte begæring, og kan træffes, så længe dom ikke er afsagt.

§ 905. Ny domsforhandling, som besluttet i medfør af forrige paragraf, bliver at foretage for andre dommere og andre nævninger. Indtil nævningeerklæring under den nye sag er afgivet, kan rigsadvokaten beslutte at frafalde tiltale, i hvilket tilfælde frifindelsesdom bliver at afsige.

Stk. 2. Falder også den nye domsforhandling ud til en fældende nævningeerklæring, kan retten, når den finder, at beviset er utilstrækkeligt til at fælde tiltalte for den forbrydelse, i hvilken nævningerne har erklæret ham skyldig, afsige frifindelsesdom eller, når den finder det godtgjort, at tiltalte er skyldig i en mindre forbrydelse end den, nævningernes erklæring lyder på, afsige dom i overensstemmelse hermed; bestemmelsen i sidste punktum af § 909 finder herved tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Under den nye sag kan der ikke forelægges nævningerne noget spørgsmål, som sigter på en strengere straf, end tiltalte ville have været hjemfalden til, såfremt den første nævningeerklæring var blevet taget for gyldig, medmindre betingelser foreligger for genoptagelse.

§ 906. Når tiltalte af nævningerne er erklæret skyldig, og retten ikke straks i henhold til § 903, stk. 2, eller § 905 afsiger frifindelsesdom eller i henhold til § 904 beslutter, at ny domsforhandling skal foregå, får først statsadvokaten og derefter forsvareren og tiltalte ordet for at udtale sig om strafudmålingen og andre punkter, som der ikke tidligere har været grund til at inddrage i forhandlingen, og der gives dem lejlighed til at fremkomme med de bevisligheder, som herved måtte udkræves. Parternes udtalelser og bevisførelsen må ikke gå ud på at rokke ved noget, som er afgjort ved nævningernes erklæring. Ved denne forhandlings slutning optages sagen til dom.

Stk. 2. Tilsvarende regler gælder, når nævningerne har erklæret, at tiltalte ikke er skyldig, men der efter nævningernes svar kan blive spørgsmål om anvendelse af andre foranstaltninger end straf over for tiltalte.

Stk. 3. Har tiltalte ikke været til stede under afgivelsen af nævningernes erklæring, bliver denne, forinden forhandlingen kan fortsættes på grundlag af samme, at oplæse for ham, efter at han atter er fremstillet.

§ 906 a. Når sagen er optaget til dom på grundlag af en af nævningerne afsagt og derpå af retten tiltrådt kendelse, som går ud på, at tiltalte er skyldig i et ham påsigtet forhold eller flere sådanne, og når der på grundlag af kendelsen skal træffes afgørelse om en heraf følgende i straffeloven omhandlet retsvirkning, sammentræder dommere og nævninger til dommens vedtagelse under

ledelse af rettens formand. Hver nævning har herved én stemme, medens den samlede vægt af de indbyrdes lige dommerstemmer er lig nævningernes tal. Hvis undtagelsesvis kun 11 nævninger medvirker, har den efter embedsalder yngste dommer én stemme mindre end den eller de øvrige dommere. Ved lige stemmetal gælder med hensyn til strafudmålingen det for tiltalte gunstigste resultat. Stemme afgives skiftevis af fire nævninger og en dommer, således at nævningerne stemmer først og retsformanden sidst. I øvrigt finder reglerne i §§ 214 og 216 tilsvarende anvendelse på rettens rådslagning og afstemning.

Stk. 2. Såfremt en nævning erklærer, at han ikke ønsker at afgive stemme, kan stemmeafgivning ikke pålægges ham, men ved optællingen af de øvrige stemmer regnes da vedkommende stemme som afgivet for den for tiltalte gunstigste afgørelse, for hvilken nogen i øvrigt har stemt.

Stk. 3. Reglerne i § 895, næstsidste stykke, finder tilsvarende anvendelse på nævningernes deltagelse i forhandlinger og afstemninger vedrørende dommens vedtagelse.

§ 907. Domsforhandlingen afsluttes ved rettens dom i sagen; dog betragtes sagen som tingfæstet ved retten, indtil dommens fuldbyrdelse kan begynde, eller indtil i tilfælde af anke sagens aktstykker er indsendt til rigsadvokaten (jf. § 952).

§ 908. Dommen skal, for så vidt den ikke går ud på sagens afvisning, enten domfælde eller frifinde.

Stk. 2. Frifindelse skal ske, når forholdet ikke er undergivet offentlig påtale, når forfølgningen opgives, når forholdet er forældet, samt når tiltalte ikke findes skyldig.

Stk. 3. Retten kan ikke domfælde for noget forhold, der ikke omfattes af tiltalen.

Stk. 4. Derimod er retten ikke udelukket fra at henføre det påtalte forhold under en anden strafbestemmelse end den, statsadvokaten har påstået anvendt, eller fra at afvige fra tiltalen med hensyn til de med forbrydelsen forbundne biomstændigheder (tid, sted o. desl.), alt under betingelse af, at det med sikkerhed skønnes at tiltalte, også under forudsætning af sådan afvigelse fra tiltalen, har haft fyldestgørende adgang til forsvar. Finder retten, at dette ikke er tilfældet, eller nærer den tvivl i så henseende, skal den, forinden dens afvigende bedømmelse lægges til grund for domfældelsen, give parterne lejlighed til at udtale sig og efter omstændighederne tilstå den til varetagelse af forsvaret fornødne udsættelse.

§ 909. Finder retten, at tiltalte ifølge loven ikke kan straffes for et forhold som det, i hvilket han ifølge den i spørgsmålene givne beskrivelse af gerningen og nævningernes svar på disse er erklæret skyldig, afsiger den frifindelsesdom. Finder den, at et forhold, som det, hvori tiltalte er erklæret skyldig, efter loven kun kan henføres under et mildere straffebud, end nævningernes erklæring lyder på, afsiger den dom i overensstemmelse hermed. Hører der til gerningsindholdet af den mindre forbrydelse, for hvilken der således bliver spørgsmål om at domfælde tiltalte, omstændigheder, om hvis tilstedeværelse nævningeerklæringen intet har afgjort, bliver de til afgørelse af dette punkt fornødne spørgsmål først at forelægge nævningerne.

§ 910. (Ophævet)

§ 911. I det omfang, hvori dommen er grundet på nævningernes erklæring, indskrænker domsgrundene sig til den fornødne henvisning til denne. I øvrigt skal, såfremt tiltalte frifindes, de straffen betingende omstændigheder, som antages at mangle, eller de straf udelukkende omstændigheder, som antages at foreligge, angives, og de anvendte lovbestemmelser anføres. Domfældes tiltalte, skal de strafbestemmelser anføres, som bringes i anvendelse.

Kapitel 78. (Ophævet)

Fjerde afsnit. Tiltale og domsforhandling ved byret samt ved Sø- og Handelsretten

Kapitel 79

Tilståelsessager

§ 922. Afgiver sigtede i et retsmøde efter § 694, stk. 3, en uforbeholden tilståelse i en sag, hvor

læggdommere ellers skulle have medvirket, kan sagen straks fremnes til dom, uden at der udarbejdes anklageskrift, hvis

- 1) tilståelsens rigtighed bestyrkes ved de i øvrigt foreliggende oplysninger,
- 2) sigtede og anklageren giver samtykke,
- 3) retten ikke finder det betænkeligt at afgøre sagen uden domsforhandling og
- 4) der ikke bliver spørgsmål om anvendelse af straffelovens §§ 68, 69, 70 eller 73.

Stk. 2. Inden der afsiges dom, skal sigtede gøres bekendt med det forhold, tiltalen angår, og have lejlighed til at udtale sig. Er der behov for at skaffe yderligere oplysninger i sagen, sker dette efter reglerne i kapitel 67 og 68, og sigtede skal have lejlighed til at udtale sig om disse oplysninger.

Stk. 3. Er sigtede anholdt eller varetægtsfængslet under retsmødet, skal den forsvarer, der er beskikket efter § 731, stk. 1, litra a, have lejlighed til at gøre sig bekendt med sagen, drøfte den med sigtede og udtale sig over for retten, inden sigtede giver samtykke efter stk. 1, nr. 2. Forsvareren skal være til stede i retten, når sigtede giver sit samtykke.

Stk. 4. Er sigtede ikke anholdt eller varetægtsfængslet under retsmødet, skal sigtede tilbydes at få beskikket en forsvarer, inden sigtede giver samtykke efter stk. 1, nr. 2. Beskikkes efter sigtedes ønske en forsvarer, finder stk. 3 tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Afsigelse og forkyndelse af dom sker efter de regler, som gælder for andre domme, der afsiges i 1. instans.

Stk. 6. En sag, der er omfattet af § 684, stk. 1, nr. 2, kan ikke behandles som tilståelsessag.

Stk. 7. Oplysning om det forhold, den pågældende tiltales for, og om, at sigtede og anklagemyndigheden har samtykket i, at sagen fremmes som tilståelsessag, skal tilføres retsbogen. Såfremt sigtede ikke ønsker at få beskikket en forsvarer, jf. stk. 4, skal dette også tilføres retsbogen.

§ 923. Sager, der efter § 687, stk. 2, nr. 1 og 2, skulle behandles under medvirken af nævninge, og hvor der bliver spørgsmål om anvendelse af straffelovens §§ 68, 69, 70 eller 73, kan behandles ved byret under medvirken af domsmænd, hvis

- 1) sigtede i et retsmøde afgiver en uforbeholden tilståelse,
- 2) tilståelsens rigtighed bestyrkes ved de i øvrigt foreliggende oplysninger og
- 3) sigtede og anklageren giver samtykke.

Stk. 2. Såfremt sigtede ikke selv har valgt en forsvarer, skal der beskikkes en forsvarer for sigtede. Forsvareren skal have lejlighed til at gøre sig bekendt med sagen, drøfte den med sigtede og udtale sig over for retten, inden sigtede giver samtykke efter stk. 1, nr. 3.

Stk. 3. Oplysning om, at sigtede og anklagemyndigheden har samtykket i, at sagen behandles ved byretten, skal tilføres retsbogen. Når sigtedes samtykke er tilført retsbogen, kan det ikke længere tilbagekaldes.

Stk. 4. Såfremt retten skønner, at betingelserne for sagens behandling ved byret ikke er opfyldt, kan retten på ethvert tidspunkt beslutte at standse sagens behandling eller, efter domsforhandlingens begyndelse, afsige dom om sagens henvisning til landsretten, jf. § 929, stk. 4.

Stk. 5. Sagen behandles i øvrigt efter reglerne i kapitel 80.

§ 924. Anklagemyndigheden kan i sager om lovovertrædelser, der ikke skønnes at ville medføre højere straf end bøde, i et bødeforelæg tilkendegive sigtede, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis sigtede erklærer sig skyldig i overtrædelser og erklærer sig rede til inden for en nærmere angiven frist at betale en i bødeforelægget angivet bøde. Fristen kan efter anmodning forlænges af anklagemyndigheden.

Stk. 2. § 831, stk. 1, nr. 2 og 3, om krav til indholdet af anklageskrift finder tilsvarende anvendelse på bødeforelæg.

Stk. 3. Vedtager sigtede bøden, bortfalder videre forfølgning, jf. dog § 724, stk. 2. Vedtagelsen har samme gentagelsesvirkning som en dom.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at bødeforelæg ved nærmere angivne overtrædelser af færdselsloven kan gives af en polititjenestemand i umiddelbar forbindelse med lovovertrædelser, hvis lovovertrædelser kan afgøres efter faste bødesatser med en bøde på ikke over 1.000 kr. Reglerne i stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse. Lovovertrædelser kan dog i bødeforelægget betegnes kortfattet.

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter regler om konfiskation efter tilsvarende regler som i stk. 1 og 2.

§ 724, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Kapitel 80

Bestemmelser om domsforhandling for byret i sager, i hvilke der medvirker domsmænd

§§ 925- 925 a. (Ophævet)

§ 926. Tiltale rejses ved et anklageskrift, der skal opfylde kravene i § 831, stk. 1.

§ 927. Bestemmelserne i §§ 832-844 finder tilsvarende anvendelse.

§ 927 a. Retten kan indkalde til et særligt forberedende møde med henblik på en fastlæggelse af parternes stilling til sagens faktiske og retlige omstændigheder, herunder hvilke omstændigheder der ikke bestrides, og hvilke der skal føres bevis for, samt domsforhandlingens tilrettelæggelse.

§ 927 b. I særlige tilfælde, hvor retten under hensyn til sagens beskaffenhed finder det hensigtsmæssigt, kan den pålægge anklagemyndigheden at fremsende en skriftlig forelæggelse til retten inden en nærmere fastsat frist. Retten fastsætter endvidere en frist for forsvarernes eventuelle bemærkninger hertil. Er der sket skriftlig forelæggelse, jf. 1.-2. pkt., skal parterne give en mundtlig sammenfatning heraf i retten.

§ 928. Med hensyn til domsforhandlingen finder bestemmelserne i §§ 845-850, 852 og 853, tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Efter at anklageskriftet er oplæst, spørges tiltalte, om han erkender sig skyldig i det dér omhandlede forhold. Retten kan pålægge anklageren at forelægge sagen. Derpå følger bevisførelsen i overensstemmelse med reglerne i § 868.

Stk. 3. Reglerne i §§ 869-882 finder tilsvarende anvendelse.

§ 928 a. Efter at bevisførelsen er sluttet, får først anklageren dernæst forsvareren og, såfremt tiltalte begærer det, denne ordet for at udtale sig om bevisførelsens resultat samt om retsspørgsmålene i sagen (proceduren). Dernæst optages sagen til dom. Retten kan dog bestemme, at spørgsmålet, om tiltalte er skyldig, først skal forhandles og afgøres.

Stk. 2. Parterne kan med rettens tilladelse helt eller delvis indlevere proceduren skriftligt til retten. I så fald skal parterne give en mundtlig sammenfatning heraf i retten.

Stk. 3. Retten kan i særlige tilfælde, hvor det under hensyn til sagens beskaffenhed findes hensigtsmæssigt, pålægge anklageren og forsvareren i forbindelse med proceduren at afgive en skriftlig oversigt over procedurens indhold med en angivelse af de hovedsynspunkter, der gøres gældende.

§ 928 b. Ved afstemningen skal det spørgsmål, om tiltalte er skyldig i den forbrydelse, der lægges ham til last, sondres fra spørgsmålet om straffen og først bringes til afstemning. Stemmes der særskilt om strafforhøjelses- eller strafnedsættelsesgrunde, bliver stemmerne fra de medlemmer af retten, som har erklæret sig mod tiltaltes skyld, men er forblevet i mindretal, at regne til gunst for tiltalte.

§ 929. Reglerne i §§ 896, 907 og 908 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Domfældes tiltalte, skal i domsgrundene de omstændigheder nøjagtig angives, der som beviste lægges til grund for domfældelsen, og det eller de lovbud anføres, som bringes i anvendelse.

Stk. 3. Frifindes tiltalte, skal de straffen betingende omstændigheder, som antages at mangle eller ikke være bevist, eller de straf udelukkende omstændigheder, som antages at foreligge, angives, og de anvendte lovbestemmelser anføres.

Stk. 4. Finder retten efter domsforhandlingens begyndelse, at sagen vil være at behandle for landsretten, afsiger den, efter at have givet parterne lejlighed til at udtale sig, dom herom, hvorefter statsadvokaten drager omsorg for, at ny tiltale iværksættes overensstemmende med reglerne i kapitel 76.

Kapitel 81

Bestemmelser om domsforhandling for byret i sager, i hvilke der ikke medvirker domsmænd

§ 930. Tiltale rejses som angivet i § 926. Når sigtede er til stede i retten, kan tiltale dog med rettens tilladelse rejses mundtligt til retsbogen og sagen derefter straks fremmes til domsforhandling.

§ 931. (Ophævet)

§ 932. Når anklageskriftet er indleveret, berammer dommeren, for så vidt han ikke finder, at sagen straks må afvises (§ 842), snarest muligt tid og sted for sagens foretagelse og lader tiltalte tilsige med mindst aftens varsel. Tilsigelsen, der skal forkyndes, skal angive sigtelsens genstand og skal særlig indeholde bemærkning om, at udeblivelse uden oplyst lovligt forfald kan bevirke, at tiltalte dømmes for det ham påsigtede forhold og afskærer sig fra anke, eller efter omstændighederne, at han vil blive anholdt. Er tiltalte ikke i forbindelse med en tilkendegivelse efter § 924 gjort bekendt med tiltalen, skal der ved forkyndelsen af tilsigelsen udleveres ham en genpart af anklageskriftet.

Stk. 2. Forkyndelse efter stk. 1 kan undlades, når der ikke under sagen er spørgsmål om højere straf end bøde. I så fald sendes tilsigelsen til tiltalte med et varsel, der i almindelighed skal være mindst 2 uger fra afsendelsen. En genpart af anklageskriftet vedlægges, hvis genpart skulle være udleveret i tilfælde af forkyndelse.

Stk. 3. Hvorvidt vidner også straks skal tilsiges eller andre foranstaltninger til bevisførelse træffes, beror på dommerens bestemmelse. Under tiltaltes møde i retten gives der ham fornøden lejlighed til at opgive de beviser, han på sin side måtte ønske ført.

§ 933. (Ophævet)

§ 934. Udebliver tiltalte uden oplyst lovligt forfald, eller nægter han at afgive forklaring, kan retten, når der ikke under sagen er spørgsmål om højere straf end bøder, og omstændighederne ikke findes at tale herimod, anse ham som den, der vedgår det ham påsigtede forhold, og påkende sagen uden videre bevisførelse. Dommen kan udfærdiges ved en påtegning på anklageskriftet.

Stk. 2. Behandles sagen i en anden retskreds end den, i hvilken tiltalte bor eller opholder sig, kan retten dog, hvis tiltalte begærer det eller udebliver, bestemme, at tiltalte skal møde til afhøring i den kreds, hvor han bor eller opholder sig.

Stk. 3. Når der i en sag, hvorunder der ikke er spørgsmål om højere straf end bøder, i tiltaltes sted møder en person, der er forsynet med skriftlig fuldmagt fra tiltalte og er beredt på at meddele de fornødne oplysninger, kan retten modtage den således mødtes forklaringer og erklæringer og lægge dem til grund, som om de var afgivne af tiltalte selv.

Stk. 4. Skal der i et tilfælde, hvor hverken tiltalte eller en forsvarer er mødt, afhøres vidner, som er indkaldt efter hans begæring, foretages afhørelsen af dommeren.

§ 935. Møder tiltalte og vedgår at være skyldig i det ham påsigtede forhold, optages sagen til dom, uden at det i reglen er nødvendigt at tilvejebringe yderligere oplysninger.

Stk. 2. Nægter tiltalte sig skyldig, eller indrømmer han kun til dels sigtelsens rigtighed, eller finder dommeren det i øvrigt nødvendigt, føres bevis i sagen.

Stk. 3. Bevisførelsen sker for den ret, der behandler sagen, se dog § 174, jf. § 209. Såfremt bevisførelsen ikke kan ske straks, udsætter dommeren sagen til et følgende retsmøde, idet han underretter parterne om, når dette skal afholdes, og tilkendegiver tiltalte, at han ikke kan vente nogen anden tilsigelse til samme.

§ 936. Angår sagen en lovovertrædelse, for hvilken der i loven er hjemlet straf af bøde eller konfiskation, kan dommeren, når han ikke finder grund til at betvivle tiltaltes skyld, med anklagerens samtykke give tiltalte adgang til at se sagen afgjort ved, at han vedtager at erlægge en nærmere bestemt bøde eller at underkaste sig konfiskation; lovens fastsættelse af bødens størrelse er herved ikke bindende. Vedtager tiltalte den tilbudte afgørelse, tilføres det fornødne herom retsbogen. Sådan afgørelse har i henseende til fuldbyrdelse og gentagelsesvirkning samme virkning som en dom.

§ 937. Når dommeren finder, at tiltalte er skyldig, men at sagen efter brødens beskaffenhed, såsom navnlig i tilfælde af første gang begået ringe forseelse, egner sig til afgørelse ved en advarsel, er han, såfremt tiltalte ikke erklærer sig derimod, berettiget til i stedet for at afsige dom at tildele tiltalte en sådan advarsel, for så vidt sagens afgørelse på denne måde ikke er udelukket ved særlig bestemmelse.

Stk. 2. Om den trufne afgørelse tilføres det fornødne retsbogen.

§ 938. (Ophævet)

§ 939. For så vidt ikke andet foran er bestemt eller følger af forholdets natur, skal de regler, der ifølge foregående kapitel gælder for andre byretssager, også komme til anvendelse i de sager, der omhandles i nærværende kapitel. Er tiltalte uden forsvarer, skal dommeren foruden selv at undersøge, hvorvidt yderligere oplysninger bør søges tilvejebragt, give tiltalte lejlighed til at fremkomme med sine mulige begæringer vedrørende sagens forberedelse eller fremme.